

YOUTH RIDERS

(Млади јахачи)

ЗБИРКА МАТЕРИЈАЛА

2018

Пројекат „Youth Riders“ / „Млади јахачи“ је пројекат који суфинансира Европска унија кроз ИНТЕРРЕГ-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија. Пројекат спроводе Слободан омладински центар из Видина у партнерству са Друштвом за развој деце и младих - Отворени клуб из Ниша, Република Србија и Удружењем за локални развој Каменица из Ниша, Република Србија.

УВОД

Ова збирка представља финални продукт у оквиру пројекта “Youth Riders” / “Млади јахачи”, No 2014TC1615CB007-2015-1-012. Пројекат су реализовали Друштво за развој деце и младих - Отворени клуб из Ниша, заједно са Слободним омладинским центром из Видина, Бугарска, као водећим партнером и Удружењем за локални развој из Каменице, а кофинансиран је од стране Европске уније преко ИНТЕРРЕГ-ИПА Програма прекограничне сарадње Бугарска-Србија.

Ова иницијатива имала је за циљ изградњу капацитета и сарадњу у области младих и омладинске политике, која треба да допринесе интеграцији и друштвено-економском развоју бугарско-српског пограничног региона. Учесници пројекта били су омладински лидери и омладински радници из омладинског сектора, тј. удружења грађана која раде са младима и која раде за младе и доносиоци одлука у области омладинске политике у бугарско-српском пограничном региону. Пројекат је трајао 15 месеци, у периоду од 23.11.2016. године до 22.02.2018. године.

У овој збирци, представљени су главни резултати и налази у оквиру ове иницијативе, укључујући оба извештаја о спроведеним истраживањима на тему тренутног стања у области омладинске политике, омладинског активизма и учешћа младих у српско-бугарском пограничном региону, са упоредним приказом европске праксе и стандарда из ове области. Такође, у збирци се налазе препоруке и налази за јавне власти и доносиоце одлука у циљу даљег унапређења стања у омладинској политици у пограничном региону. У збирци је представљена усвојена *Декларација бугарско-српске омладинске мреже*, као и потписан *Меморандум о формирању неформалне прекограничне омладинске мреже*. На самом крају налазе се две базе података са основним информацијама и контакт подацима омладинских структура, тј. организација и институција које раде за младе и са младима у српско-бугарском пограничном региону.

Ова публикација намењена је младима, омладинским радницима и експертима који раде са младима и за младе. Надамо се да ће вам ова збирка бити од користи и желимо вам даљи продуктиван и успешан рад! За све додатне информације посетите званичан сајт пројекта www.youthriders.eu.

Захваљујемо се свима који су помогли у имплементацији целокупног пројекта, а посебно младима из Србије и Бугарске који су активно учествовали у пројектним активностима и дали активан допринос за даље унапређење положаја младих у српско-бугарском пограничном региону!

Тим пројекта “Youth Riders” / “Млади јахачи”

CONTENTS

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА СПРОВЕДЕНОГ У СРБИЈИ “УЧЕШЋЕ МЛАДИХ И ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ У СРБИЈИ”	5
ИНДИКАТОРИ НАЦИОНАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ЗА МЛАДЕ САВЕТА ЕВРОПЕ	6
ЕВРОПСКА ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА	7
ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	8
РЕЗУЛТАТИ СПРОВЕДЕНОГ ИСТРАЖИВАЊА У БУГАРСКОЈ “УЧЕШЋЕ МЛАДИХ И ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ У БУГАРСКОЈ”	25
ЕВРОПСКА ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА	25
11 ИНДИКАТОРИ (НАЦИОНАЛНЕ) ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ	26
ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА У БУГАРСКОЈ	28
АНАЛИЗА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ У СРПСКО-БУГАРСКОМ ПОГРАНИЧНОМ РЕГИОНУ	40
СРБИЈА	40
БУГАРСКА	41
АНАЛИЗА ИНДИКАТОРА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ	41
ДЕКЛАРАЦИЈА БУГАРСКО-СРПСКЕ ОМЛАДИНСКЕ МРЕЖЕ	73
МЕМОРАНДУМ О ФОРМИРАЊУ ПРЕКОГРАНИЧНЕ ОМЛАДИНСКЕ МРЕЖЕ	75
БАЗА ОМЛАДИНСКИХ СТРУКТУРА ИЗ СРПСКО-БУГАРСКОГ ПОГРАНИЧНОГ РЕГИОНА	79
ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИЗ СРБИЈЕ	79
ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИЗ БУГАРСКЕ	102

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА СПРОВЕДЕНОГ У СРБИЈИ “УЧЕШЋЕ МЛАДИХ И ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ У СРБИЈИ”

О ИСТРАЖИВАЊУ

Ово истраживање је спроведено у оквиру пројекта “Млади јахачи” (оригинални назив пројекта “Youth Riders”), који спроводи Слободни омладински центар из Видина, Бугарска, у сарадњи са Друштвом за развој деце и младих – Отворени клуб из Ниша, Србија и Удружењем за локални развој Каменица из Каменице, Србија. Пројекат се кофинансира од стране Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија. Пројекат је усмерен ка јачању интеграције и социјално-економског развоју у бугарско-српском пограничном региону, кроз изградњу капацитета и подстицање сарадње у областима омладинског рада и омладинских политика.

Истраживање има за циљ да утврди тренутно стање и идентификује потребе у погледу омладинске политике и учешћа младих у Србији, са посебним акцентом на погранични регион, који обухвата 7 пограничних округа у Србији (Борски, Зајечарски, Топлички, Нишавски, Пиротски, Јабланички и Пчињски). Поред утврђивања стања и потреба, истраживање је усмерено и на идентификовање омладинских ресурса и активности у пограничном региону.

У оквиру истраживања анализирана су релевантна документа која се односе на омладинску политику (закони, стратегије, акциони планови) и спроведено је теренско истраживање на нивоу целе пограничне области. Кроз анализу релевантних и јавно доступних докумената, истраживање даје општи преглед европске омладинске политике и омладинске политике у Србији са освртом на национални институционални и правни оквир. Налази теренског истраживања дају преглед стања и праксе у области омладинске политике и активизма на локалном и регионалном нивоу у пограничној области. Теренско истраживање спроведено је у 10 градова (Бор, Зајечар, Књажевац, Алексинац, Ниш, Пирот, Прокупље, Лесковац, Врање и Бујановац) из 7 пограничних округа и у њему су учествовали представници локалних самоуправа, локалних омладинских организација и организација цивилног друштва које раде са младима и за младе, као и сами млади.

У оквиру анализе налаза из теренског истраживања омладинске политике и учешћа младих у пограничном региону, коришћено је 11 индикатора

(националне) омладинске политике који су преузети од Савета Европе. Индикатори су детаљно разрађени од стране Европског омладинског форума и у целости су повезани са европским приоритетима у раду са младима.

ИНДИКАТОРИ НАЦИОНАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ЗА МЛАДЕ САВЕТА ЕВРОПЕ

Индикаторе за развој националне стратегије и политике за младе представила је Управа за омладину и спорт Савета Европе, а Усвојио и додатно разрадио Европски форум младих. Европски форум младих је платформа коју чине 91 међународна невладина организација и национални омладински савет, препознат као партнер Савета Европе и Европске уније у области рада са младима.

Ових 11 индикатора националне политике за младе одабрани су као адекватни за сврху овог истраживања, јер су добро повезани са циљем истраживања усмереног ка активизму и партиципацији младих у креирању политика, јер могу омогућити препознавање младих као партнера у процесу израде националне стратегије и политике за младе, али и као адекватан инструмент за лобирање омладинских организација које се залажу за проактивне омладинске политике.

Индикатори наглашавају младе људе као важан ресурс, а не као проблем који треба решавати. Такав приступ фокусиран је на дугорочна решења кроз која се идентификују потребе младих и развијају политике које имају за циљ да омогуће младима да остваре свој пуни потенцијал као грађани, насупрот често коришћеном „ад-хоц“ приступу омладинској политици који је по природи краткорочан и усмерен на решавање тренутних, „горућих“ проблема.

Ови индикатори представљају препоручене елементе сваке националне стратегије за младе, али се могу примењивати и на регионалном и на локалном нивоу. Индикаторе не треба посматрати као коначне, јер свака стратегија за младе мора бити израђена у складу са реалним потребама младих и мора бити у складу са националним контекстима и стањем у заједници.

Индикатори националне омладинске политике могу се користити приликом процене тренутног стања омладинске политике, али је потребно учинити додатне напоре и осмислити адекватне механизме за мерење учинка. Без добрих, одговарајућих механизма за мерење учинка, евалуација индикатора би била немогућа. Овај проблем је већ препознат и од стране Управе за омладину и спорт Савета Европе¹.

1 www.coe.int/youth

Коришћени индикатори за развој националне стратегије и политике за младе су:

1. Неформално образовање
2. Стратегија образовања за рад са младима
3. Законодавство о омладини
4. Буџет
5. Стратегија информсања
6. Развој стратегије на свим нивоима управљања
7. Истраживање о омладини
8. Учешће (партиципација) младих
9. Сарадња ресорних министарстава
10. Иновативност
11. Саветодавни омладински органи

ЕВРОПСКА ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА

Будућност Европе зависи од младих². У складу са том тврдњом, млади представљају један од приоритета социјалне визије Европске уније, као група становништва која представља важан ресурс за целокупно друштво и који може бити употребљен зарад постизања виших социјалних циљева. Стога је неопходно обезбедити младим људима једнаке могућности за развој знања, вештина и компетенције за њихово учешће у свим аспектима друштва.

Европска омладинска политика се заснива на следећим стратешким документима:

Европски пакт за младе (2005) који служи за промоцију могућности за развој знања, покретљивости, запошљавања и социјално уључивање младих.

Резолуција (2009/С 311/01) односно обновљени оквири европске партиципације у омладинским питањима (2010-2018), у којој су као општи циљеви постављени: стварање једнаких могућности за све младе у области образовања и на тржишту рада, промовисање активног грађанског учешћа и позиције младих, социјалне инклузије и солидарности.

Стратегија ЕУ за инвестирање у младе и мобилизација њиховог потенцијала (2009), усмерена је ка стварању већих могућности за младе у области образовања и за радно ангажовање, побољшање приступа и учешћа свих младих у друштвеном животу као и промоција узајамне солидарности између локалних власти и младих.

2 Европска стратегија за младе, април 2009. године, Брисел

Европска повеља о учешћу (партиципацији) младих у локалном и регионалном животу, преузета од Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе (ревидирана у 2003 години).

Резолуција ЦМ/Рес (2008) 23 о омладинској политици Савета Европе која поставља три основна приоритета за будуће политике и деловања Савета Европе усмерених ка младима: Људска права и демократија, заједнички живот у различитим друштвима, социјална инклузија младих.

На нивоу Европске уније успостављен је отворени метод координације (ОМК) у омладинској политици у оквиру којег земље чланице креирају приступе у области омладинске политике, ради усклађивања националних политика, постизања заједничких циљева и размене добрих пракси.

Република Србија као земља кандидат за чланство у Европској Унији, дужна је да у процесу приступања усклади националну омладинску политику са политикама Европске Уније.

ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

ОПШТИ ПРЕГЛЕД

Омладина или млади у Републици Србији су сва лица лица од навршених 15 година до навршених 30 година живота. Према подацима последњег званичног пописа становништва спроведеног 2011. године, на територији Србије живи 1.322.021 младих, који чине 18,4% укупне популације која броји 7.186.862 становника. Већи део младе популације живи у градским насељима, тачније 809.613 или 61,3% од укупног броја младих, док у селским насељима живи 512.408 или 38,7%. У полној структури има незнатно више мушкараца, 677.110 или 51,2%, док је жена 644.911 или 48,8% од укупне популације младих.

Укупан број младих се у последњем међупописном периоду (период између пописа становништва 2002. - 2011. године) смањило за 190.625, односно за 13%. Тренд смањења броја младих дуго је присутан и све су индиције да ће се тај тренд наставити и у наредном периоду, с обзиром на степен емиграције младих, који је међу највишима у Европи, али и на негативни ниво природног прираштаја, који је далеко испод нивоа природне репродукције.

У прилог тренду великог одлива младих иде и податак добијен из истраживања ставова младих, да чак две трећине младих размишља о напуштању земље и одласку у иностранство. Економски разлози и непостојање могућности за запошљавање најдоминантнији су разлози због којих млади одлазе или размишљају о одласку из Србије. У прилог томе иде

стопа незапослености младих, која према анкети о радној снази из другог квартала 2016. године износи 36%, уз податак да многи високо образовани млади на запослење чекају више од две године.

Погранична област према Бугарској се посебно истиче када су у питању негативни демографски трендови, који се одликују slabим рађањем, али и израженом стопом одлива младог становништва. Одлив младог становништва усмерен је првенствено ка већим регионалним центрима, који пружају боље могућности за школовање и запошљавање, али није занемарљив ни степен емиграције ка земљама западне Европе.

У 7 пограничних округа према Бугарској укупно живи 210.597 младих, од 15 до 30 година старости, према подацима пописа становништва из 2011. године. Укупан број младих се у односу на претходни попис становништва из 2002 године смањило за чак 18%, или за 47.585 становника.

Округ	Број младих (15-30) по попису из 2002. године	Број младих (15-30) по попису из 2011. године	Однос кретања броја младих 2002-2011.
Борски	27492	20764	-24%
Зајечарски	22782	18448	-19%
Нишавски	73813	68258	-8%
Пиротски	18568	15419	-17%
Јабланички	47439	39904	-16%
Пчињски	49185	31425	-36%
Топлички	18903	16379	-13%
Укупно	258182	210597	-18%

Смањење броја младих бележи се у сваком од 7 пограничних округа, а најизраженији је у Пчињском и Борском округу, где се укупан број младих смањило за чак 36%, односно за 24% у последњем међупописном периоду. Највећи број младих живи у Нишавском округу, који уједно бележи најмање смањење броја младих чији се укупни број смањило за 8% у последњем међупописном периоду, што је и очекивано уколико се узме у обзир да је Ниш центар региона и универзитетски центар који акумулира велики број младих из целог пограничног региона.

Све ово указује на неопходност организоване акције усмерене на побољшање генералног положаја младих у пограничном региону, кроз стварање подстицајних услова за живот и развој младих у овом делу Србије, а омладинска политика и активизам младих свакако морају бити приоритизовани у том процесу.

У наставку ћемо дати детаљан приказ институционалног и правног окви-

ра на националном нивоу, као и анализу омладинске политике у пограничном региону са Бугарском.

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ПРАВНИ ОКВИР

Омладина или млади, налазе се под надлежношћу Министарства омладине и спорта Владе Републике Србије (МОС), формираног маја 2007. године. Сектор за омладину у оквиру МОС задужен је за побољшање положаја и унапређење квалитета живота младих. Делатност Сектора за омладину дефинисана је чланом 17. став 1. Закона о министарствима и односи се на изградњу целовите, свеобухватне и међусекторске омладинске политике.

Деловање Сектора за омладину је између осталог усмерено на стварање институционалног и правног оквира за спровођење омладинске политике. У том погледу, Сектор за омладину је од оснивања радио на доношењу стратешких докумената и пратећих акционих планова из области омладине, Закона о младима, усклађивању прописа који се тичу омладинске политике са стандардима ЕУ, континуираној међународној сарадњи са релевантним институцијама и организацијама, потписивању различитих билатералних споразума, али и на спровођењу истраживања различитих друштвених појава у вези са младима. Поред наведеног, активности Сектора за омладину биле су усмерене на јачање капацитета младих да се организују, удружују и учествују у друштвеним токовима, али и на подстицање развоја омладинске политике на локалном нивоу.

Приоритети Сектора за омладину³ су:

- Системско праћење спровођења циљева Националне стратегије за младе и активности планираних акционим планом на годишњем нивоу;
- Спровођење Закона о младима и рад Савета за младе;
- Стварање услова за унапређење запошљивости и запослености младих;
- Јачање капацитета удружења младих и координатора канцеларија за младе;
- Подршка оснивању и раду локалних канцеларија за младе у свим заинтересованим јединицама локалне самоуправе;
- Подршка оснивању и раду Националне Асоцијације Локалних Канцеларија за младе;
- Осигурање квалитета рада са младима и увођење стандарда у рад канцеларија за младе и компетенције координатора;
- Учешће у програмима за младе Европске комисије и Савета Европе и повећање мобилности младих;

3 Информатор о раду, Министарство омладине и спорта Влад Републике Србије, Београд, октобар 2016. године

- Подршка младима за активно учешће у доношењу одлука;
- Правовремено и свеобухватно информисање младих;
- Наставак рада Фонда за младе таленте Републике Србије.

Кључна документа Владе Републике Србије на основу којих МОС ради на систематском побољшању положаја младих јесу **Закон о младима, Национална стратегије за младе** за период од 2015. до 2025. године и **Акциони план за спровођење Националне стратегије за младе** за период од 2015. до 2017. године.

ЗАКОНСКИ ОКВИР

Закон о младима⁴ донет је јула 2011. године, а почео је да се примењује јануара 2012. године и представља кључни документ којим се уређују мере и активности у области омладинског сектора које предузимају држава, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. Циљ закона је стварање услова за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит. Надзор спровођења Закона о младима врши МОС.

Усвајањем Закона о младима створен је одржив институционални оквир за спровођење омладинске политике и регулисане су многе области и питања која су до сада била само делимично обухваћена прописима. Закон о младима заснива се на дефинисању оквира и услова за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит, дефинисању структуре омладинског сектора, како на државном тако и невладином нивоу, са јасним дефинисањем надлежности, права, обавеза и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа, афирмацији аутономије омладинских удружења, удружења за младе, савеза и кровних савеза.

Закон се састоји од седам поглавља која се односе на:

- Основне одредбе закона;
- Националну стратегију за младе;
- Удружења која спроводе омладинске активности;
- Савет, канцеларије и агенције за младе;
- Финансирање програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора;
- Надзор над спровођењем закона;
- Прелазне и завршне одредбе.

4 Закон о младима доступан је на званичном веб сајту Министарства омладине и спорта Републике Србије на следећем линку: https://www.mos.gov.rs/public/ck/uploads/files/Dokumenta/Omladina/yakoni-i-strateska-dokumenta/8_%20Zakon_o_mladima.pdf

У поглављу са **основним одредбама**, закон дефинише: омладинску политику, субјекте омладинске политике, омладински сектор, омладинске активности, омладински рад и неформално образовање; који су директно у фокусу нашег истраживања.

Према Закону о младима, **омладинска политика** обухвата и подразумева све мере и активности државних органа, установа, удружења и других субјеката које су усмерене на побољшање и унапређивање положаја младих. Омладинску политику у областима омладинског сектора спроводи МОС, кроз имплементацију Националне стратегије за младе и других програмских докумената из области омладинске политике и координисањем активности на њиховом спровођењу. **Субјекти омладинске политике** су: Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе као носиоци омладинске политике, установе, удружења која спровode омладинске активности и други субјекти који учествују у спровођењу омладинске политике.

Омладински сектор обухвата све области у којима се обављају омладинске активности, а које су дефинисане општим циљевима Националне стратегије за младе.

Омладинске активности представљају различите активности у областима омладинског сектора које спровode млади или субјекти омладинске политике и које су усмерене ка унапређивању положаја младих и њиховом оснаживању за активно учешће у друштву на личну и друштвену добробит.

Омладински рад представља онај део омладинских активности које се организују са младима и за младе, заснивају се на неформалном образовању, одвијају се у оквиру слободног времена младих и предузимају се ради унапређивања услова за лични и друштвени развој младих у складу са њиховим потребама и могућностима и уз њихово добровољно учешће.

Неформално образовање младих јесте скуп организованих и младима прилагођених образовних активности које нису предвиђене системом формалног образовања, заснованих на потребама и интересовањима младих, принципима добровољног и активног учешћа младих у процесу учења и промоцији демократских вредности, кроз које млади стичу компетенције неопходне за развој личних потенцијала, активно учешће у друштву и бољу запошљивост.

У делу са основним одредбама, Закон даље дефинише основна начела, и то:

- Начело подршке младима;

- Начело једнакости и забране дискриминације;
- Начело једнаких шанси;
- Начело јачања свести о значају младих и њиховој друштвеној улози;
- Начело активног учешћа младих;
- Начело одговорности и солидарности младих.

Друго поглавље Закона о младима се односи на **Националну стратегију за младе**, коју на предлог МОС, доноси Влада Републике Србије и којом се уређује: активно учешће младих у друштвеном животу, обезбеђивање остваривања права младих на једнаке шансе, информисање младих, подстицање и вредновање толеранције, демократије, изузетних постигнућа младих, подстицање и развијање формалног и неформалног образовања, подстицање и стимулирање запошљавања и самозапошљавања младих и омладинског предузетништва, унапређење безбедности младих, одрживог развоја и здраве животе средине, очување и унапређивање здравља младих и друге активности и области од значаја за младе.

Према закону, Стратегија се доноси на период од десет година и у припреми стратегије учествују млади, МОС, министарства надлежна за посебне области у омладинском сектору и сви други субјекти омладинске политике. МОС усмерава и прати спровођење Стратегије на локалном нивоу.

Средства за реализацију Стратегије обезбеђују се у буџету Републике Србије, као и у буџету аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и из других извора, у складу са законом. У складу са Стратегијом, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе утврђују акционе планове за спровођење Стратегије на својој територији и у свом буџету обезбеђују средства за реализацију тих планова. Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе достављају на захтев МОС, а најмање једном годишње, извештај о спровођењу акционог плана за спровођење Стратегије на својој територији.

Удружења која спроводе омладинске активности дефинисана су у трећем поглављу Закона о младима. Ради обављања омладинских активности, унапређења услова за лични и друштвени развој младих према њиховим потребама и могућностима и укључивања младих у друштвени живот заједнице и њиховог информисања могу се оснивати удружења младих и удружења за младе, у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења. Удружења се уписују у регистар којим води надлежни орган.

У складу са Законом о младима донет је Правилник о садржини и начину вођења Јединствене евиденције удружења младих, удружења за младе и њихових савеза. У Јединствену евиденцију уписују се подаци о удружењима, односно савезима, као и о њиховим заступницима, а МОС обезбеђује јавну доступност одређених података. До 1. децембра 2015. године у Јединствену евиденцију удружења младих, за младе и њихових савеза уписано је укупно 1086 удружења и савеза.

Удружење младих је удружење које је уписано у регистар и делује у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чије чланство чини најмање две трећине младих и чији су циљеви или област остваривања циљева усмерени на младе, у складу са Законом о младима. **Удружење за младе** је свако друго удружење које је уписано у регистар и делује у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чији су циљеви или област остваривања циљева, поред осталог, усмерени и на младе, у складу са Законом о младима. Млади могу да се удружују и у неформална удружења чији су циљеви или област остваривања циљева усмерени на младе. Сва регистрована удружења младих и удружења за младе могу се, ради остваривања заједничких циљева и интереса, удруживати у савезе чији су циљеви и област остваривања циљева усмерени на младе. Статус кровног савеза стиче онај савез у који се удружи најмање 60 регистрованих удружења која имају седиште на територији најмање две трећине управних округа у Републици Србији и најмање две године спроводе омладинске активности у више јединица локалне самоуправе и који окупља најмање 2000 индивидуалних, једном уписаних, чланова од којих је најмање две трећине младих. Кровни савез представља и заступа интересе својих чланова, предлаже кандидате за Савет за младе и учествује у процесу израде и спровођења Стратегије за младе и других докумената из области омладинске политике. МОС води јединствену евиденцију удружења и савеза на основу података органа надлежног за њихову регистрацију и података које достављају удружења, ради организованог и систематског праћења стања у областима омладинског сектора и праћења спровођења омладинске политике.

Четврто поглавље Закона о младима односи се на **Савет за младе, Канцеларију за младе и Агенцију за младе**. Влада на предлог МОС образује **Савет за младе** као саветодавно тело које подстиче и усклађује активности у вези са развојем, остваривањем и спровођењем омладинске политике и предлаже мере за њено унапређивање. Савет за младе чине представници органа државне управе у чијем су делокругу области од интереса за младе, покрајинског органа управе надлежног за питања мла-

дих, удружења и савеза младих, канцеларија за младе, заједнички представник националних савета националних мањина и угледни стручњаци. Најмање једну трећину чланова Савета за младе чине представници младих из удружења и савеза за младе.

У складу са Законом о младима, у јануару 2014. године образован је Савет за младе који чини 24 члана.

Поред националног Савета за младе, могу се оснивати покрајински, градски и општински савети за младе, које оснивају надлежни органи аутономне покрајине и локалне самоуправе. Ради обезбеђивања услова за активно укључивање младих у живот и рад друштвене заједнице, оснаживања младих, пружања подршке организовању различитих друштвених активности младих, учењу и креативном испољавању потреба младих, локална самоуправа може основати **канцеларију за младе**. Канцеларија за младе финансира се из буџета локалне самоуправе, као и из других извора у складу са законом.

Локалне канцеларије за младе представљају локални сервис младих у оквиру јединица локалне самоуправе који има кључну улогу у спровођењу Националне стратегије за младе на локалном нивоу. Пре оснивања Министарства омладине и спорта, маја 2007. године, у Републици Србији било је пет локалних канцеларија за младе, децембра 2007. било их је седам, док је почетком 2016. године било 158 отворених локалних канцеларија за младе, од којих је активно радило 139.

За реализацију програма за младе, а у складу са програмима Европске уније који се односе на младе, може се образовати и **агенција за младе**, у складу са посебним законом.

Седмо поглавље детаљно дефинише **Финансирање програма и пројекта од јавног интереса у областима омладинског сектора**. Према закону, у буџету Републике Србије обезбеђују се средства за финансирање програма и пројекта од јавног интереса у областима омладинског сектора којима се:

- обезбеђују услови за развој и унапређивање омладинских активности кроз подстицање младих да активно учествују у друштвеним токовима;
- подстичу удружења младих, удружења за младе и савези да учествују у спровођењу омладинских активности и остваривању циљева Стратегије за младе;
- млади информишу о питањима од значаја за младе и издају публикације од значаја за младе;

- подстиче каријерно вођење и саветовање младих и организује обуке, семинари и манифестације од значаја за запошљавање, samozapošljavanje и предузетништво младих;
- подстиче неформално образовање младих у областима омладинског сектора и развија квалитет неформалног образовања младих;
- врши друштвено оснаживање младих, нарочито кроз подстицање волонтеризма и омладинског рада и изградњу капацитета удружења младих;
- млади подстичу за активно и квалитетно провођење слободног времена, неговање здравих и безбедних стилова живота, као и за задовољавање потреба младих у области културе;
- подстиче активност младих у областима омладинског сектора на локалном нивоу кроз подршку реализацији локалних акционих планова за младе и програма и пројеката локалних канцеларија за младе;
- спроводе истраживања о положају и потребама младих у Републици Србији;
- реализује и афирмише међународна сарадња у областима омладинског сектора;
- пружа подршка младим талентима кроз награђивање, стипендирање и усавршавање ученика и студената.

Закон регулише услове за финансирање и суфинансирање програма и пројеката од јавног интереса у области омладинског сектора које спроводе:

- удружења младих;
- локалне самоуправе;
- установе, научноистраживачки институте и друга правна лица са седиштем у Србији.

У складу са Законом о младима донет је Правилник о финансирању и суфинансирању програма и пројеката од јавног интереса у области омладинског сектора којим се уређују поступци евидентирања одговарајућих удружења и савеза и доделе финансијских средстава намењених реализацији њихових активности. Први конкурс објављен је септембра 2007. године, чији су приоритет били програми за ојачавање омладинских организација и удружења која се баве младима. Од 2008. године, редовни годишњи конкурси служе као инструмент за спровођење Националне стратегије за младе, а од 2012. године ступањем на снагу Закона о младима и Правилника о финансирању и суфинансирању програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора, Министарство финансира програме и пројекте од јавног интереса у областима омладинског сектора који су наведени у Закону о младима, а који су усмерени ка остваривању циљева Националне стратегије за младе.

Од свог оснивања до 2016. године, кроз дотације невладиним организацијама, МОС је доделило више од 1,5 милијарде динара (око 12.195.100 еура) за реализацију 1.164 пројекта.

СТРАТЕШКИ ОКВИР

Након формирања МОС-а 2007. године израђења је прва Национална стратегија за младе⁵ (НСМ) за период од 2008. до 2014. године, као и Акциони план за спровођење стратегије који је донет 2009. године. У 2014. години започет је процес израде нове, друге по реду, НСМ. Кроз рад Радне групе од 53 члана (представника свих релевантних државних органа и институција, представника удружења младих, за младе и њихових савеза) и након одржавања 15 округлих столова и 5 трибина у оквиру јавне расправе и учешћа више од 2.000 младих, израђена је НСМ за период од 2015. до 2025. године. Након доношења стратегије усвојен је и Акциони план за спровођење НСМ⁶ за период од 2015. до 2017. године.

НСМ представља кључни механизам остваривања, координације и унапређења омладинске политике којим се ствара подржавајућа средина у којој се иницијативе младих подстичу и уважавају. У НСМ Република Србије препознаје младе и њихову посебну улогу у друштву, обзиром да млади представљају садашњост и будућност друштва, ресурс иновација и покретачку снагу друштва. НСМ утврђује основне принципе и правце деловања и очекиване резултате деловања свих субјеката омладинске политике ка унапређењу друштвеног положаја младих и стварању услова за остваривање права и интереса младих у свим областима.

МОС је надлежно за координацију, развој и унапређење омладинске политике, реализацију политике и НСМ и других националних планова и програма који се тичу младих. Праћење и спровођење НСМ врши Радна група коју формира Влада Републике Србије и чији су задаци предлагање мера ради усклађивања активности на спровођењу НСМ према утврђеном акционом плану за спровођење НСМ, праћење реализације НСМ и учешће у евалуацији и припреми годишњих извештаја за Владу о ре-

5 Национална стратегија за младе за период 2015. - 2025. године доступна је на званичном веб сајту Министарства омладине и спорта Републике Србије на следећем линку: <https://www.mos.gov.rs/public/ck/uploads/files/Dokumenta/Omladina/zakoni-i-strateska-dokumenta/Nacionalna%20strategija%20za%20mlade%20-%20SR.pdf>

6 Акциони план за спровођење НСМ за период од 2015. до 2017. године доступан је на званичном веб сајту Министарства омладине и спорта Републике Србије на следећем линку: <https://www.mos.gov.rs/public/ck/uploads/files/Dokumenta/Omladina/zakoni-i-strateska-dokumenta/Akcioni%20plan-NSM-2015-2017.pdf>

лизацији НСМ. Стручну и административно – техничку подршку Радној групи пружа МОС. У зависности од врсте и нивоа на коме се реализују активности, МОС директно прати активности које се реализују на националном нивоу и за чију је реализацију непосредно одговорно, док активности које се реализују на локалном нивоу, које непосредно реализују друга ресорна министарства, институције и организације, МОС прати посредно, преко извештаја.

Визија НСМ је да су млади активни и равноправни учесници у свим областима друштвеног живота који у потпуности развијају свој потенцијал и доприносе личном и друштвеном развоју и добробити. Млади имају подршку друштва, стварају боље услове за живот и развој потенцијала, и активно доприносе општем напретку друштва.

Основни **принципи** НСМ су:

- Подршка личном и друштвеном оснаживању младих;
- Поштовање људских и мањинских права, равноправност и забрана дискриминације;
- Једнаке шансе за све;
- Значај младих и њихове друштвене улоге;
- Активно учешће младих и сарадња;
- Друштвена одговорност и солидарност.

НСМ има девет **стратешких циљева**:

- запошљивост и запосленост младих жена и мушкараца;
- квалитет и могућности за стицање квалификација и развој компетенција и иновативност младих;
- активно учешће младих жена и мушкараца у друштву;
- здравље и благостање младих жена и мушкараца;
- услови за развијање безбедносне културе младих;
- подршка друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености;
- мобилност, обим међународне сарадње младих и подршка младим мигрантима;
- систем информисања младих и знање о младима;
- коришћење и учешће младих у креирању културних садржаја.

Индикатори за праћење степена реализације, период реализације, ниво реализације, учесници процеса реализације, извори верификације индикатора специфичних циљева и активности и потребна средства за реализацију одржени су у Акционом плану за спровођење стратегије.

Акционим планом за спровођење националне стратегије за младе утврђене су активности за период 2015. - 2017. година и дата је детаљ-

на пројекција трошкова. Акциони план треба да помогне свим органима, организацијама, институцијама и појединцима и свим другим заинтересованим субјектима да реализују циљеве НСМ. У складу са тим, Акциони план прецизно утврђује улоге, одговорности носилаца реализације, као и институционалне механизме који треба да омогуће постизање жељених резултата и остваривање општих стратешких циљева из НСМ.

Укупна планирана средства за период од три године (2015-2017. године) износе 6.034.369.460 динара (око 49.059.914 еура), од којих 3.865.064.460 динара (око 31.423.288 еура) чине буџетска средства, а 2.169.305.000 динара (око 17.636.626 еура) су средства из осталих извора. Овом износу се додају и средства опредељења за релализацију мера активне политике запошљавања, као и средства намењена за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом, које није могуће приказати тачним износом, по старосним групама.

За потребе овог истраживања најзначајнији је стратешки циљ који се односи на унапређење активног учешћа младих жена и мушкараца у друштву, па ће овај стратешки циљ у наставку бити детаљно представљен са свим специфичним циљевима, очекиваним резултатима и активностима.

У области активизма и активног учешћа младих тежиће се остварењу 4 специфична циља која су усмерена на:

1. Унапређење правног и политичког окира за укључивање перспективе младих жена и мушкараца у учешће младих у процесима доношења одлука и развоју политика за младе.

Очекивани резултат: Организације и институције препознају младе и различите категорије младих као посебну групу са својим правима и потребама.

Активности:

- Израдити свеобухватну анализу правног и политичког оквира и праксе за учешће младих на националном, покрајинском и локалном нивоу;
- Дефинисати законску обавезу свих институционалних актера да у развоју својих политика уврсте перспективе младих и представнике младих;
- Формулисати критеријуме за родно осетљиво праћење развоја политика у којима су уврштене перспективе младих и представници младих;
- Обезбедити адекватну заступљеност (процент места) и ниво учешћа

младих како би се постигла равноправност младих у процесима и телима;

- Извршити измене и допуне Закона о младима како би се унапредило правно препознавање младих и укључивање перспективе младих у развој јавних политика.

Очекивани резултат: Организације и институције креирају своју политику и посебне планове узимајући у обзир перспективе младих и укључујући младе.

Активности:

- Подржати функционално и активно укључивање представника младих у рад и одлучивање јавних институција и организација на равноправној основи;
- Развити смернице за омадинско и родно одговорно буџетирање на свим нивоима;
- Развити стандарде и механизме избора младих за учешће у процесима доношења одлука и развоја политика, укључујући афирмативне мере за учешће мање заступљеног пола.

Очекивани резултат: Јединице локалне самоуправе креирају политику за младе на основу реалних потреба младих на локалном нивоу и доступних ресурса за рад са младима

Активности:

- Развити смернице за субјекте омладинске политике на локалном нивоу за укључивање перспективе младих које садрже и родну перспективу и перспективу осетљивих група младих, у развојне процесе и политике;
- Подржати израду, реализацију, праћење и евалуацију локалних акционих планова уз активно учешће младих у процесима и одлукама;
- Укључити младе мушкарце и жене на равноправној основи у процес развоја, имплементације, праћења и евалуације локалних акционих планова;
- Унапредити смернице за улогу, надлежности и правни статус канцеларија за младе и компетенције особа које руководе канцеларијама за младе.

2. Успостављање услова за изградњу капацитета и синергију у раду субјеката омладинске политике и одрживи развој и укључивање већег броја младих удружења која спроводе омладинске активности

Очекивани резултат: Развијени механизам координације процеса и изградње капацитета субјеката омладинске политике за реализацију НСМ

Активности:

- Унапредити административне и оперативне капацитете и надлежности министарства за спровођење НСМ;
- Развити програме обуке субјеката омладинске политике за развој и реализацију омладинске политике и НСМ;
- Подржати развој капацитета младих да као изабрани представници младих учествују у процесима развоја политика и доношењу одлука на свим нивоима и на међународном нивоу;
- Обезбедити развој и реализацију Агенди за младе у оквиру министарства којима се дефинишу активности које министарства реализују за младе;
- Подржати измену Закона о младима којом би се обезбедило редовно извештавање Савета за младе и јавности о напретку у спровођењу НСМ и Агенди за младе.

Очекивани резултат: Обезбеђена је подршка одрживом развоју удружења која спроводе омладинске активности.

Активности:

- Обезбедити редовно административно и програмско финансирање рада и репрезентативних савеза младих;
- Утврдити постојање свих јавних простора за младе (омладинска имовина) и ставити их у функцију младих и омогућити коришћење удружењима која спроводе омладинске активности за реализацију програма за младе.

Очекивани резултат: Успостављена је континуирана подршка програмима за спровођење активности укључивања младих у друштво.

Активности:

- Омогућити континуирано финансирање програма удружењ акоја спроводе омладинске активности који доприносе развоју друштва и омогућавају активно учење младих;
- Подржати програме и развој знања и вештина омладинских активиста за ефективан допринос друштву кроз рад постојећих удружења која спроводе омладинске активности;
- Подржати активно укључивање младих из осетљивих група у рад удружења која спроводе омладинске активности и развој њихових компетенција;
- Обезбедити подршку представничким телима ученика и студената у развоју компетенција чланова и повећање брја ученика или студената који учествују у активностима представничких тела;
- Подржати активности канцеларија за младе усмерених на укључивање

младих у друштво;

- Подржати активности мотивисања и развоја капацитета за укључивање младих жена и мушкараца у рад националних савета националних мањина;
- Подржати програме мотивисања младих жена и мушкараца за учешће у политичком животу и изборним процесима.

Очекивани резултат: Изграђен је механизам подршке и мотивације субјеката омладинске политике за сарадњу и умрежавање и заједничке активности.

Активности:

- Подржати програме који омогућавају умрежавање субјеката омладинске политике и удруживање напора (синергију) на различитим нивоима и темама;
- Развити смернице и подржати активности размене искустава, преноса знања и вршњачке едукације у оквиру и између удружења која спроводе омладинске активности;
- Подржати развој и реализацију пројеката међународне сарадње.

Очекивани резултат: Унапређени су и иновирани приступи и комуникација удружења која спроводе омладинске активности са младима.

Активности:

- Развити смернице за иновативне начине укључивања младих у мотивисање за активно учешће, које укључује родну перспективу и подстицајне мере за осетљиве групе младих;
- Подржати развој нових начина комуникације и канала комуникације удружења која спроводе омладинске активности са младима, са циљем укључивања нових активних чланова.

3. Унапређење услова за волонтирање међу младима и за младе

Очекивани резултат: Обезбеђена подстицајна средина и подршка за развој волонтерских активности и волонтирање младих.

Активности:

- Подржати волонтерске активности удружења која спроводе омладинске активности, канцеларија за младе и неформалних омладинских група;
- Подржати укључивање младих волонтера у краткорочне и дугорочне волонтерске програме;
- Подстицати образовне, културне и спортске установе да препознају, подрже и вреднују волонтирање младих;
- Успоставити систем за препознавање и признавање вештина стечених

- волонтирањем при запошљавању и пратити његову ефикасност;
- Подстицати међугенерациску сарадњу и укључивање осетљивих група кроз волонтерске програме, пројекте и иницијативе;
 - Подржати програме волонтирања у ванредним ситуацијама.

Очекивани резултат: Волонтирање младих је препознато и подржано у развоју.

Активности:

- Подржати формулисање политике волонтирања на националном нивоу, унапређење законског оквира за волонтирање и развој стандарда волонтерског рада;
- Развити родно осетљиве критеријуме за извештавање и мерење ефеката волонтирања.

Очекивани резултат: Оснажена удружења која спроводе омладинске активности и канцеларије за младе за спровођење волонтерских програма и пројеката.

Активности:

- Обезбедити примену стандарда волонтерског рада у активностима омладинских удружења која спроводе омладинске активности и канцеларија за младе;
- Подржати развој и рад волонтерских сервиса у оквиру удружења која спроводе омладинске активности и канцеларија за младе.

4. Повећању учешћа младих у заштити животне средине и одрживог развоја.

Очекивани резултат: Унапређене су могућности младих за учешће у процесима и одлукама о животној средини и одрживом развоју.

Активности:

Унапредити доступност информација о стању животне средине младима у сарадњи са субјектима омладинске политике.

Очекивани резултат: Обезбеђена је мултисекторска подршка програмима заштите животне средине и одрживог развоја које реализују субјекти омладинске политике.

Активности:

- Подржати координацију активности привредног сектора у правцу издвајања средстава за омладинске програме у области заштите животне средине;
- Подржати субвенционисање омладинских предузетничких идеја са

компонентом заштите животне средине кроз промоцију обновљивих извора енергије, екотуризма и других облика зелене економије;

- Подржати активности заштите животне средине које реализују субјекти омладинске политике и укључивање младих у реализацију програма заштите животне средине и одрживог развоја које спроводе међународне организације.

РЕЗУЛТАТИ СПРОВЕДЕНОГ ИСТРАЖИВАЊА У БУГАРСКОЈ “УЧЕШЋЕ МЛАДИХ И ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ У БУГАРСКОЈ”

О ИСТРАЖИВАЊУ

Ово истраживање је спроведено у оквиру пројекта Млади јахачи (Youth Riders), који спроводи Слободан омладински центар, Видин, Бугарска, у сарадњи са Друштвом за развој деце и младих – Отворени клуб, Ниш, Србија и Удружењем за локални развој „Каменица“, Каменица, Србија. Пројекат се финансира у оквиру Програма за прекограничну сарадњу ИНТЕРРЕГ – ИПА Бугарска – Србија. Циљ пројекта је да допринесе интеграцији и социјално-економском развоју у бугарско-српском пограничном региону кроз изградњу капацитета и сарадњу у областима омладинског рада и омладинских политикама.

Истраживање има за циљ да да увид у тренутно стање и прикаже достигнућа и недостатке у области пратиципације младих и омладинских политика у пограничном региону, који обухвата 6 пограничних административних области у Бугарској (Видин, Монтана, Враца, Софија, Перник и Ђустендил) и 7 у Србији (Борски, Зајечарски, Топлички, Нишавски, Пиротски, Јабланички и Пчињски). Такође сврха је и индетификовање и мапирање основних ресурса омладинских активности у пограничној области. Резултат истраживања биће извештаји на два језика које ће користити учесници пројекта, али и шири круг омладинских радника и других експерата који се баве проблемима младих у две земље. Истраживање обухвата анализу кључних докумената (закони, стратегије, планови, извештаји, анализе) и емпиријско истраживање на терену спроведено на територији целе пограничне области. Идеја истраживања је да се проучи омладинска политика не само као теорија, већ и као пракса на регионалном и локалном нивоу. У сврху истраживања користили смо 11 индикатора националне омладинске политике, који су преузети од Савета Европе, а развијени од Европског омладинског форума. Ти индикатори су у целости повезани са европским приоритетима у раду са младима, како је и објашњено у доле наведеним кључним документима.

ЕВРОПСКА ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА

Млади се налазе међу главним приоритетима социјалне визије Европске уније. Млади не представљају одговорност, већ важан ресурс за друштво, који може бити употребљен зарад постизања виших социјалних циљева.

Европска омладинска политика се заснива на различитим стратешким документима, међу којима су:

Европски пакт за младе (2005) за промоцију могућности за развој знања, покретљивости, запослености и социјално уључивање младих европске заједнице. У областима омладинске политике је примењен отворенији метод координације (ОМК).

Резолуција (2009/С 311/01) односно обновљени оквири европске партиципације за омладинска питања (2010-2018), која поставља следеће опште циљеве: Стварање подједнаких могућности за све младе у областима образовања и на тржишту рада и промовисање њихових активних грађанских позиција, социјалне инклузије и солидарности.

Стратегија ЕУ за инвестирање у младе и мобилизација њиховог потенцијала (2009), усмерена је ка стварању већих могућности за младе у областима образовања и радне запослености, побољшања приступа и потпуног учешћа свих младих у друштвеном животу као и промоцији узajемне солидарности између локалних власти и младих.

Европска повеља за учешће младих у локалном и регионалном животу, преузета од Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе (ревидирана у 2003. години).

Резолуција ЦМ/Рес (2008) 23 за омладинску политику Савета Европе са три основна приоритета за будуће политике и деловања Савета Европе у области омладине – људска права и демократија, заједнички живот у друштву са различитостима и социјална инклузија младих.

Што се тиче омладинске политике, Европска унија примењује тзв. Отворени метод координације (ОМК). Основна идеја отворене координације је:

- координација политика, уместо њиховог законског уређивања;
- отвореност ка различитим актерима, политикама и методама;
- транспарентност и јавна видљивост.

Као чланица ЕУ, Република Бугарска и Република Србија као кандидат за приступ ЕУ, синхронизују своје националне омладинске политике у складу са политикама Европске Уније.

11 ИНДИКАТОРИ (НАЦИОНАЛНЕ) ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

Индикатори (националне) омладинске политике развијени су од стране Европског омладинског форума, у оквиру платформе од 91 међународне

невладине омладинске организације и националних омладинских савета у Европи. Лоциран у Бриселу, Омладински форум је признати партнер Савета Европе и институција Европске уније у областима везаним за младе. Одлучили смо да користимо ове индикаторе, а не неки други приступ у истраживању, због добре повезаности са циљевима пројекта који подстичу саму активности и партиципацију младих у креирању политика, а нису оријентисани искључиво на решавање проблема младих (као нпр. незапосленост).

Шта заиста значи када користимо термин „омладинске политике“? Какви би требало да су основни елементи омладинске политике – да ли треба да буде развијана и имплементирана локално, регионално или на националном нивоу? Да ли постоје заједнички именовани омладинске политике – неки заједнички показатељи који би требало да буду укључени?

Овај документ представља 11 индикатора који се могу сматрати кључним елементима (националне) политике за младе. Ове индикаторе треба посматрати као алат за државне службенике у областима везаним за младе и као инструмент за лобирање омладинских невладиних организација које се залажу за проактивну политику у омладинском сектору.

Међутим, важно је нагласити да ови индикатори не представљају план за то каква треба да буде омладинска политика, већ само неке од елемената који треба да буду укључени у Национални акциони план за спровођење омладинске политике. Поред тога, свака политика за младе треба да одговори на специфично стање младих.

Индикатори наглашавају значај младих људи као ресурса, а не као проблема који треба да буде решен. Приступ оријентисан на младе као на проблем који треба бити решен је по природи краткорочан и изграђен ад-хок, тј. његов фокус је на покушају да се „угаси пожар“ и да се проблеми реше тек када се појаве. Насупрот томе, када се млади сматрају ресурсом, приступ се фокусира на дугорочна решења која идентификују реалне потребе младих и у складу с тим се развијају политике које имају за циљ да омогуће младима да остваре свој пуни потенцијал као грађани.

Ови индикатори могу да се користе и приликом процене тренутних омладинских политика, међутим, неопходно је уложити веће напоре за проналажење начина за адекватно мерење учинка. Без добрих мерних стандарда, евалуација би била немогућа. Овај проблем је већ преузела на себе Дирекција за омладину и спорт у Савету Европе (www.coe.int/youth).

Индикатори за (националну) омладинску политику, развијени од стране Европског омладинског форума су:

1. Неформално образовање
2. Стратегија образовања за рад са младима
3. Законодавство о омладини
4. Буџет
5. Стратегија информсања
6. Развој стратегије на свим нивоима управљања
7. Истраживање о омладини
8. Учешће (партиципација) младих
9. Сарадња ресорних министарстава
10. Иновативност
11. Саветодавни омладински органи

ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА У БУГАРСКОЈ

ОПШТИ ПРЕГЛЕД

МЛАДИ

У Републици Бугарској млади су лица узраста од 15 до 29 година. Према подацима последњег пописа спроведеног 2011. године, број младих износи 1.324.481, што представља 18.07% од укупно 7 327 224 становника. Присутан је тренд смањења броја младих и очекује се да 2020. године број младих буде око једног милиона. Тренд смањења броја младих највише ће се одразити на старосну групу од 20 до 24 година као и на старосну групу од 25 до 29 година. Према подацима пописа из 2011. године, 60% младих живело је у градским насељима, а преосталих 40 % у сеоским насељима.

Тенденција опадања броја становника није равномерна у целој земљи. Пет пограничних области према Републици Срби – Видин, Монтана, Враца, Перник и Ђустендил су међу најпогођенијима. У свим пограничним областима изражен је негативан природни прираштај који износи више од - 10%, док је Видин област са најнижим природним прираштајем од -15,2%.

Према истраживањима у последњих неколико година изражена је повећана жеља за емигрирањем међу становништвом, посебно у старосној групи од 20 до 29 година. Свака осма млада особа има намеру да у блиској будућности емигрира. Више од четвртине младих заинтересовано је за привремени рад у иностранству. У образовној структури миграната и потенцијалних миграната највише има младих са средњим или нижим нивоом образовањем, док они са вишим нивоом образовања своју будућност увећој мери вуде у Бугарској.

ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА

Основни закон који регулише спровођење државне политике за младе је Закон о младима, који је на снази од 20.04.2012 године. Одредбе овог закона примењују се на малолетнике, осим ако је овај закон у супротности са Законом о политичким партијама, Законом о дечијој заштити и Породичним законом.

У складу са законом државна политика за младе је сврсисходна и доследна активност државе, општина, омладинских организација и заједница, чији је циљ да створи повољне услове за пуни лични развој младих и њихову партиципацију у друштвеном и економском животу, као и њихово укључивање у локално, регионално и национално управљање кроз активности које промовишу развој младих у земљи. Основни принципи државне политике према младима:

- законитост, транспарентност, једнакост, сврсисходност, систематичност и конзистентност политике државе, општина и друштвеног развоја младих;
- координација омладинских политика у сфери образовања, социјалних политика, здравства, културе, спорта, правде, унутршњих послова и одбране;
- координација државних омладинских политика се спроводи у оквиру Европске уније, Савета Европе и Уједињених нација;
- интеграција политике за децу и младе;
- гарантовање дијалога и учешћа младих приликом формирања омладинских политика;
- слободно удруживање младих, слободне омладинске иницијативе, самоуправљање омладинских организација;
- Децентрализација омладинских политика.

Државну политику за младе спроводи Министарски савет преко министра омладине и спорта у складу са Националном стратегијом за младе. Народна скупштина је усвојила Националну стратегију за младе, која одређује дугорочне циљеве и приоритете омладинске политике Републике Бугарске за период од 10 година. Она садржи:

- анализу изазова везаних за спровођење омладинске политике;
- основне и специфичне циљеве и приоритете омладинске политике;
- активности за постизање циљева стратегије;
- активности за мониторинг, евалуацију и ажурирање стратегије.

Народна скупштина, једном годишње усваја годишњи извештај за младе по предлогу Министарског савета, који узима у обзир приоритете и циљеве стратегије у току године. У испуњењу Националне стратегије

за младе, Министарски савет усваја једном годишње до најкасније 31. марта годишњи план за спровођење Националне стратегије за младе, а по предлогу министра омладине и спорта, који координира и руководи израдом и спровођењем годишњег плана. У току имплементације Националне стратегије за младе, Министарски савет усваја национални програм за младе на основу предлога министра омладине и спорта. Министар омладине и спорта надгледа спровођење националних програма за младе. Финансијска средства за реализацију националних програма за младе се планирају једном годишње у оквиру закона о државном буџету за текућу годину.

Регионални управници осигуравају спровођење државне политике за младе на територији одређене области, када:

- Блиско сарађују са Министарством омладине и спорта и са омладинским организацијама које су регистроване у релевантним областима, када се разматрају питања која се односе на омладинске политике;
- Анализирају стање младих у одређеној области и формулишу приоритете и специфичне циљеве и мере за развој регионалне политике за младе.

Регионални управник припрема регионални план за младе, на основу сумирања општинских планова за младе. Регионални план за младе дефинише циљеве и приоритете регионалне политике за младе у складу са Националном стратегијом за младе, регионалне стратегије развоја и потребама младих у региону. Регионални план за младе садржи:

- анализу изазова младих у одређеној области;
- приоритете и специфичне циљеве регионалне омладинске политике и мере за њихово постизање;
- опис заједничких активности које доприносе постизању циљева Националне стратегије за младе;
- организацију и координацију активности за постизањ циљева;
- активности мониторинга и евалуације регионалног плана за младе;
- поступак и начин информисања.

Једном годишње најкасније до 1. марта регионални управник представља утврђене регионалне планове за младе министру омладине и спорта. Градоначелници општина су одговорни за вођење општинске омладинске политике у складу са државном политиком за младе. Градоначелници општина раде у блиској сарадњи са Министарством омладине и спорта, са покрајинским управницима и са омладинским организацијама приликом разматрања питања која се односе на омладинске политике. Градоначелници анализирају ситуацију младих у својој општини и сачињавају општински годишњи план за младе. Једном годишње најкасније

до 31. јануара градоначелници представљају регионалним управницима општински годишњи план за младе за текућу годину и извештај о реализацији активности, које су усмерене ка младима на територији општине за претходну годину. Градоначелници општина испуњавају планове и програме за младе. Приликом спровођења општинске политике за младе, градоначелници општина могу да затраже подршку општинског консултативног савета у вези са питањима за младе, у складу са решењем општинског савета.

Општински план за младе је усвојен од стране општинског већа по предлогу градоначелника, након усаглашавања са општинским консултативним саветом за питања младих, тамо где такво тело постоји. Општински план за младе одређује циљеве и приоритете општинске политике за младе, као и финансијске ресурсе за његову реализацију у складу са Националном стратегијом за младе. Општински план за младе садржи:

- анализу изазова младих у општини;
- приоритете и специфичне циљеве за спровођење општинске политике и мере за њихово постизање;
- опис активности које доприносе остваривању циљева Националне стратегије за младе;
- организацију и координацију активности за постизање циљева;
- активности мониторинга, евалуације и ажурирања општинског плана за младе;
- поступак и начин за пружањ информација и публиковање плана.

АКТИВНОСТИ МЛАДИХ

Према закону Омладински рад је организована активност или иницијатива чији је циљ промовисање, заштита и развој интереса и потреба младих људи. Држава и општине подржавају имплементацију активности и услуга за младе, које могу бити:

- информационе и консултативне услуге за подршку младима, друштвеном и каријерном развоју младих;
- активности усмерене на подршку младима за њихов успешан рад и животно испуњење;
- активности усмерене на организацију слободног времена;
- промоција неформалног образовања ради проширења знања, искуства и стицања вештина за активно укључивање укључивање у цивилно друштво, науку, културу, уметност, предузетништво, спорт, превенцију деликвенције код младих, усвајање здравог начина живота и повећање безбедности у саобраћају;
- Активности за подршку омладинског волонтеризма.

У омладинским активностима примењује се индивидуални приступ и процена конкретних потреба младих људи.

ОМЛАДИНСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Омладинске организације су добровољно удружење грађана за реализацију омладинских активности, у којима је више од 70% чланова узраста од 15 до 29 година. Малолене особе могу бити чланови омладинских организација уз писмено одобрење њихових законских представника. Омладинске организације могу бити формране као непрофитна правна лица, регистрована под условима и одредбама Закона о непрофитним правним лицима, или као организације са омладинском структуром у складу са условима и одредбама посебних закона. Омладинска организација може бити и удружење више омладинских организација.

Развој омладинских организација се промовише и подржава кроз националне, регионалне, локалне и међународне програме и пројекте.

Представничка национална омладинска организација је омладинска организација, која има за чланове има најмање 900 физичких лица и бави се активностима на територији од најмање 30% општина у држави. Омладинске организације које одговарају овим условима се уписују у списак представничких националних омладинских организација на основу одржане процедуре, а на рок од 3 године.

ОМЛАДИНСКИ РАДНИЦИ

Омладински радник је одрасло лице које је прошло специјалну обуку за рад са младим људима и/или лице које има искуство у раду са младима и искуство на реализацији омладинских активности. Омладински радник подржава активности омладинских организација анализирајући, планирајући, организовајући, мониторишући и евалуирајући активности заснованих на индивидуалном приступу и проценама специфичних потреба младих. Национални и локални програм за младе укључују активности подршке развоја и специјалним обукама омладинских радника.

ОМЛАДИНСКИ ВОЛОНТЕРИЗАМ

Омладински волонтерски рад је друштвено корисна активност младих који обављају послове без накнаде у Републици Бугарској или у некој другој чланици програма и иницијатива у сферама социјалних, омладинских, спортских и других друштвених активности. Држава и општина подстичу волонтеризам младих кроз националне и локалне програме за младе. Омладински волонтерски рад се спроводи на основну следећих принципа:

- слободан избор;

- неплаћена активност;
- лична одговорност;
- равноправност;
- поштовање живота, здравља и достојанства волонтера.

Малолетна лица могу да волонтирају само уз писану сагласност њихових законски представника. Малолетном волонтеру не могу бити додељене активности које су забрањене или ограничене на вршење од стране посебне категорије радника због тешког, штетног или опасног утицаја на њихову психу и тело у кладу са важећим законодавством. Приликом волонтирања малолетних лица, организатор мора да обезбеди квалификованог пунолетног руководиоца.

Омладински волонтери, грађани државе, чланице Европске уније, државе која је потписница Споразума о Европском економском простору, и Конфедерације Швајцарске, спроводе омладинске волонтерске активности у складу са условима који важе за грађане Републике Бугарске. Омладински волонтери из других држава које не спадају у групу наведених могу да добију решење о пребивалишту на територији Републике Бугарске за спровођење омладинских волонтерских активности у складу са Законом о странцима Републике Бугарске.

Омладинске организације успостављају и промовишу најбољу праксу за младе волонтере. Једном годишње до 1. марта омладинске организације представљају Министарству омладине и спорта информације о добрим праксама за омладински волонтеризам.

У обављању омладинског волонтеризма, сваки млади волонтер добија упутства о заштити на раду, односно специјализовану обуку од стране организатора. На захтев волонтера, организатор може да изда потврду о волонтирању.

НАЦИОНАЛНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ЗА МЛАДЕ

Министарство омладине и спорта успоставља и одржава национални информациони систем за младе (НИСМ) са циљем пружања ажурираних информација о потребама младих у земљи, као и планирање, праћење, управљање и евалуацију политике за младе на националном, регионалном и локалном нивоу. Национални информациони систем за младе укључује:

- Податке о омладинским организацијама у земљи;
- Списак национално репрезентативних омладинских организација;
- Студије о стању младих, анализе и процене спровођења омладинских политика на националном, регионалном и локалном нивоу;
- Националне и европске документе везане за спровођење омладинске политике;

- Ажуриране информације о могућностима финансирања омладинских активности.

Национални информациони систем за младе је доступан јавности путем веб странице Министарства омладине и спорта. Омладинске организације које аплицирају за финансирање из националних и европских програма за младе, су дужни да буду уписани у Национални информациони систем за младе.

МРЕЖА ОМЛАДИНСКИХ КОНСУЛТАТИВНО-ИНФОРМАЦИОНИХ ЦЕНТАРА (МИКЦ)

Отварањем МИКЦ-ова у свим регионалним центрима се подржавају циљеви младих, кроз стварање услова и могућности за њихово лично и професионално развијање и кроз представљање бесплатних специјализованих услуга, у складу са потребама младих и специфичностима конкретне насељене области.

На територији једног административног подручја може бити изграђен и финансиран одређен број МИКЦ-ова из националног буџета (кроз Национални програм за младе – види ниже), али не мање од једног за сваки областни град. Тачан број МИКЦ-ова одређује Национални координатор програма. За градове са великим бројем младих и повећаних потреба циљне групе могуће је креирати више од једног МИКЦ центра, као и истурена одељења у мањим местима у региону. МИКЦ се налази у оквиру локалних невладиних организација које су изабране на конкурс. У случају да на обласној територији не постоји неваљина организација која може да одговори на услове за оснивање и функционисање МИКЦ-а, може бити дозвољено да се организације из суседне области пријаве са предлогом пројекта за пружање услуга младима у тој области.

Кључни циљ је функционисање центара у сарадњи са општинским телима за омладинске активности, локалним властима или територијалним телима државне администрације, ради промовисања укључивања циљне групе младих у процесу доношења одлука на локалном, регионалном и националном нивоу.

Омладински информационо-консултативни центри пружају стандардизовани пакет квалитетних услуга и складу са специфичним потребама младих. Услуге које пружају МИКЦ-ови се могу поделити у три категорије:

1. Обука. МИКЦ-ови организују и спроводе обуку младих људи. Одговарајуће теме за обуку одређује национални координатор програма. Оне су исте за све центре. Приликом израде предлога пројекта за годишње финансирање, тим МИКЦ-а описује планиране обуке, њихову тематику и број. Теме за обуку се бирају из општог списка,

- који је разрађен и утврђен од стране националног координатора програма. За сваку планирану обуку је неопходно да се у предлогу пројекта приложи биографија предавача са одговарајућим профилем о компетенцијама. Свака од обука треба да обухвата минимум 20 младих. Могуће је и спровођење обука у малим местима областне територије, у којима се налазе релевантни МИКЦ-ови.
2. Информационе услуге. Информационе услуге су усмерене ка представљању актуелних, систематизованих и доступних информација, које испуњавају широк спектар интереса и потреба младих кроз развој и ширење материјала за информисање, организовање кампања за информисање и упознавање младих са институцијама и њиховим правима као члановима локалне заједнице, грађанима Републике Бугарске и Европске Уније. Информисање се врши у самом МИКЦ-у као и изван њега, путем телефона, електронске поште, преко интернет странице МИКЦ-а и/или преко профила на друштвеној мрежи, као и кроз друге канале за информисање. Прави се благовремено ажурирање протока информација и стављају се на располагање корисницима. Штампани информативни материјали се публикују са јединственим дизајном развијеним од стране Националног координатора програма.
 3. Консултантске услуге. Консултантске услуге су усмерене на пружање превентивне и правовремене квалификоване и специјализоване подршке у појединачним или групним консултацијама, које су бесплатне за младе. Консултације се могу обављати у омладинском центру, изван или близу места где се обично окупљају млади у малим местима, селима и др. Консултације могу бити организоване на захтев младих, омладинских организација и структура или по унапред задатом распореду и темама, за одређени временски период, од стране центра.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДЕ (2012-2020)

Национална стратегија за младе је фокусирана на изградњу и спровођење јединствене, конзистентне и одрживе омладинске политике у Бугарској, на основу мултисекторског приступа, међусекторске сарадње и заједничког управљања младима на националном, регионалном, покрајинском и локалном нивоу. Стратегија поставља основне оквире, оцртава визију, циљеве и приоритете за развој младих људи у држави у дугорочном периоду. Стратегија препознаје потребу за деловањем у циљу развоја омладинске политике, стварање услова за квалитетно и доступно образовање, васпитање и развој личности, стварање подједнаких могућности за младе у области образовања и тржишта рада и промоцију њиховог грађанског активизма.

Приоритети стратегије укључују:

1. Промоцију економске активности и каријерно развијање младих
2. Побољшање приступа информацијама и квалитетним услугама
3. Промоцију здравог начина живота
4. Превенцију социјалног искључивања младих у неповољном положају
5. Развој омладинског волонтеризма
6. Повећање грађанског активизма
7. Развој младих у мањим градовима и руралним подручјима
8. Развој интеркултуралног и међународног дијалога
9. Повећање улоге младих у превенцији криминала.

Од ових приоритета, за потребе студије најзначајнији су 5 и 6, због чега ћемо их представити детаљније са њиховим стратешким и оперативним циљевима, задацима и очекиваним резултатима.

Приоритет - Развој омладинског волонтеризма

Стратешки циљ: развој волонтеризма код младих као покретајуће силе за лични развој, мобилност, учење, конкурентност, саоцијално зближавање, солидарност међу поколењима и формирање грађанске одговорности.

Стратешки циљ: Повећање волонтерских могућности за младе, посебно за прекограничну мобилност кроз коришћење средстава програма ЕК „Еразмус+“.

Задаци: Придруживање и спровођење Европске конвенције за промоцију транснационалног дугорочног волонтерског сервиса за младе у Савету Европе.

- Промоција и помоћ учешћу бугарске омладине у међународном омладинском волонтеризму.

Оперативни циљ: Гаранција права омладинских волонтера.

Задаци:

- Правно регулисање статута младих волонтера. Заштита од активности које имају или могу да имају штетне или опасне последице на психу и здравље младих.
- Обезбеђивање одговарајуће обуке и квалификације за извршавање волонтерских активности.

Оперативни циљ: Промоција волонтеризма.

Задаци:

- Признавање и потврђивање обуке, искустава и вештина стечених приликом волонтирања.

- Имплементација и одржавање добре праксе управљања младих волонтера за запошљавање, обуку, мониторинг и евалуацију, као и признање њихових постигнућа.
- Увођење „Волонтерске дозволе“ као званичног документа који потврђује волонтеризам младих.
- Законско регулисање статута волонтерских организација.
- Успостављање стандарда за младе волонтере и јавна контрола у њиховој заштити.
- Промовисање омладинског волонтеризма од стране државе и општина.

Очекивани резултати:

- Имплементација европских стандарда предвиђених Европском конвенцијом за промоцију транснационалног дугорочног волонтерског сервиса;
- Повећање броја бугарских младих који су укључени у међународном омладинском волонтеризму;
- Повећање броја волонтера у Бугарској;
- Оснивање ефикасних механизма који гарантују права омладинских волонтера; Признавање њихових вештина стечених кроз волонтеризам као важан вид неформалног образовања.

Приоритет - Повећање грађанског активизма

Стратешки циљ: Пружање могућности за потпуно укључивање младих у друштвени живот и њихова интеграција у основне демократске вредности и стандарде.

Оперативни циљ: Промоција самоорганизовања младих

Задаци:

- Државна, општинска, друштвена и економска промоција и подршка развоју омладинских организација.
- Побољшање регулаторних оквира за омладинске организације.
- Признавање доприноса иницијатива младих.
- Промовисање и увећање добрих пракси омладинске грађанске активности.
- Стварање услова за подршку и спровођење омладинске кампање и иницијативе младих.
- Подстицање општина да обезбеде административну и финансијку подршку омладинским организација и омладинским клубовима;
- Подстицање општина да обрзбеде бесплатну инфраструктуру за развој омладинског рада;
- Подстицање неформалних омладинских група;
- Промоција улоге омладинских организација у развоју младих људи.

Оперативни циљ: Промоција грађанског образовања и обуке

Задаци:

- Промоција образовања и заштите људских права, посебно дечијих права, дискриминације, родне равноправности и права младих на рад.
- Обука младих лидера.
- Стварање одрживих алата за развој лидерства код младих.

Оперативни циљ: Осигуравање ефикасне заступљености интереса младих у формулисању, имплементацији и евалуацији секторских политика на националном, регионалном, покрајинском и општинском нивоу.

Задаци:

- Мобилизација учешћа младих у управљању на локалном, регионалном и националном нивоу и у цивилној контроли над општинским и државним органима, посебно кроз кампање за враћање поверења младих у администрацију.
- Подстицање стварања и развоја омладинског представљања кроз: успостављање гаранција за демократски систем, репрезентативност у јавности, подршка омладинском представљању од стране државе и општина; обезбеђивање омладинског представљања на националном, регионалном, локалном и општинском нивоу, имплементација и евалуација одлука које се тичу младих.
- Подстицање учешћа младих и њихових организација у очувању, унапређењу и управљању природним ресурсима.
- Организовање кампања и иницијатива о темама и спровођење политика Европске уније, Савета Европе и УН за младе.
- Пружање општинске и државне административне и финансијске помоћи за омладинске организације на локалном, регионалном и националном нивоу;
- Обезбеђивање приступа процесима за доношење одлука на локалном, регионалном и националном нивоу кроз стимулацију за стварање омладинских саветодавних већа и одбора са учешћем младих.

Очекивани резултати:

- Повећање изборних активности код младих на државним, локалним и европским изборима.
- Активно учешће младих приликом решавања проблема младих.

НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ ЗА МЛАДЕ 2016-2020

Национални програм за младе (2016-2020) је један од инструмената за спровођење националних приоритета политике за младе. Министарски

савет је усвојио програм и који се спроводи широм земље. Програм се заснива на утврђеним потребама младих у земљи и у складу је са евопском политиком за младе. Програм је у складу и испуњава циљеве Националне стратегије за младе (2010-2020) коју је усвојио Министарски савет у октобру 2010. године. Неопходна средства за реализацију Програма за младе, током програмског периода 2016-2020. године, обезбеђују се у оквиру буџета Министарства омладине и спорта.

Национални координатор Програма је Министар омладине и спорта. Национални координатор утврђује услове за израду предлога пројеката у оквиру програма, са детаљним описом и објашњењем услова за организације и пројектне активности, а у складу са дефинисаним стратешким приоритетима, правцима и индикованим активностима.

Министар омладине и спорта усваја годишњи индиковани програм и објављује годишње приоритете у завизности од потреба младих и социјално-економског окружења у држави.

Конкретне услове за аплицирање за сваку текућу годину и размер одобрене финансијске помоћи врши национални координатор кроз објављивање конкурсних процедура и смерница за израду предлога пројеката у оквиру Програма.

Програм предвиђа финансирање омладинских активности у оквиру следећих под-програма:

- Развијање мреже информационо-консултативних центара (МИКЦ);
- Националне омладинске иницијативе и кампање.

АНАЛИЗА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ У СРПСКО-БУГАРСКОМ ПОГРАНИЧНОМ РЕГИОНУ

У наставку је дат општи осврт на теренска истраживања спроведена у Србији и Бугарској, као и детаљна анализа добијених резултата у складу са индикаторима националне омладинске политике развијених од стране Савета Европе.

СРБИЈА

Анализа омладинске политике и активизма младих на нивоу пограничног региона према Бугарској извршена је кроз теренско истраживање у 10 градова (Бор, Зајечар, Књажевац, Ниш, Алексинац, Пирот, Прокупље, Лесковац, Врање и Бујановац) из 7 пограничних округа (Борски, Зајечарски, Топлички, Нишавски, Пиротски, Јабланички и Пчињски). У истраживање су били укључени представници локалних самоуправа, представници омладинских организација и организација цивилног друштва које раде са младима или за младе и сами млади.

Кроз теренско истраживање није вршена процена квалитета и ефикасности политика, већ само анализа тренутног стања у погледу омладинских политика и активизма младих, како би се стекао објективни увид и дефинисале препоруке које ће даље бити коришћене за потребе пројекта „Млади јахачи“.

Неопходно је нагласити да у истраживање нису укључене све омладинске организације и организације које раде са младима и за младе из пограничног региона, већ само представници одабраних организација из Бора, Зајечара, Књажевца, Ниша, Алексинца, Пирота, Прокупља, Лесковца, Врања и Бујановца. Њихов пређашњи рад и вишегодишње искуство у раду са младима и за младе из различитих друштвених група, како на локалном тако и на националном нивоу, сматрано је релевантним критеријумом приликом избора. У процесу истраживања, спроведени су интервјуи и анкетање (попуњавање упитника) представника укупно 14 организација, односно удружења из наведених места. У овом делу је важно још напоменути да услед непостојања јединствене националне базе омладинских организација није било могуће пронаћи податак о тачном броју организација на локалном нивоу у сваком округу, као ни информације о њиховом раду и буџету, па се подаци изнешени у овој анализи односе само на организације обухваћене теренским истраживањем.

У горе наведеним градовима, спроведени су интервјуи и анкетање представника локалне самоуправе, односно представника сектора за друштвене делатности у оквиру локалне самоуправе и представника ло-

калних КЗМ.

У Књажевцу, Алексинцу и Нишу одржане су фокус групне дискусије са младима који су дали своје виђење стања и мишљење на тему омладинске политике и активизма младих у њиховим заједницама, али и на нивоу региона и државе.

БУГАРСКА

С обзиром да се истраживање бави утицајима омладинске политике кроз њихово испољавање на регионалном и локалном нивоу, то може у извесној мери утицати на њену примену и може довести до закључака који нису типични за остатак земље. Упркос томе, водићемо се идејом да је нека национална политика ефикасна онолико колико је доступна свима, независно од географске области, њене економске развијености, итд.

Такође ћемо напоменути да истраживање нема за циљ да изврши процену политике, већ треба да опише и анализира тренутну ситуацију, како би, колико је то могуће, била креирана објективна слика која би служила пројекту. Наравно, то не утиче на налазе и извештаје који ће се користити за унапређење јавних власти.

У оквиру истраживања су испитани бројни документи (планови, извештаји, стратегије, закони, итд.) локалних власти и других структура у региону, посећено је 10 места у пограничном подручју, укљичујући и све административне центре, а посебно: Видин, Лом, Димово, Монтана, Враца, Благоевград, Перник, Радомир, Ђустендил и Дупница. Спроведено је 40 интервјуа са представницима локалних власти (9), јавних институција које раде са младима (4), омладински информационо-консултативни центри (5), млади и омладински радници из омладинских грађанских организација (22), као и две фокус групе у Видину и Враци.

АНАЛИЗА ИНДИКАТОРА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

Као што је већ наведено у уводном делу, за анализу стања коришћено је 11 индикатора националне омладинске политике развијених од стране Савета Европе, а унапређених од стране Европског омладинског форума. У наставку је дат опис сваког индикатора и извршена је анализа налаза добијених кроз истраживања у Србији и Бугарској у односу на сваки индикатор.

ИНДИКАТОР 1 - НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

Иако је важно да се кроз политику усмерену на формално образовање створе адекватни услови за образовање младих на свим нивоима, од основношколског до универзитетског, омладинска политика у својој сушти-

ни треба бити усмерена на стварање адекватних услова како би млади постали активни грађани који дају свој допринос развоју целе заједнице. То подразумева ширу перспективу и наглашава неформално образовање, тачније образовање изван формалног система образовања.

Важну улогу у области неформалног образовања имају омладинске организације цивилног друштва, удружења младих и омладинске иницијативе, као и организације цивилног друштва које раде са младима и за младе, кроз чији рад млади имају прилику да се активно укључе у процес дефинисања активности и одлучивања и развију своје капацитете и компетенције за активно учешће у друштву. Кроз адекватну и ефикасну омладинску политику држава треба да ради на развоју и промовисању јаког невладиног омладинског сектора, који чине демократске, отворене и инклузивне организације и удружења младих.

СРБИЈА

Према Закону о младима, неформално образовање младих јесте скуп организованих и младима прилагођених образовних активности које нису предвиђене системом формалног образовања, заснованих на потребама и интересовањима младих, принципима добровољног и активног учешћа младих у процесу учења и промоцији демократских вредности, кроз које млади стичу компетенције неопходне за развој личних потенцијала, активно учешће у друштву и бољу запошљивост.

МОС на основу Закона о младима и у складу са Правилником о финансирању и суфинансирању програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора објављивањем јавних годишњих конкурса финансира програме и пројекте омладинског сектора које спроводе удружења младих, удружења за младе и њихови савези. Први конкурс је објављен 2007. године, а приоритети овог конкурса били су усмерени на програме за јачање омладинских организација и удружења која се баве младима. Од 2008. године, редовни годишњи конкурси служе као инструмент за спровођење НСМ, а од 2012. године ступањем на снагу Закона о младима и Правилника о финансирању и суфинансирању програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора, министарство финансира програме и пројекте од јавног интереса у областима омладинског сектора који су наведени у Закону о младима, а који су усмерени ка остваривању циљева НСМ. Од свог оснивања до 2016. године, кроз дотације невладиним организацијама, МОС је доделило око 12.195.100 еура за реализацију 1.164 пројекта. Важан услов за доделу средстава јесте да је удружење, односно организација уписана у Јединствену евиденцију удружења младих, удружења за младе и њихових савеза, коју води МОС. И локалне самоуправе могу да финансирају

рад и активности удружења младих и удружења за младе, а који се износ издваја за удружења, одлучује локална скупштина и тај износ улази у годишњи локални буџет.

Закон о младима омладину препознаје као све особе од навршених 15 до навршених 30 година старости. У скалду са тим, удружење младих је удружење које је уписано у регистар и делује у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чије чланство чини најмање две трећине младих и чији су циљеви или област остваривања циљева усмерени на младе, док је удружење за младе свако друго удружење које је уписано у регистар, а чији се циљеви и област остваривања циљева, поред осталог, усмерени на младе. Закон даље предвиђа да се сва удружења младих и за младе могу удруживати у савезе ради остваривања заједничких циљева и интереса.

Пошто ће код овог индикатора бити речи и о волонтеризму и волонтерским програмима, важћно је поменути да је Закон о волонтирању усвојен 2010. године, али оно што се у пракси показало је да не омогућава очекивано промовисање и стимулисање културе волонтирања. Да би се постигао ефективни законски оквир за волонтирање, неопходно је да га, поред Закона о волонтирању, чине и други закони, као што су Закон о удружењима, Закон о високом образовању, Закон о основама образовања и васпитања, али и неки секторски закони (култура, социјална политика, млади и др.). Волонтеризам јесте и увек треба да буде основа цивилног друштва, и као такав треба да буде подстицан у друштву, а посебно код младих. Волонтирање треба промовисати као нешто што заједничким залагањем доноси добробит целокупном друштву, као нешто што ће омогућити да се ствари покрену и окрену. До неповољних услова за волонтирање довело је слабије интересовање младих за овај вид ангажовања, односно њихов недостатак слободног времена услед повећања обавеза. Међутим, са друге стране, млади су технолошки веома образовани, што у многоме може помоћи волонтерским сервисима у квалитетнијем пружању услуга, вођењу различитих кампања преко интернета, ширењу идеја и мобилизацији друштва, тако да и то може бити један од битних начина укључивања младих у волонтирање. За унапређење волонтеризма је битно и умрежавање волонтерских организација, јачање њихових капацитета, али и утицање на промену генералног става јавности о волонтеризму само као сервису за пружање услуга.

Као што је раније наглашено, због непостојања јединствене базе удружења, нисмо могли да идентификујемо тачан број удружења младих и за младе са територије 7 округа из пограничног региона.

Истраживање је обухватило 14 организација, односно удружења, од

којих су 8 удружења младих, а 6 удружења за младе. Сва удружења обуваћена истраживањем финансирају се пројектно, док 4 организације део активности финансира и из донација и чланарина. Ниједна од организација нема одрживо финансирање.

Као најчешћи донатори помињу се МОС и друга министарства, Делегација Европске уније кроз различите програме финансирања, стране амбасаде, али и локална самоуправа у неколико случаја.

Годишњи буџет организација се значајно разликује. Укупно 4 организације имале су у претходној години буџет мањи од 15.000 еура, 4 организације су имале буџет преко 50.000 еура, од којих једна око 100.000, а једна преко 500.000 еура, док је преосталих 6 организација имало годишњи буџет у рангу између 15.000 и 50.000 еура. Наравно, јасно је да на годишњи буџет највише утиче то колико су организације биле успешне приликом израде пројеката и конкурисања за добијање средстава код донатора. У зависности од броја подржаних пројеката, варира и годишњи буџет. Просечан годишњи буџет свих организација укључених у истраживање је 36.400 еура. Организације са већим буџетом имају углавном финансирање страних донатора, бољу организациону структуру и већи број запослених.

У последње три године, сва удружења су у просеку спровела 22 пројекта усмерена на младе, односно мало више од 7 пројеката годишње у просеку. Међутим као и по питању буџета, тако и по питању броја спроведених пројеката било је разлика међу организацијама. Од укупног броја обухваћених организација, 8 је у последње три године спровело више од 10 пројеката, од тога две организације више од 15 и једна више од 20 пројеката. Преосталих 6 организација спровело је мање од десет пројеката, од тога три организације мање од 3 пројекта у последње три године.

Просечан број запослених (стално запослени и ангажовани хонорарно на пројектима) на основу прикупљених података је прошле године износио 11, од којих су 2.8 (у просеку) омладински радници.

Од 14 организација само су представници 3 организације истакли да у оквиру организације не развијају програме неформалног образовања, од којих су из две организације навели да се кроз пројектне активности спроводе и различите форме неформалног образовања. У оквиру преосталих 11 организација развијају се следећи програми неформалног образовања: еколошко образовање, медијација међу младима (вршњачка медијација), вршњачка едукација, превенција алкохолизма и наркоманије, партнерски односи, програм каријерног вођења, социо-економски програми за оснаживање младих за улазак на тржиште рада и активно учешће у процесу доношења одлука, вршњачка едукација за људска пра-

ва, јачање капацитета ученичких парламената, креативне радионице за студенте и средњошколце, очување културе и традиције националних мањина, помоћ у савладавању градива у школама, интеграција мањина у друштво, родна равноправност и превенција родно заснованог насиља, здрави стилови живота, квалитетно провођење слободног времена, радионице глуме, плеса, сликања, рециклаже за децу, средњошколце и децу и младе са сметњама у развоју и слично.

На основу ових информација, јасно је да већина предсавника организација одређене пројектне активности види као вид неформалног образовања. У том смислу, тешко је разлучити да ли постоји целовит, дугорочно организован програм или се са завршетком пројекта завршавају и саме активности везане за неформално образовање.

Млади су кроз фокус групне дискусије истакли да је неформално образовање јако корисно за њихов развој и већина учесника је имала неког пређашњег искуства са овим видом образовања. Сагласни су да треба више промовисати неформално образовање код младих. Они виде организације које се баве младима као ресурс по питању неформалног образовања, али сматрају да би и локалне власти требале да раде више на том пољу, преваходно локалне КЗМ уколико постоје.

Што се волонтерских програма тиче, овакве програме не развија 5 организација од 14 обухваћених, док 2 организације волонтере ангажују искључиво кроз пројектне активности. Преосталих 9 организација према добијеним информацијама има развијен програм за волонтере, међутим, као и код неформалног образовања стиче се утисак да се пројектне активности, односно, акције волонтирања рачунају као програм. Из тог разлога и овде је тешко разлучити да ли нека од организација има дугогодишњи програм, са јасно дефинисаним планом и улогама.

Просечан број младих волонтера према подацима добијеним од стране представника организација је 60, с тим што већина организација има између 20 и 50 волонтера, али због великог броја волонтера, њих око 500, који сваке године учествују у организацији кампа и у акцијама организованог чишћења које спроводи удружење ДМИ из Бора, просечан број је знатно већи. Овде треба нагласити да је МОС је у циљу промоције активизма и волонтеризма и пружања подршке младима да допринесу бољем животу у месту у коме живе од 2010. године покренуло програм „Млади су закон“ кроз који је за првих пет година подржано преко 900 омладинских волонтерских пројеката.

Млади су истакли да имају искуства са волонтирањем и да су у углавном волонтирали у склопу активности неке од локалних организација, или на неком фестивалу, али је било и примера самосталних иницијатива мла-

дих усмерених на решавање неког проблема у заједници (чишћење корита реке, сређивање парка и слично).

БУГАРСКА

Према Закону о младима, држава и општине подржавају имплементацију омладинских активности и услуга, које се баве промоцијом неформалног образовања зарад ширења знања, искустава и умећа младих за промовисање вредности грађанског друштва, као и омладински волонтеризам. Механизам за такву подршку је кроз омладинске организације које имају приступ националним, регионалним, општинским, европским и међународним програмима и пројектима. У пракси, као што можемо да видимо, приступ одговарајућим програмима за развој неформалног образовања није ограничен само на омладинске организације, што дозвољава да се неформалним образовањем баве и друге невладине организације, као и неколико институција.

Омладинске организације и организације које раде са младима

Као што је већ речено о омладинским организацијама у Бугарској, по закону је то удружење за спровођење омладинских активности, са не мање од 70% чланова старости од 15 до 29 година. Омладинске организације се могу регистровати у суду као и сва остала непрофитна правна лица или као организоване омладинске структуре под посебним законима. Омладинске организације не могу бити неформалне групе. Према закону, да би имала приступ европским и националним програмима, омладинска организација мора бити регистрована у Националном информационом систему за младе. На сајту информационог система (<http://nism.bg/>) може се видети да је на крају 2016. године било регистровано укупно 17 организација, али само њих 8 се изјаснило као омладинска организација, док остале организације раде са младима, иако немају „младе“. Наше истраживање, укључујући и рад на терену, приказује већи број од 55 омладинских организација и организација које се баве младима:

Област	Број организа- ција	Број истражи- вања	% од укупног броја
Видин	6	4	67%
Монтана	8	3	38%
Враца	9	5	56%
Софија област	7	1	14%
Перник	8	3	38%
Ћустендил	17	6	35%
Укупно	55	22	40%

Не тврдимо да смо обухватили све регистроване организације, а још мање да се бавимо тиме колико је њих стварно још увек активно и да ли раде, с обзиром на динамику оваквог сектора. Истраживање је обухватило 22 организације кроз посете и интервјуе који су спроведени. Истраживали смо како велике, тако и мале организације, али и новоосноване, у различитим местима – регионалним центрима (Видин, Монтана, Враца, Перник и Ћустендил) и мањим местима (Лом, Ботевград, Дупница, Радомир, Димово). Од свих који су учествовали у истраживању, 14 НВО су се декларисале као омладинске у складу са бугарским законодавством, што је око 64%, а остале као организације које раде са младима. Истовремено, треба напоменути да су ове друге организације са озбиљним капацитетом годишњег буџета изнад 100,000,00 лева (50,000,00 евра) и са сталним људством. Просечан годишњи буџет организација које су учествовале у истраживању је око 55,000,00 лева (27,000,00 евра). Велика већина испитаника сматра да је овај просек веома динамичан и да зависи од тога колико су били успешни приликом конкурисања за пројекте.

Пројектни начин финансирања је за већину организација главни вид извора финансија. Просечан број спроведених пројеката по учеснику за последње три године је 8, али ова цифра није у потпуности меродавна јер истраживање укључује разне видове иницијатива, док једна организација (П.У.Л.С. - Перник) за исти период сама има реализовано више од 50 пројеката. Мањи број, углавном новонасталих омладинских организација, се ослањају на кампање за скупљање средстава или на донације, као и на приходе од чланарина. Само две организације имају одрживо финансирање од стране државе јер се баве развијањем социјалних услуга - држвно делегирана активност. Остали се жале на хроничан недостатак средстава, што утиче на њихове људске ресурсе.

Просечан број запослених на основу пријављених података организација (они који су запошљени за стално и привремено) је прошле године био 8,4 људи, од којих су 2,9 омладински радници. Приликом интервјуисања учесника, било им је тешко да идентификују омладинске раднике, јер таква квалификација занимања не постоји и анкетари су морали да објашњавају на шта се тачно мисли.

Од свих организација које су учествовале, 12 њих (55%) се изјаснило да треба развијати програме за неформално образовање, али мали број њих је могао да формулише какви програми треба да постоје. Опште је мишљење да је рад са младима по пројектима неки вид неформалног образовања (нпр. учење кроз стварање). У том смислу било би тешко тврдити постојање сврсисходног процеса. Овде су опет изузетак велике организације које имају јасан профил у једној или другој области.

Постојећи програми који би могли да подрже развој неформалног образовања, можемо поделити на европске, националне, регионалне, и општинске. Као члан ЕУ Бугарска је пуноправни учесник у великом броју европских програма, укључујући и оне који се баве младима. У односу на индикатор, међу њима је свакако најзначајнији програм Еразмус+.

На националном и регионалном нивоу оперативни програми као што је „развој људских ресурса“ или „Наука и образовање за интелектуални раст“, који су финансирани од стране Европског социјалног фонда и бугарске владе, као и програми за територијалну сарадњу (који су регионални), такође обезбеђују, макар и у ограниченим могућностима, подршку формама неформалног образовања.

Национални програм за младе (2016-2020) је један од владиних инструмената за испуњење приоритета националне политике за младе. Он је у складу и испуњава циљеве Националне стратегије за младе (2010-2020). Програм има неколико стратешких циљева, од којих је један директно повезан са Индикатором 1 – Неформално образовање: Развој волонтеризма међу младима као снага за лични развој, мобилност, учење, конкурентност, социјална кохезија, солидарност међу генерацијама и формирање грађанске свести.

Циљани општински програми могу бити важан инструмент за развој неформалног образовања. Најбољи пример за то је програм „Омладински пројекти“ општине Варна који постоји већ 12 година. По угледу на Варну и друге бугарске општине су почеле да развијају сличне програме за младе, у складу са својим могућностима. На основу урађених истраживања може да се види да готово не постоје такве иницијативе локалних власти, осим у општини Стара Загора. Последња подршка су пројекти за омладинске активности омладинских невладиних организација, без тематског ограничавања. Услови и неопходна документа су објављени на сајту општине Ћустендил. Током 2016. године је реализован пројекат „Уметношћу против насиља“ од стране БРЦ – Ћустендил. Он је усмерен на младе узраста од 15 до 29 година, са ниским социјалним статусом. Циљ је стварање услова за социјалну интеграцију и адаптацију ових младих људи у друштву, превазилажење насиља кроз изградњу позитивних видова комуникација, стицање више самопоуздања, стварање друштвених контаката, употпуњавање слободног времена и ширење свакодневних животних активности. Сличан програм планира да развије и општина Враца у 2017. години, али тек након одобрења градског већа.

Као један од бољих примера неформалног образовања, развој омладинског волонтеризма нам даје информацију о степену успеха Индикатора 1.

На националном нивоу, у односу на друге државе (и из ЕУ, али и друге), мало је младих који су укључени у волонтеризам. Разлози за недовољну распрострањеност волонтеризма одређују многи фактори – образовање у породици, недостатак традиције, недовољна средства за финансирање иницијатива, недостатак довољне мотивације, социјално-економски и материјални статус младих, недовољна информисаност за рад невладиних организација, недостатак правне основе (у Бугарској није донешен закон о волонтеризму) и други.

Од радника омладинских организација који су учествовали у истраживању из целог региона, 13(55%) тврде да развијају своје волонтерске програме. Овај релативно висок проценат опада, када треба да се конкретизују из које области је волонтеризам, одакле следи да волонтирање за нешто веће је већ волонтерски програм. Ипак постоје разлике – организације као што је П.У.Л.С. или Врачански Балкан имају јасне профиле за волонтеризам и сопствене методе развоја у овој области. Просечан број младих волонтера који су користили организације истраживања је 87, мада и ту има великих разлика – од организација које уопште не ангажују волонтере, до организација које се искључиво ослањају на волонтере за спровођење своји активности. На пример удружење Бугарски Омладински Форум, регистровано у видинској области, користи до 200 волонтера годишње за своје иницијативе. Рекорд у овоме је фондација П.У.Л.С. – Перник која достиже цифру од 350 волонтера годишње.

Да би у потпуности разумели овај индикатор, треба да кажемо и неколико речи о активности општинских омладинских домована. Омладински домована су јавне структуре са добром материјалном базом, изгржени у време социјализма са идејом да укључе младе у њиховом слободном времену и да их уче и васпитавају својом идеологијом. Након промена, један део њих је сачувао своју функцију, наравно вез идеологије (Перник, Враца, Монтана), други су променили центар и циљ активности (нпр. читалиште у Ђустендилу које је развијало одговарајуће активности), а трећи су постали трговачка удружења за младе, нудећи (најчешће плаћене) услуге, као нпр. курсеви плеса, музике, уметности, глуме и др.

ИНДИКАТОР 2 - СТРАТЕГИЈА ОБРАЗОВАЊА ЗА РАД СА МЛАДИМА

За адекватан и ефикасан рад са младима, кроз омладинску политику усмерену ка омладинским невладиним организацијама, држава треба радити на образовању и промоцији образовања кадрова у омладинском сектору који ће радити са младима. образовање професионалаца који ће радити са младима је од суштинског значаја за развој омладинских невладиних организација и самих младих који су укључени у активности ових организација. Кроз образовање о раду са младима, професионал-

ци, тј. омладински радници стичу компетенције и неопходно знање за адекватан рад са младима и јачање младих за активно учешће у друштву.

СРБИЈА

МОС је подржало оснивање Кровне организације младих Србије (КОМС), као највишег представничког тела младих у земљи. КОМС чини више од 90 удружења младих и за младе, који кроз различите обуке у оквиру КОМС-а јачају своје капацитете за рад са младима. МОС је подржао и оснивање Националне асоцијације практичара/ки омладинског рада (НА-ПОР), савез удружења основан са циљем осигурања квалитета програма омладинског рада и професионализације омладинског рада и препознавања компетенција стечених кроз неформално учење у омладинском раду. НАПОР кроз свој програм врши званичну акредитацију омладинских радника у Србији.

БУГАРСКА

У бугарским условима, једина индетификована могућност за обезбеђивање обуке у омладинском сектору у држави од стране владе је кроз Национални програм за младе и то је више намера него пракса. Логика интервенисања програма предвиђа финансирање тзв. Омладинских информационо-консултативних центара (МИКЦ), који, са неопходним материјалним условима, експертским тимом и квалитетом понуђених услуга за младе чине главни приоритет за владу у спровођењу омладинских политика на локалном нивоу. Ови центри који су основани од стране локалне ОЦД, нуде различите услуге за младе, укључујући и обуке. Скреће се пажња на квалификацију тренера за постизање стандардизације услуга и евалуације (feedback) корисника.

У целој региону МИКЦ центри постоје у следећим градовима: Видин, Монтана, Враца, Перник и Ћустендил. Изгледа да ови центри нису радили све време у 2016. години, из разлога недостатка финансија, али на питање са колико обучених тренера располажу, добили смо следеће одговоре:

- Видин – 5
- Монтана – 10
- Враца – 11
- Перник – 10
- Ћустендил – 5

Приликом оцењивања квалификација тренера, они су добили „одличну“ оцену од свих учесника. На питања активност МИКЦ-а и користи за младе, добили смо следеће одговоре (у складу са горе поменутиим).

МИКЦ	Информисани	Обучени	Консултовани
Видин	6744	85	1290
Монтана	53	0	37
Враца	1789	170	1439
Перник	500	220	400
Ћустендил	5260	200	870
Укупно	14 346	675	4 036

ИНДИКАТОР 3 - ЗАКОНОДАВСТВО О ОМЛАДИНИ

Законодавство које се односи на младе треба бити усклађено са осталим сегментима стратегије и политике за омладину и треба да омогући младима и омладинским организацијама активно учешће у процесу доношења одлука, али и да дефинише адекватан законодавни оквир за ефикасан рад државне администрације са омладином.

СРБИЈА

Основни закон који спроводи државну политику за младе је Закон о младима из 2012. године. Закон о младима заснива се на дефинисању оквира и услова за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит, дефинисању структуре омладинског сектора, како на државном тако и невладином нивоу, са јасним дефинисањем надлежности, права, обавеза и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа, афирмацији аутономије омладинских удружења, удружења за младе, савеза и кровних савеза.

На питање да ли постоје локални документи који се односе искључиво на младе и удружења младих и за младе, представници свих локалних самоуправа наводе Стратегију за младе, односно Локални акциони план за младе (ЛАП). У три од 10 места постоји важећи ЛАП, док у два места ЛАП истиче 2017. године. У осталих 5 је истекао и тренутно се налазе у процесу израде новог ЛАП-а.

МОС је у периоду до 2014. године у оквиру активности на реализацији НСМ подржао развој 157 локалних КЗМ и израду ЛАП у више од 100 локалних самоуправа. ЛАП дефинише локалне приоритете и мере за унапређење на локалном нивоу, узимајући у обзир локални контекст и реалне потребе младих. У процес израде ЛАП укључени су локалне мултисекторске радне групе сачињене од представника релевантних локалних институција, у процес израде укључени су и млади, путем различитих метода истраживања. КЗМ не постоји само у једном месту обухваћеном истраживањем.

Према добијеним информацијама, за питање младих у оквиру 6 локалних самоуправа задужене су КЗМ, у једном месту је за питање младих задужен члан општинског већа задужен за омладину и спорт и координатор КЗМ који није у радном односу, у једном Кабинет председника општине и Одељење за привреду и друштвене делатности, док се у једном месту питањем младих баве КЗМ, члан већа за питања младих и Комисија за младе и пронаталитетну политику.

БУГАРСКА

Основни закон који регулише спровођење државне политике за младе је Закон о младима, који је ступио на снагу 24.02.2012. године. Одредбе овог закона се примењују на малолетнике, осим ако овај закон није контратикторан са Законом о политичким партијама, Законом о дечијој заштити и Законом о лицима и породици. Индикатор захтева да законски оквир потврди учешће младих и омладинских невладиних организација у процесу доношења и да постави правни оквир за ефикасну државну администрацију везано за питања младих. У том смислу Закон о младима декларише основне принципе националне омладинске политике:

- координација омладинских политика у сферама образовања, социјалне политике, здравља, културе, спорта, права, унутрашњих послова и одбране;
- омогућавање дијалога и учешћа младих приликом формирања политика за младе.

Међутим, важно је разјаснити како ће се спроводити координисање политика и учешће младих у процесу доношења одлука. У складу са истим законом, начин на који је ово предвиђено је преко консултативних савета на националном и локалном нивоу (ови други нису обавезни).

На регионалном и локалном нивоу у целом региону тешко проназимо одговарајуће прописе. Када интервјуишете представнике општина или МИКЦ центара, као основни документ се користи годишњи општински план за младе, који су локалне администрације у обавези да донесу. У ретким случајевима (нпр., општина Димово) постоји Општинска стратегија за младе, други наводе статут Консултативног савета за младе. Пријатно изненађење је општина Ђустендил, која има Правилник за подршку омладинских пројеката и активности.

ИНДИКАТОР 4 - БУЏЕТ

Како би активности које се односе на неформално образовање младих биле могуће и како би држава активно промовисала и подржавала омладинске организације цивилног друштва, неопходно је издвојити средства унутар државног буџета, којима ће се подржати функционисање омла-

динских организација и спровођење активности за младе и усмерене ка младима. У циљу промовисања развоја одрживог сектора омладинског невладиног сектора, држава треба да ради на обезбеђивању средстава, грантова, за омладинске организације, који ће им омогућити да обављају активности које су усмерене ка стварању бољих услова за живот и развој младих и јачање њихових капацитета за активно укључивање у друштво.

СРБИЈА

Овај индикатор треба да покаже колико држава реално подржава омладински сектор и његову одрживост. Укупна планирана средства у оквиру НСМ за период од три године (2015-2017.) износе око 49.059.914 еура, од којих су око 31.423.288 еура буџетска средства, а 2.169.305.000, а око 17.636.626 еура су средства из осталих извора. Овом износу се додају и средства опредељена за релализацију мера активне политике запошљавања, као и средства намењена за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом, које није могуће приказати тачним износом, по старосним групама. Као што је раније у тексту наведено, МОС је од оснивања 2007. године до 2016. године подржао реализацију 1.164 пројекта са око 12.000.000 еура.

У 5 локалних самоуправа обухваћених истраживањем постоји посебна буџетска линија која се односи на младе. То је или линија за ЛАП која служи искључиво за програме за младе, или линија за финасирање омладинских организација. У 4 локалне самоуправе се средства за младе издвајају кроз линије за финасирање рада невладиних организација, спротских организација и слично. Док у једној локалној самоуправи истичу да немају средства за младе, већ општина истиче конкурс за програме и пројекте од јавног интереса на које се могу јавити удружења младих и за младе. Представници свих локалних самоуправа истичу да расписују конкурсе за спровођење пројеката за младе, што преко КЗМ, што преко самог града/општине. Пример добре праксе забележен је у Књажевцу где се средства за подршку иницијативама и пројектима младих издвајају кроз договор и у сарадњи са организацијама и групама младих. Ову информацију потврдили су и млади на фокус групној дискусији.

Већина представника локалних организација укључених у истраживање сматрају да локална самоуправа подржава омладинске организације, али су сагласни у томе да је подршка недовољна. Представници три организације сматрају да локална самоуправа тренутно не подржава омладинске организације и иницијативе. Они наводе да локалне власти немају слуха, а чак и ако постоји неко финасирање, додела средстава је нетранспарентна. Већина, односно 9 организација има финасијску подршку локалне самоуправе за спровођење пројеката и неких активности, док

једна организација добија бесплатан простор од општине. Из 4 организације истичу да немају никакво финансирање, док из две од тих 4 кажу да су раније имали позитивна искуства и били финансирани, али се то променило са променом локалних власти.

Из добијених налаза јасно је да се ситуација по питању финансирања од стране локалне самоуправе разликује од места до места и да је слух локалних власти за питања младих различит. Отварање посебне наменске буџетске линије за младе, са унапред сагледаним трошковима и транспарентна расподела средстава би свакако знатно унапредило овај индикатор у сваком округу.

БУГАРСКА

Као што је већ објашњено, омладинске организације и они који раде са њима могу да конкуришу за програм „Еразмус+“, као и у другим европским или националним програмима, које у целости или делимично финансира ЕУ. Тачан износ тих средстава тешко може бити процењен, али су она један значајан ресурс који доприноси одрживом омладинском сектору у Бугарској. Међутим ова средства не постоје ради постизања одрживости, већ је то „споредно дејство“.

Смисао индикатора „омладинских буџета“ је да конкретно оцени колико јавне власти у конкретној држави (на свим нивоима) реално подржавају омладински сектор и његову одрживост. С тим у вези важни су национални и локални програми, циљано усмерени ка њему. Национални програм за младе је управо такав. Неопходна средства за реализацију Националног програма за младе у току програмског периода 2016. – 2020. година се обезбеђује у оквиру буџета ММЦа за једну годину и у складу са максималном потрошњом за трогодишњу буџетску прогнозу. Да би се добио увид у обим очекиваних реалних средстава приказаћемо предлог Програма, који је предложен за јавну расправу пре усвајања где су суме по годинама биле конкретно представљене.

Година	Буџет
2016	2,300,400 лева (приближно 1,176,200 евра)
2017	2,600,400 лева (приближно 1,329,600 евра)
2018	2,800,400 лева (приближно 1,431,800 евра)
2019	3,000,000 лева (приближно 1,533,900 евра)
2020	3,300,000 лева (приближно 1,687,300 евра)

Према уредби услова и процедура за финансијску подршку пројектима у националним програмима за младе, издатој од стране министра омладине и спорта, за финансирање таквих програма могу да конкуришу:

- Организације, регистроване у складу са Законом о непрофитним правним лицима које се баве активностима од јавног значаја и/или имају за циљ да се баве омладинским активностима;
- Неформалне омладинске групе, које се баве активностима од значаја за младе у држави.

Дозвољено је и финансирање пројеката и активности који се спроводе у сарадњи – заједно са другим НВО, са органима државне управе, локалних власти и њихових структура или са неформалним омладинским групама.

Програм не предвиђа административно финансирање (тј. средства посебно намењена за организације, као што су закуп, потрошни материјал, итд.), што је један од важних показатеља индикатора.

Као што је већ речено, у целом региону једино општина Ђустендил има свој програм финансирања иницијатива младих и тај буџет је 3,000 лева годишње (око 1500 евра). Слична идеја постоји и у општини Враца, која треба да размотри стварање таквог фонда на седници Општинског већа у 2017. години. Занимљив је случај у општини Перник у којој омладинске организације имају могућност да добију средства из општинског буџета, под условом да су им активности укључене у општински план за младе, који се доноси и обезбеђује решењем Општинског савета. Саме организације учествују у припреми плана и могу да износе своје предлоге.

ИНДИКАТОР 5 - СТРАТЕГИЈА ИНФОРМИСАЊА

Активно информисање младих о могућностима које им се нуде у заједници, о активностима ресорног министарства и другим релевантним темама треба бити омоућено кроз успостављање активног механизма за информисање младих.

СРБИЈА

Благовремено и свеобухватно информисање младих један је од девет циљева НСМ. МОС је зарад остваривања тог циља израдио портал за младе „МЛАДИ СУ ЗАКОН“ (<http://www.mos.gov.rs/mladisuzakon/>). На овом порталу млади се могу упознати са актуелностима, позивима за учешће на конференцијама, тренинзима, семинарима, радионицама, јавним расправама и конкурсима за реализацију пројеката из области омладинске политике. Сви заинтересовани се могу информисати и о могућностима које им пружа међународна сарадња у области омладинске политике, свим актуелним конкурсима министарства и Фонда за младе таленте, резултатима предузетих мера којима се остварују циљеви НСМ, као и о активностима КЗМ и омладинских пројеката које спроводе удружења младих, удружења за младе и њихови савези. На порталу је постављена база контаката локалних КЗМ широм Србије, као и преглед

реализованих омладинских пројеката неформалних група и удружења младих у оквиру програма „МЛАДИ СУ ЗАКОН“. Улога портала је да, поред основног пружања информација корисницима, умрежи све појединце, организације и институције који су активни на омладинској сцени, у циљу свеобухватнијег информисања младих и пружања могућности да се млади што активније укључе у све области друштвеног живота.

Представници локалних самоуправа укључених у истраживање истичу да њихов град/општина пружа информације од значаја младима, као и свим осталим грађанима. Млади се могу информисати преко локалне КЗМ, преко веб-сајта или званичне Фејсбук странице града/општине, путем медија или у директном контакту са запосленима у локалној самоуправи.

Млади сматрају да локалне самоуправе не раде довољно по питању информисања младих и да тешко долазе до информација које их се тичу. Препознају локалне организације за младе као место где могу да се информишу, али не и локалну КЗМ. Млади који имају предходног искуства у некој организацији сматрају да се до информација може доћи кроз директан контакт са представницима локалне самоуправе, али углавном на сопствену иницијативу.

БУГАРСКА

Министарство омладине и спорта је успоставило и одржава национални информациони систем за младе (механизам) у циљу пружања ажурираних информација о потребама младих у земљи, као и планирање, праћење, управљање и евалуацију политике према младима на националном, регионалном и општинском нивоу. Овај систем, који је доступан на интернету садржи: податке о омладинским организацијама у земљи; листу националних репрезентативних омладинских организација, истраживања о положају младих, анализе и евалуације спровођења политика за младе на националном, локалном и општинском нивоу; националне и европске документе који се односе на политику за младе; актуелне информације о могућностима финансирања активности младих.

Информационе услуге су део активности Омладинских информационо-консултативних центара (МИКЦ) који користе различите начине за приступ младима – телефон, електронска пошта, преко интернет странице МИКЦ центара и/или профила социјалних мрежа, дељењем штампаног материјала, организовањем специјалних информационих кампања. Експерти МИКЦ-а имају задужење да обрађују информационе токове и да их прослеђују младима у одговарајућој и доступној форми. Ова активност има за циљ да удовољи широком спектру интереса и потреба младих, укључујући и упознавање са институцијама и са њиховим правима у локалној заједници, као грађана Републике Бугарске и ЕУ. На основу

прегледа сајтова МИКЦ центара у региону може се видети да су дате информације актуелне, благовремено се ажурирају, иако ретко из локалних извора информација.

Интересантна је и могућност да активно претражујете информације преко портала EuroDesk, који представља мрежу информационих тачака за комуникацију са другима, како у држави тако и у свим европским регионима. Сваки оператер у мрежи може да прослеђује питања младих из једне државе до осталих, а они имају обавезу за пронађу информације и одговоре. Као јавни орган, општинске администрације се такође брину да пруже информације младима, што се види на неким од њихових сајтова. У том смислу, добри примери су општине Враца, Перник, Стара Загора и Ћустендил.

ИНДИКАТОР 6 - РАЗВОЈ СТРАТЕГИЈЕ НА СВИМ НИВОИМА УПРАВЉАЊА

Адекватна политика за младе треба да дефинише кораке који се предузимају како на националном, тако и на осталим нивоима. Политика која је умерена на младе мора узети у обзир локални контекст и потребе младих на локалном нивоу, а мора бити дефинисана и спровођена уз активно учешће локалних власти.

СРБИЈА

Успостављањем МОС-а млади у Србији су добили институционалну подршку за активно учешће у друштву, а доношењем Закона о младима створен је и одржив институционални оквир за спровођење омладинске политике, будући да је циљ закона стварање услова за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит. Локалне КЗМ представљају локални сервис младих и кроз рад КЗМ врши се планирање, спровођење и праћење развоја омладинске политике на локалном нивоу. Улога КЗМ је и да иницира и прати спровођење ЛАП којим се утврђују стање и потребе младих и дефинишу мере за решавање потреба младих. Као што је наведено, тренутно је у функцији 139 КЗМ. Поред КЗМ, на локалном нивоу су оснивани и Савети за младе, који у свој рад укључују представнике релевантних локалних институција и организација. Такође, у неким локалним самоуправама именован је и већник за омладину или особа задужена за омладину у оквиру локалног сектора за друштвене делатности.

Већина наших испитаника, представника локалне самоуправе сматра да је њихова сарадња са МОС добра и задовољавајућа. Само два представника локалне самоуправе сматра да је сарадња коректна, али да има доста простора за напредак.

БУГАРСКА

Као што је показано, за омладинску политику у Републици Бугарској је одговорно Министарство омладине и спорта (МОС). Министарство нема локална одељења, а како би спровео националну омладинску политику у пракси, користе се друге локалне структуре. На првом месту су то регионалне и општинске власти, али такође и неке омладинске организације (у којима се налазе МИКЦови).

Могло би се рећи, да је у складу са Законом о младима политика за младе у већој мери децентрализована. Регионални управници осигуравају спровођење државних политика за младе на територији региона у сарадњи са МОС, општинама и омладинским организацијама регистрованим у тим регионима. Та политика је у складу са регионалним приоритетима. Регионални управник једном годишње израђује регионални план за младе где сумира општинске планове за младе.

Градоначелници и председници општина су одговорни за вођење општинских омладинских политика у складу са политиком државе према младима, обласним и регионалним приоритетима, када израђују општинске планове и програме за младе. Они сарађују са МОС, са регионалним управницима и са локалним омладинским организацијама. Градоначелници и председници општина једном годишње, до 31. јануара, израђују и представљају обласним управницима општински годишњи план за младе и извештај о реализацији активности по плану за претходну годину.

Приликом истраживања целог региона, установили смо да све веће општине имају објављене општинске годишње планове за младе – на интернет страницама их има 20 из таргетираног региона – општине: Видин, Белградчик, Чупрене, Димово, Враца, Козлодуј, Криводол, Ћустендил, Дупница, Сапарева бања, Монтана, Брусарци, Берковица (Стратегија), Перник, Радомир, Етрополе, Самаков, Горња Малина, Правец, Божуриште и Ботевград. Постоје само два обласна плана који су објављени на интернету – област Враца и област Перник. Општина Перник је објавила на интернет сајту своје годишње истраживање о активностима консултативног савета за омладинске политике код градоначелника општине по приоритетима, док су општинска и регионална администрација у Враци објединиле своје активности у једном истраживању које је објављено на њиховим сајтовима.

Сви планови су израђени у складу са Законом о младима и приоритетима Националне стратегије за младе (2012-2020). На почетку планова су постављени циљеви и приоритети у областима младих према развоју тог сектора. Структура плана је слична, након општег увода следи шира

анализа изазова са којима се суочава омладина, узимајући у обзир стање и потребе младих људи у својим заједницама. Планови генерално анализирају демографију, образовање - формално и неформално, запошљавање младих, здраве стилове живота, приступ информацијама и квалитетним услугама, социјално укључивање младих, развој омладинског волонтирања и повећање активности младих и омладинске делинквенције. Неке општине, на пример Чупрене, су укључили тачке као што су ставови према предузетништву и развоју младих људи у малим насељеним местима и сеоским регионима.

Основни део планова укључује приоритете и специфичне циљеве за спровођење општинске политике за младе и мере за њихово постизање. За постизање ових активности, основно финансирање је из буџета самих општина или из европских програма. У погледу вертикалне хијерархије, а посебно међусобне интеракције на нивоу општина и министарства, она постоји само уз посредовање регионалне администрације или чак не постоји/недостаје (посебно у малим општинама). Веће општине пријављују бољу интеракцију и задовољни су сарадњом са МОС.

ИНДИКАТОР 7 - ИСТРАЖИВАЊЕ О ОМЛАДИНИ

Како би омладинска политика била адекватна и ефикасна, мора се заснивати на реалним чињеницама добијеним из истраживања која су усмерена ка младима. Кроз редовна истраживања, држава треба да утврди шта ће бити у фокусу омладинске политике и шта је све потребно предузети зарад унапређења генералног положаја младих у заједници. Подаци добијени из истраживања усмерених ка младим људима треба да дају полазну основу за стицање знања о младима, њиховим потребама и ставовима, као и информације о омладинским организацијама и њиховој улози у процесу јачања капацитета младих за активну партиципацију на свим нивоима.

СРБИЈА

МОС сваке године спроводи анализу, тачније истраживање положаја и потреба младих. Истраживање се врши на репрезентативном узорку, који варира, али се креће око 1500 испитаника. Кроз истраживање врши се евалуација тренутног стања у областима од стратешког интереса за младе дефинисаних у НСМ, као кључном механизму остваривања, координације и унапређења омладинске политике којим се ствара подстицајна и подржавајућа средина за младе и где се њихове иницијативе подстичу и уважавају.

Поред истраживања МОС, постоје и друга истраживања потреба и ставова младих која спровode различите НВО и истраживачке агенције,

али се оваква истраживања углавном не спроводе редовно, већ само по потреби.

Представници локалне самоуправе из 10 градова/општина у пограничном региону са Бугарском слажу се да је потребно спроводити истраживања младих, како на националном, тако и на локалном нивоу, како би се стекао увид у у њихове потребе и ставове, зарад унапређења њиховог положаја у заједници.

Међутим, на питање које изворе података користе у сврху израде годишњег плана за младе и да ли уопште израђују такав документ, представници локалних самоуправа из 2 града/општина обухваћених истраживањем кажу да њихова локална самоуправа нема годишњи план за младе, јер се стратешки документи доносе на дужи период. Од преосталих испитаника добили смо информацију да се само у једном граду/општини спроводи истраживање потреба младих, док остале локалне самоуправе користе доступне податке из Локалних акционих планова за младе и осталих релевантних стратешких документа (НСМ, Стратегија одрживог развоја и слично), извештаја релевантних институција које се баве младима, кроз публикације/истраживања цивилног сектора, али и кроз разговор са представницима цивилног сектора и са младима.

Налази добијени на фокус групним дискусијама са младима указују на то да млади препознају значај истраживања усмерених на младе и сматрају да је ради унапређења њиховог положаја и услова живота неопходно спроводити редовна истраживања. По њиховом мишљењу, истраживања би могла да се спроводе у школи уз употребу упитника, на улици, кроз разговор са њима на трибинама или у организацијама и КЗМ.

Млади препознају цивилни сектор као значајан у овом процесу и сматрају да организације цивилног сектора имају највише слуха када су у питању млади. Кроз рад ових организација они могу да искажу своје мишљење и ставове и да укажу на потребе у заједници. Такође, већина младих сматра да њихове потребе локална власт чује кроз сарадњу са цивилним сектором, а само мали проценат младих препознаје КЗМ као место где могу да се обрате и искажу мишљење у вези са својим потребама у заједници.

Већина младих каже да никада нису учествовали у неком истраживању које је усмерено на њихове потребе, док је мали део био укључен у истраживање поводом израде Локалног акционог плана за младе.

БУГАРСКА

Закон о младима захтева да се национална омладинска мрежа гради на бази дугорочних омладинских стратегија, које су базиране на основу анализе изазова политике за младе. Та анализа у важећој стратегији (2012-

2020), укључује следеће делове: Демографска перспектива; Формално и неформално образовање; Запошљеност младих; Привредна активност и предузетништво; Приступ информацијама и услугама; Грађанска активност; Омладински волонтеризам; Младе породице; Социјално укључивање младих; Омладинска делинквенција; Млади у малим насељеним местима и сеоским регионима; Управљање омладинским политикама.

Приликом анализе коришћени су подаци Евростата, Евробарометра; Националног статистичког института, национално државно истраживање Агенције „Медиана“ и других. Види се да постоји пракса МОС да врши истраживања, а не да се само служи постојећим подацима. Ово важи и за оцењивање политика за младе – тако нпр. у 2014. години, МОС је наручило истраживање од Института за социјална истраживања и маркетинг МБМД, национално државно истраживање на тему „Утврђивање ефекта политика за младе код младих у држави“, које доприноси истраживачком индикатору, јер је важно да се зна које мере имају ефекта, а које не. Не постоје подаци мреже МОС који могу да се користе за истраживање младих или као извор за повратне информације од младих.

Не постоје подаци да су наручена специјализована истраживања о односима младих и омладинских политика на регионалном и општинском нивоу у целом региону. Користе се доступни извештаји, укључујући и Национални статистички институт, али то не гарантује да се омладинска политика неће креирати на основу претпоставки, уместо на основу чињеница и повратних информација самих младих о њиховим реалним проблемима и потребама. Приликом израде нацрта општинског плана за младе користе се информације институција као што су Биро рада, мрежа школа, МВР, читалишта (јавних библиотеке), пружаоца социјалних услуга, МИКЦова и неретко омладинских организација и оних који раде са њима. Интересантан је пример општине Враца, у којој се градоначелник информисе директно од стране самих младих, о чему ћемо говорити касније.

ИНДИКАТОР 8 - УЧЕШЋЕ МЛАДИХ

Активно учешће младих представља једну од приоритетних области у омладинској политици усмерених на стварање услова за повећано учешће младих у процесу доношења одлука на свим нивоима. Потребно је развити механизам за укључивање омладинских организација у доношење одлука и на тај начин им омогућити да имају јак утицај на програме и активности у омладинском сектору, јер саме организације играју важну улогу у укључивању младих, чинећи их активним грађанима у друштву. Подстицање активног учешћа младих људи у омладинским организацијама цивилног друштва треба да буде централни елемент ефикасне омладинске политике.

Стварање правног и политичког оквира који стимулише учешће и активizam младих могуће је једино уз креирање различитих, ефикасних механизма који ће омогућити њихово активно учешће у јавним политикама. Механизми којима ће се то урадити морају бити проактивни и одговарати потребама младих. Укључивање младих у развој политика за младе, реализацију различитих развојних пројеката, израду локалних стратешких докумената, рад радних група, доношењу одлука, само су неки од ефикасних механизма којима се може повећати њихово ангажовање у битне друштвене токове. Од посебног је значаја укључивање младих у развој политика за младе, јер се тиме осигурава квалитетан одговор на све њихове потребе, али мора се имати у виду да се активizam младих најбоље развија и јача кроз групе какве су организације цивилног друштва, удружења која спроводе омладинске активности, КЗМ и слично. Удружења која спроводе омладинске активности врше битну друштвену и политичку функцију, али и поред тога не постоји подстицајна средина за развој омладинског цивилног сектора. Капацитети људи, организација и самих институција нису довољно развијени, па треба радити на њима у циљу повећања активизма младих. Различити видови државних програма који омогућавају ову врсту подршке веома су значајни и вероватно и најбитнији начин за јачање капацитета младих. Различити видови каријерног саветовања, неформалног образовања, тренинг за тренере, стицање вештина и знања, само су неки од видова којима се ово може постићи, а самим тим и активно учешће младих и њихово оснаживање у решавању битних друштвених питања. Све ово је веома значајно, јер се омогућава да млади могу да преузму важну улогу, како у сопственом, тако и у развоју своје заједнице.

Кроз анализу информација добијених од стране представника локалне самоуправе, партиципација младих на свим нивоима означена је као важна и већина сматра да њихова локална самоуправа активно укључује младе на локаном нивоу у процес доношења одлука, које се тичу самих младих, али и шире заједнице.

У 9 од 10 места обухваћених истраживањем млади су укључени у процес доношења одлука по мишљењу представника локалних самоуправа. Механизми за укључивање младих се разликују у већини места укључених у истраживање. У већини градова/општина млади су укључени у израду релевантих стратешких докумената кроз анкетање и јавне расправе које се организују у процесу израде и укључивање младих је само на том нивоу. Са друге стране има примера где се млади укључују у саветодавна тела и где су млади чланови свих тимова и радних група које раде за и са младима или се организују циљани спорадични састанци са млади-

ма и омладинским организацијама. Само у 2 локалне саоправе Савет за младе је препознат као механизам којим се укључују млади. Интересантно је да су представници само једне локалне самоуправе препознали КЗМ као механизам за укључивање младих у процес доношења одлука.

За разлику од представника локалних самоуправа, представници омладинских организација и цивилног сектора сматрају да млади нису довољно укључени у процес доношења одлука на локалном нивоу. Млади и представници организација за младе су делимично били укључени у процес израде релевантних стратешких докумената на локалном нивоу, а већина истиче локални акциони план као документ на чијој изради је било укључено највише младих. Представници цивилног сектора у 50% места нису позивани да буду део неког саветодавног тела за омладинску политику, док су у осталим местима били или део локалног Савета за младе, или су били укључени у израду НСМ или локалног акционог плана за младе. Део испитаника сматра да је политичко опредељење јако битно у процесу укључивања у процес доношења одлука и да „слух“ локалних власти за младе зависи од владајуће странке и сматрају да су са претходном влашћу имали бољи положај и више простора за партиципацију.

Представници цивилног сектора, омладинских организација и млади различито гледају на партиципацију младих и на однос локалних власти ка младима када је у питању партиципација. Део испитаника, њих око 30% сматра да локалне власти имају слуха за младе, али да је комуникација недовољна и да је сам механизам за укључивање недовољно развијен и да се треба додатно унапредити.

Већи део испитаника, око 70% сматра да локалне власти немају слуха за младе и да су млади недовољно укључени у процес доношења одлука. Чак и ако јесу, то је мали круг младих, окупљен око КЗМ или политички активисти у оквиру владајућих политичких партија. У складу са тим, испитаници сматрају да КЗМ није добар и поуздан механизам, јер КЗМ виде као продужену руку власти. Међутим део испитаника сматра да би уз одговарајући рад и одређена унапређења и измене у раду КЗМ то могло да се поправи.

На фокус групним дискусијама млади су, осим у једном месту, сматрали да је партиципација младих недовољна или непосојећа. Такође, млади КЗМ виде као део владајуће партије и не виде КЗМ као адекватан механизам за укључивање младих. Сматрају да млади генерално немају иницијативу, да су инертни и да је тешко анимирати их да се укључе када се организује нека иницијатива младих или за младе. Проблем виде у генералном стању у друштву које није подстицајно и сматрају да млади

преузимају модел понашања старијих који нису заинтересовани за решавање проблема у заједници и то не виде као своју одговорност.

БУГАРСКА

Један од основних принципа државне политике за младе, декларисан у Закону о младима, јесте гаранција дијалога и учешћа младих приликом формирања политика за младе. Сам закон одређује и механизам за то – кроз Национални консултативни савет за младе, у који су укључени представници националних репрезентативних омладинских организација. Истовремено у Републици Бугарској не постоји активан Национални омладински савет који има приступ процесима доношења решења који се односе на националне омладинске политике. Осим Консултативног савета, користе се и други видови дијалога – нпр. приликом израде Националне стратегије за младе, то је урађено уз консултације и учешће преко 900 младих, представника омладинских организација, општина, државних и регионалних администрација. Током тих консултација су обједињене и дефинисане циљне групе, стратешки циљеви, приоритети и задаци, а учесници су приложили више од 250 писаних предлога.

На питање: Да ли општина на неки начин укључује младе у процес доношења решења, од 9 испитаних представника општинске администрације (Видин, Монтана, Враца, Лом, Димово, Перник, Радомир, Ђустендил и Дупница), четири је одговорило да недостаје одговарајућа пракса. Код осталих случајева се истичу некакви механизми који су иницирани приликом састанка са младима, а кроз Консултативни савет омладинских политика (у којима има представника омладинских политика), кроз израђене омладинске структуре – нпр. ученички општински савет (Враца) и омладински лидери (Радомир). Како смо и споменули горе, градоначелник Враце је иницирао једном годишње састанак са младима под називом „Амбасадори Враце“. То су млади из града, средњошколци и студенти из земљњ и иностранства, како би се генерисале нове иновативне идеје које би се тичале општинских активности. На питање „Да ли су позвани представници ваших организација на учешће саветодавних или консултативних органа за омладинске политике у општини или некој другој јавној институцији?“, 10 (45% испитаних) невладиних организација су одговорили потврдно, али има и оних који и не знају да такви органи постоје. На питање да ли на неки начин учествују у припреми годишњег општинског плана за младе, потврдно су одговориле 6 од 22 организације (27% испитаника).

Један од оперативних циљева постојеће Стратегије је промоција самоорганизације младих, које се може десити кроз: промоцију и подршку развијања омладинских организација од стране државе, општина, бизниса

и друштва; побољшање законских уредби за омладинске организације; Препознавање доприноса иницијатива организација младих; Промоција и мултипликација добрих пракси омладинске грађанске активности. Као што је постало јасно, једино је Национални програм за младе таргетиран државни инструмент који подржава реализацију стратешких намера. Међутим Програм располаже ограниченим буџетом и једва је у стању да значајно подржи развој омладинског сектора у земљи. На нижим нивоима, испитаници истраживања су одговорили различито, али у целини се може схватити да подршка локалних власти омладинским организацијама није на таквом нивоу и глас младих се ретко чује (једва 33% испитаних је одговорило нешто друго).

ИНДИКАТОР 9 - САРАДЊА РЕСОРНИХ МИНИСТАРСТАВА (МУЛТИСЕКТОРСКА САРАДЊА)

За развој ефикасне и свеобухватне омладинске политике важан је мултисекторски приступ, који узима у обзир различите потребе младих које се јављају у свим сегментима заједнице. У том смислу, неопходна је сарадња министарстава са различитим надлежностима, као што је: омладина, спорт, просвета, култура, здравство, рад, привреда, итд.

СРБИЈА

Сектор са омладину у оквиру МОС ради на изградњи целовите, свеобухватне и међусекторске омладинске политике. Формирањем Савета за младе 2014. године омогућен је мултисекторски приступ омладинској политици. У састав Савета улазе представници органа државне управе надлежних за питања од значаја за омладину, удружења и савеза, националних савета националних мањина, канцеларија за младе, као и угледни стручњаци, а трећину чланова чине представници младих. Након оснивања Савета на националном нивоу, многе локалне самоуправе формирале су локалне савете за младе, који углавном нису заживели у пракси.

БУГАРСКА

У складу са Националном стратегијом, широк спектар проблема младих захтева мултисекторски приступ омладинским политикама. Из угла политика за младе, оне могу да допринесу постизању резултата у области политика за децу и породицу, образовања, равноправности полова, запошљавања, становања и здравља. Такође, у складу са Стратегијом, мултисекторски приступ би био развијан на националном, регионалном, окружном и општинском нивоу кроз укључивање таргетираних активности како би се подржао развој младих у секторским политикама и у обезбеђивању могућности за конструктивни дијалог са њима, приликом формулисања, спровођења и евалуације омладинске политике.

На националном нивоу, студија је искористила мултисекторске приступ, иако међуминистарска комисија није основана како би координирала интеракцијом (Национални консултативни савет за младе при МОС је омладински саветодавни орган, погледати под Индикатор 11). Тако на пример, у годишњим плановима имплементације Националне стратегије и пратећим извештајима, које усваја Министарски савет, превише активности је додељено различитим Министарствима (Министарство образовања и науке, Министарство рада и социјалне политике, Министарство здравља и др.), али и државним агенцијама (Агенција за социјалну помоћ, Агенција за запошљавање, Агенција за заштиту деце), општинама, невладиним организацијама, итд. Исти приступ се јавља и на регионалном и општинском нивоу. На пример у општинским плановима за младе општине Перник за 2016. годину, одговорни за њихово испуњавање, поред саме општинске администрације, су и Консултативни савет за омладинске политике у општини Перник, општински омладински савет, дирекција „Биро рада“, регионална здравствена инспекција, општински омладински дом, регионална дирекција МУП-а, локална „читалишта“, невладине организације и други.

У свим општинским плановима, активности и различити догађаји су наведени у табели, где се може видети да општинска администрација сарађује са различитим институцијама приликом испуњавања различитих приоритета. На основу спроведених разговора, јасно је да план израђује свака институција или организација која ради са младима, даје своје предлоге који се маханички сједињују у финални производ. Овакав приступ не може бити добар пример циљане омладинске политике. Наравно, постоје и друге праксе у којима се планови израђују у сарадњи са консултативним телима.

У неким од општина таргетираног региона постоје консултативни савети за младе – нпр. у Враци, Пернику, Радомиру и Лому постоје функционални савети који тек предстоје да се формирају у другим местим (Видин), а има и случајева где је прекинута таква пракса (Дупница). У споменутој општини Перник, консултативни савет омладинских политика укључује по једног представника сваке омладинске организације, али и институција и организација који се баве младима, представника општинске администрације, представника комисије за рад са децом, младима, спорт и туризам у општинском савету, представника одељења „Заштита деце“ у оквиру агенције „Социјална подршка“, представника за омладинске делатности МОС на регионалном нивоу, представника спортских делатности МОС на регионалном нивоу. председавајући комисијом је градоначелник општине. Консултативни савет за омладинске политике има за циљ да помогне рад општинске администрације приликом организо-

вања, координисања и реализације омладинске политике, укључујући и активности доношења одлука. На пример он израђује Стратегију за развој омладинске политике у Општини Перник, као и Програм за реализацију стратегије, проучава омладинска питања и спроводи периодичне састанке са представницима омладинских организација, учествује на заседањима одбора Комисије за рад са децом, младима, спорт и туризам у Општинском савету Перника, као и у заседањима осталих одбора комисија када се ради о питањима везаним за младе итд. Комисија има чак и свој сајт (www.ksmp-pernik.com).

ИНДИКАТОР 10 - ИНОВАТИВНОСТ

Иновативност у омладинским политикама треба да промовише и омогући креативан приступ проблемима и изазовима са којима се млади суочавају и да подстиче младе на креативност и изналажење нових решења.

СРБИЈА

Оцена овог индикатора отежана је услед недостатка конкретних података. У НСМ предвиђене су мере за решавање проблема незапослености младих у смислу подршке социјалном и иновативном предузетништву и слично.

На локалном нивоу, наши испитаници, представници 6 локалних самоуправа истичу да спроводе иновативне програме везане за младе. У Пироту је развијен једини бизнис инкубатор за младе у Србији, а постоји и развијен заједнички радни простор за младе. Локална самоуправа у Књажевцу спроводи програм радне праксе за младе. У Прокупљу постоји тудоринг програм и програм вршњачке асистенције, док је у општини Медијана у Нишу основан локални волонтерски сервис кроз који млади волонтерски воде туристе у обиласке града и околине, али и „Буди мушко“ клуб, кроз који раде на превенцији родно заснованог насиља.

Представници свих организација су истакли да у оквиру рада спроводе иновативне активности. Као и код неких претходних индикатора, многе од ових активности су пројектне и престају по завршетку програма.

Представници организација истичу да су неки програми дуготрајни, а као занимљиви примери издвајају неке од следећих активности. Бизнис инфо центар у Бујановцу, који пружа обуке малдима који желе да покрену свој бизнис, а помаже и младим људима који су почели неки бизнис у проналажењу доступних фондова. У Књажевцу се спроводи оснаживање младих за радно ангажовање у сфери савремених технологија и фриленсинга, у Нишу је основан Дели простор за креативно деловање младих људи, у Пироту се ради на образовању мањинске ромске популације у

области волонтеризма и заштите од електронског насиља. У Бору се организује караван науке који обухвата организовање ноћи истраживача, фестивала природних и техничких наука у општинама у источној Србији, затим програм Еколошки дани Бора, развијање услуга дневног боравка за децу.

БУГАРСКА

Уопштено говорећи, не постоји довољан број података да би се оценио овај индикатор. Можемо само да приметимо да у стратешким документима постоје неке модерне мере за решавање проблема младих, као нпр. стимулисање социјалног предузетништва за младе, подршка, сертификавање неформалног образовања, итд. Такође се говори о промоvisaњу доприноса омладинског рада за реализацију креативних способности младих.

Као добри примери иновативних приступа омладинским политика, испитаници целог региона (општине, МИКЦ) истичу: састанци „Амбасадори Враце“, рад консултативног савета Перника, конкурси за омладинске пројекте општине Ћустендил, рад општинског омладинског савета (Ћустендил), пројекат „Омладинска банка“ (Видин) и други. Од укупног броја анкетираних омладинских организација, само 8% испитаника је одговорило да постоје пројекти и иницијативе које би дефинисали као иновативне или као добра пракса. У већем броју случајева, ипак, они су нови само за конкретно место.

ИНДИКАТОР 11 - САВЕТОДАВНИ ОМЛАДИНСКИ ОРГАНИ

Да би се омогућила и учврстила веза и сарадња изеђу државе и младих у процесу израде омладинских политика и стратегије усмерене ка младима потребно је успоставити тело, саветодавни орган, чији ће ставови и препоруке бити уважавани и који ће моћи да утиче на одлуке државних органа које се тичу младих. Овакве структуре и саветодавна тела треба поред националног развијати и на осталим нивоима управљања.

СРБИЈА

У складу са Законом о младима, у јануару 2014. године образован је Савет за младе као саветодавно тело Владе Републике Србије са циљем да подстиче и усклађује активности у вези са развојем и спровођењем омладинске политике и предлаже мере за њено унапређење. У састав Савета за младе, у складу са законом, улазе представници органа државне управе надлежних за питања од значаја за омладину, надлежног покрајинског органа, одговарајућих удружења и савеза, националних савета националних мањина, канцеларија за младе, као и угледни стручњаци. Савет за младе има 24 члана, а једна трећина су представници младих. Такође,

Савет за младе је национални механизам за структурни дијалог између младих, са једне стране, и представника националних, покрајинских и локалних институција, са друге стране.

У пограничном региону, ситуација је различита у свим регионима. Савет за младе постоји у 4 градова/општина укључених у истраживање, али је према добијеним информацијама функционалан у три. У једном месту је Савету истекао мандат и потребно га је поново активирати, док је у једном месту тренутно у фази формирање Савета младих као резултат иницијативе удружења грађана и неформалне групе младих. У осталим местима не постоји ни Савет за младе ни неко слично тело.

Млади у највећем броју поред КЗМ не знају за постојање неког другог локалног тела за младе коме би могли да се обрате. Млади са претходним искуством у раду неких организације препознају и градске већнике, представнике сектора за друштвене делатности или конкретну особу у оквиру локалне самоуправе којој се мог у обратити.

БУГАРСКА

У складу са Законом о младима, приликом спровођења државне политике за младе, министар омладине и спорта је подржан од стране Националног консултативног савета за младе. То је у суштини саветодавно тело за младе, зато су што у основи његови чланови представници националних омладинских организација и представници националних савета студената. Национални консултативни савет за младе даје мишљење о нацртима закона и стратешким документима који се односе на омладинску политику и предлаже мере за постизање државне политике о младима.

У спровођењу општинске политике за младе, градоначелници општина могу да користе општинске консултативне савете за питања младих, који су основани решењем општинског савета. Једна од функција тих консултативних органа укључује координацију општинског плана за младе. Практично, тамо где постоје, консултативни савети комбинују међудодељенску структуру са омладинским саветодавним органима, зато што су састављени од представника инситуција и организација које се баве проблемима младих, као и од представника омладинског сектора. Са оваквим саставом је тешко оценити колико ће се глас младих реално чути приликом формулисања локалним омладинских политика. Обзиром да смо већ сагледали активности општинских консултативних органа у Индикатору 9, нећемо се опет бавити њима. Напоменућемо само да на регионалном нивоу не постоје одговарајуће структуре.

Општински омладински савет (ООС) основан 2006. године од стране општине Перник и општинског омладинског дома на територији општине

Перник развија своју активност. Реализацију својих активности ООС спроводи у складу са својим статутом, који су написали чланови организације. ООС има свог председника и заменика председника који се бирају из редова чланова Савета, након скупштине и гласања. Савет има консултативну функцију по питању општинске политике. У Ћустендилу такође постоји функционалан ООС, који је основан на сличан начин и реализује сопствене пројекте. У неким другим местима, такође постоје сличне структуре које се другачије називају (Ученички општински савет – Враца, Видински дечји и омладински парламент и други), али са нејасним статутом и утицајем на локалну омладинску политику.

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

На основу добијених информација из истраживања спроведених у Србији и Бугарској издвајају се неки закључци и препоруке, који ће бити корисни у наставку пројекта у циљу унапређења омладинске политике и активизма младих, а у складу са тим и генералног положаја младих у пограничном региону. У наставку су представљени закључци и препоруке по државама.

СРБИЈА

Проблем недовољног активизма и партиципације младих у процесу доношења одлука изражен је на нивоу целог региона. У циљу подстицања активизма и повећања партиципације младих, локалне самоуправе морају ојачати сарадњу са цивилним сектором кроз системски приступ, консултације и континуирану финансијску подршку. Такође у сарадњи са цивилним сектором потребно је систематски радити на промоцији волонтеризма и друштвено корисног ангажовања младих. Важну улогу треба да преузме и локални цивилни сектор кроз развијање дугорочних програма неформалног образовања и волонтерских програма за младе и на тај начин ојача капацитете и компетенције младих за активно учешће у животу заједнице.

Иако се средства намењена младима, удружењима младих и за младе, њихове пројекте и иницијативе издвајају из државног и општинских/градских буџета, приметно је да та средства нису довољна и да су издвајања на нивоу симболичних у поређењу са издвајањима за друге намене. Јасно је и да већина локалних самоуправа нема буџетску линију која се директно односи на младе, већ се средства за младе издвајају у оквиру буџетске линије која је намењена свим удружењима грађана и спортским удружењима на локалном нивоу. У складу са наведеним, потребно је увођење јединствене буџетске линије намењене искључиво младима, која ће показати одлучност и спремност локалних власти да се систематски баве младима и омладинском политиком. Јединствена буџетска

линија омогућила би издвајање средстава на основу мапираних, реалних потреба младих, транспарентније праћење и трошење средстава намењених младима, удружењима младих и за младе.

Изражен је проблем политизације и недовољне стручности КЗМ као сервиса младих, као и непрепознавање КЗМ од стране младих као места где се могу обратити за решавање проблема и добијање информација и подршке. Из тог разлога, потребно је деполитизовати рад и ојачати капацитете представника КЗМ за рад са младима. Са успостављањем функционалне КЗМ решио би се и проблем недовољне информисаности младих на локалном нивоу, али и проблем непрепознавања особе задужене за питања и проблеме младих на локалном нивоу.

Сарадња релевантних локалних институција, удружења младих и за младе није довољно развијена на решавању проблема младих и унапређењу њиховог положаја. Савети за младе основани су и постоје у неким градовима/општинама, али у пракси не функционишу. Из тог разлога неопходно је оживљавање овог тела, конкретизација његовог рада, дефинисање циљева и активности, како би се постигло систематско решавање проблема младих и свеобухватна омладинска политика на локалном нивоу.

Већина градова/општина из пограничног региона има стратегију за младе, али је ЛАП истекао и још увек није донешен нови. Из тог разлога потребно је ревидирати и развијати нови ЛАП пре званичног истека старог, како би се омогућио континуитет спровођења локалне омладинске политике. Такође, важно је укључити што већи број младих људи у консултативни процес израде, како би потребе младих и активности за решавање проблема младих уврштене у ЛАП осликавале реално стање на локалном нивоу. На тај начин би се омогућило спровођење ефикасне омладинске политике у складу са реалним потребама, што раније није био случај у неким срединама.

БУГАРСКА

Уопштено говорећи, омладинска политика није јасан приоритет јавних власти скоро на свим нивоима. Показатељи тога су:

1. Иако већина општинских управа има структуру (одељења), укључујући и одељења за питања младих, ретко постоји делегиран стручњак који се бави само тиме. Осим тога, ни сам МОС нема регионалног представника у свим областима, а тамо где га има, фокус њихових активности је спорт. Прилично је алармантна чињеница да се спорт и омладинска политика поистовећују, што представља проблем који произилази из самог министарства и његових приоритета.
2. Општински план за младе се често доноси само формално, када се

позивају и идентификују локалне заинтересоване стране да дају своје предлоге. Најчешће су то јавне институције, оне који раде са младима (омладински домови, образовне и културне институције, биро рада, итд.), док се млади и омладинске НВО позивају само понекад. За таквав приступ се тешко може рећи да је у складу са стварним потребама младих, посебно зато што се у већини места у којима је спроведено истраживање не могу идентификовати механизми за истраживање таквих потреба – не спроводе се истраживања, не постоје омладински саветодавни органи). Није случајно што је већина испитаника констатовала да се глас младих не чује довољно. Остаје питање како се одређују локални омладински приоритети. Постојање саветодавних већа, састављених по горе описаном принципу, је добро за координисање спровођења плана, али остаје питање ко је задужен за детаљно планирање.

3. Најјачи индикатор непостојања политике која промовише омладински активизма је омладински буџет и начин на који млади имају приступ том буџету. Као што се види из истраживања, Бугарска издваја скроман део средстава за ове намене кроз један национални програм. Друге алтернативе скоро и да нема, нарочито на регионалном и локалном нивоу. Било би добро да се следи пример општине Ђустендил и да се креира чак и мали фонд за омладинске пројекте, где би конкурисале како омладинске организације тако и неформалне групе младих.
4. Не постоји довољна брига јавних власти ка омладинском сектору и омладинским организацијама. МИКЦ центри донекле служе за ту намену, али европско искуство показује да је развијен омладински сектор од кључног значаја за делотворност политике. Држава и општине морају да имају јасне приоритете у том смислу, који су у вези са одговарајућим буџетом. Дobar пример су неке општине и велике НВО које покушавају да створе омладинске структуре (савети, волонтерски програми) и да им помогну у методолошком и организационом смислу, јер на тај начин практично стварају нове омладинске организације.
5. Омладински савети на општинском нивоу треба да буду подржани и развијени, да више буду легитимни представници омладинске заједнице, да су прави израз њихових потреба и интереса. Осим тога, веома је важно да се ове структуре редовно чују приликом формулисања локалне омладинске политике, да имају јасан механизам и гаранције да ће се тај глас чути и узимати у обзир од стране доносиоца одлука.

ДЕКЛАРАЦИЈА БУГАРСКО-СРПСКЕ ОМЛАДИНСКЕ МРЕЖЕ*

Будућност Европе зависи од младих. У складу са тим, млади представљају један од приоритета социјалне визије Европске уније, као група становништва која представља важан ресурс за целокупно друштво и који може бити употребљен зарад постизања виших социјалних циљева. Стога је неопходно обезбедити младим људима једнаке могућности за развој знања, вештина и компетенције за њихово учешће у свим аспектима друштва.

Ако узмемо у обзир чињеницу да су проблеми младих веома сложени и да се тичу различитих области, њима треба приступити на један свеобухватан начин који укључује висок степен партиципације младих, као и укључивање свих релевантних актера, институција и заинтересованих страна. Да би се суштински одговорило на проблеме и потребе младих, неопходно је осигурати праву, а не квази партиципацију младих везано за ствари које се њих тичу, потребно је активно укључивање, а не формално залагање за присуство младих.

Због тога смо ми, млади из пограничног региона Србије и Бугарске, на заједничком прекограничном омладинском кампу усвојили следеће:

- Република Бугарска и Република Србија треба да теже остваривању 11 индикатора националне омладинске политике развијених од стране Савета Европе, а унапређених од стране Европског омладинског форума.
- Политичка тела треба да се сложе у вези значаја питања која се тичу младих, док отвореност, искреност и транспарентност треба да буду водећи принципи у дијалогу између свих актера.
- Локалне самоуправе морају ојачати сарадњу са цивилним сектором кроз системски приступ, консултације и континуирану финансијску подршку.
- Потребно је систематски радити на промоцији волонтеризма и друштвено корисног ангажовања младих.
- Приоритетне области у којима треба радити за младе и са младима су образовање, здравство, слободно време и безбедност.
- Неопходно је развијање дугорочних програма неформалног образовања и волонтерских програма за младе јер се на тај начин јачају капацитети и компетенције младих за активно учешће у животу заједнице.

Ми, млади из пограничног региона Србије и Бугарске умрежени у оквиру пројекта “Млади јахачи” гласно истичемо да је наш циљ стварање једна-

ких могућности, као и подстицање активизма и повећање партиципације младих. Желимо да вам поручимо да вам стојимо на путу стварања једнаких могућности за активно учешће младих.

** Декларација је усвојена 03.09.2017. године од стране представника омладинских организација из Бугарске и Србије за време Прекограничног кампа за лидере на Каменичком Вису, Нишавски управни округ, Србија, спроведен у оквиру пројекта “Млади јахачи”, који се кофинансира од стране Европске уније кроз Интеррег-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија.*

МЕМОРАНДУМ О ФОРМИРАЊУ ПРЕКОГРАНИЧНЕ ОМЛАДИНСКЕ МРЕЖЕ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

СТАТУТ

Чл. 1. Прекогранична омладинска мрежа је неформална асоцијација правних лица и других субјеката активних у области омладинског развоја у прекограничном региону који обухвата регионе Видин, Монтана, Враца, Софија (регион), Перник и Ћустендил у Бугарској и округе Борски, Зајечарски, Нишавски, Топлички, Пиротски, Јабланички и Пчињски у Републици Србији.

ДЕФИНИЦИЈА АКТИВНОСТИ

Чл. 2. (1) Мисија: Радити на развоју младих и омладинских политика у пограничном региону Бугарске и Србије кроз удруживање напора за подршку омладинском сектору и заговарање јавних политика.

(2) Циљеви мреже су:

1. Промовисање прекограничне сарадње за развој локалних, регионалних и националних омладинских политика који одговарају европским стандардима у области младих.
2. Подићи професионални развој оних који раде или су активни у области развоја младих.
3. Побољшање капацитета организација које раде са младима.

(3) Задаци:

1. Развити, имплементирати и координирати развојне програме и пројекте.
2. Координација заједничких истраживања, студија, обука и анализа.
3. Обезбедити информације и консултације организацијама у сектору омладинског развоја у обе земље.
4. Развити нове методологије за неформално образовање.
5. Развити и имплементирати савремене алате и методе за професионални развој омладинских радника.
6. Организовати размену искустава и добрих пракси у области младих.
7. Сарадња са другим институцијама и организацијама на локалном, националном, регионалном и европском нивоу у постизању својих циљева.

СРЕДСТВА ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА МРЕЖЕ

Чл. 3. Мрежа може развити све законом дозвољене активности које остварују њене циљеве и задатке, укључујући: организовање семинара, конференција, округлих столова, консултација, такмичења, изложби итд.; Одржавање база података за организације и добре праксе; Издаваштво; Информационе услуге; Успостављање контаката и повезивање са сродним мрежама и организацијама.

II. ЧЛАНСТВО

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЧЛАНОВА

Чл. 4. (1) Чланство у мрежи је добровољно. Члан мреже може бити било које правно лице или неформална структура која дели њене циљеве и средства за њихово постизање и прихвата овај Меморандум.

(2) Сваки члан Мреже има следећа права и обавезе:

1. да учествује у активностима мреже;
2. да буде изабран као Координациона организација;
3. да контролише рад Координационе организације;
4. да буде информисан о активностима мреже;
5. да поштује Меморандум мреже и ради на остваривању њених циљева.

(3) Чланство престаје:

1. једностраном изјавом Координационој организацији;
2. престанком рада правног лица или неформалне структуре - која је чланица мреже;
3. искључивање из чланства се јавља када постоји систематично неучешће у активностима мреже.

III. ФИНАНСИРАЊЕ АКТИВНОСТИ

ИЗВОРИ СРЕДСТАВА ЗА МРЕЖУ

Чл. 5. Активности мреже се обезбеђују пре свега кроз пројектно финансирање иницијатива њених чланица.

IV. УПРАВЉАЊЕ

ОРГАНИ УПРАВЉАЊА МРЕЖЕ

Чл. 6. Органи управљања мреже су Генерална скупштина и Координациона организација.

ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА

Чл. 7. (1) Генерална скупштина је највиши орган управљања мрежом. То укључује све своје чланове преко овлашћених представника.

(1) Генерална скупштина:

1. мења и допуњује Меморандум;
2. доноси друге интерне акте;
3. бира и разрешава Координационе организације;
4. врши пријем и искључивање чланова;
5. одлучује о трансформацији или престанку мреже;
6. усваја смернице за рад мреже.

САЗИВАЊЕ СКУПШТИНЕ

Чл. 8. (1) Генералну скупштину сазива Координациона организација или на захтев једне трећине чланова мреже.

(2) Позив на Скупштину ће бити послат електронским путем и садржаће дневни ред са питањима која су предложена за дискусију, предлоге за решења, датум, време и место одржавања Генералне скупштине и на чију иницијативу је сазвана.

УСВАЈАЊЕ ОДЛУКА ГЕНЕРАЛНЕ СКУПШТИНЕ

Чл. 9. (1) Генерална скупштина може се одржати у присуству више од половине чланова мреже. Присутно лице са којим може да се успостави двосмерна телефонска или друга веза која гарантује његово/њен идентитет, дозвољава његово/њено учешће у дискусији и одлучивању.

(2) Сваки члан има право на један глас.

(3) Одлука Генералне скупштине усваја се већином присутних.

КООРДИНАЦИОНА ОРГАНИЗАЦИЈА

Чл. 10. (1) Активностима мреже управља Координациона организација која је чланица Мреже.

(2) До избора нове Координационе организације од стране Генералне скупштине, ту функцију вршиће Слободан омладински центар - Видин.

(3) Координациона организација има следећа права и обавезе:

1. представља мрежу пред другим институцијама и организацијама;
2. осигурава спровођење одлука Генералне скупштине;
3. испуњава обавезе утврђене овим Меморандумом.

Овај Меморандум је усвојен од стране свих присутних представника конститутивне седнице на Прекограничној омладинској мрежи одржаној 03.09.2017, на локацији Каменички Вис, Република Србија.

ОСНИВАЧИ:

БАЗА ОМЛАДИНСКИХ СТРУКТУРА ИЗ СРПСКО- БУГАРСКОГ ПОГРАНИЧНОГ РЕГИОНА

ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИЗ СРБИЈЕ

ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ДЕЦЕ И МЛАДИХ – ОТВОРЕНИ КЛУБ

Врста организације: удржење грађана

Адреса: Трг Учитељ Тасе 2, 18000 Ниш, Република Србија

Телефон: +381 (0) 18 523 422, E-mail: otvoreniklub@gmail.com

Website: www.oknis.org.rs

Мисија/основни циљеви: Мисија Отвореног клуба је стварање једнаких могућности за развој деце и младих афирмацијом различитости и других демократских вредности, кроз оснаживање младих за активно и одговорно учешће у својој заједници. Неки од важнијих циљева су: Оснаживање деце и младих едукацијом и развојем социјалних вештина; заговарање за остваривање људских/дечијих права и њихова промоција; подршка процесима европских интеграција развојем свести грађана о вредностима ЕУ; успостављање и развијање међународне сарадње, самостално и кроз програме ЕУ; промоција интеркултуралности, родне равноправности и толеранције; унапређење демократских процеса на локалном и националном нивоу и јачање улоге младих у процесима доношења одлука; подршка омладинским иницијативама јачањем капацитета младих; подршка развоју цивилног друштва умрежавањем, заговарањем и подизањем свести грађана о њиховом учешћу у одлучивању; промоција и развијање волонтеризма на свим нивоима у региону и други.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Програм Омладинске мреже; Програм безбедности деце на интернету; Волонтерски програм; Пројекти едукације и развоја социјалних вештина; Пројекти заговарање и оснаживање маргинализованих група; Пројекти подршке развоју цивилног друштва; Пројекти међународне сарадње.

Циљне групе: деца и млади, од 5 до 30 година, из целе Републике Србије, чланови омладинских организација, васпитачи и наставници, родитељи и грађани.

Географска област делатности: локално, регионално, национално, погранично, Европа

ЦЕНТАР ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ ЛДА

Врста организације: удружење грађана

Адреса: Сретена Марковића 9, 19350 Књажевац, Србија

Телефон: +381 (0) 19 730083, E-mail: ldacss@aldaintranet.org

Website: www.lda-knjazevac.org

Мисија/основни циљеви: Неформалном едукацијом социјалних актера, информисањем, умрежавањем и промовисањем принципа активног грађанства Центар локалне демократије ЛДА пружа подршку демократском, социјалном, економском и културном развоју локалних заједница у којима ради.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: У складу са нашом мисијом, спроводимо две врсте активности:

- Активности на локалном нивоу које подстичу међусекторску сарадњу социјалних актера и учешће грађанки и грађана у животу локалне заједнице;
- Активности на међународном нивоу које подстичу децентрализовану сарадњу локалних самоуправа и удружења из Србије, региона Западног Балкана и Европске уније.

Услуге подразумевају организовање програма неформалне едукације, креирање услова и успостављање механизма за учешће грађана/ки у процесима доношења одлука на локалу, активности умрежавања на локалном и међународном нивоу и програма размене добрих пракси са другим локалним заједницама из Србије, региона Западног Балкана и ЕУ.

Циљне групе:

- Млади
- Локалне власти
- Удружења грађана

Географска област делатности: Централна, јужна и источна Србија; Западни Балкан; ЕУ.

АЗБУКИ

Врста организације: удружење

Адреса: Булевар Немањића 20а/24 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 65 2760962, E-mail: info@azbuki.org

Website: <http://www.azbuki.org/>

Мисија/основни циљеви: Мисија Удружења је развијање демократских вредности, културе и традиције.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: концепт пројектних активности фокусира се на афирмацију младих, промоцију друштвених и демократских вредности, као и на повезивању локалних и образовних институција у циљу подршке младима и њиховом укључивању у међународне токове.

Циљне групе: Млади и деца

Географска област делатности: Међународна (ЕУ)

ДЕНИЗЕН – ЦЕНТАР ЗА ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ

Врста организације: удружење грађана

Адреса: Омладинска 59, 18360 Сврљиг, Србија

Телефон: +381 (0) 18 824211, E-mail: denizen@ptt.rs

Website: www.denizen.org.rs

Мисија/основни циљеви: Мисија удружења је развијање локалне заједнице подстицањем грађанског активизма. Циљеви обухватају унапређивање и развој цивилног друштва, заштиту животне средине, неформално образовање и едукацију грађана, посебно деце и младих о значају људских права и слобода и тежњу ка већој свеобухватној писмености грађана, организовање активности и волонтерских акција усмерених ка решавању проблема младих, побољшању живота социјално угрожених и маргинализованих група, као и јавно залагање за промену навика у погледу коришћења и очувања природних ресурса.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Неформално образовање младих и деце, локалне акције, побољшавање положаја социјално угрожених и маргинализованих група.

Циљне групе: Млади, деца, рањиве групе, грађани у локалној заједници.

Географска област делатности: Локал, југоисточна Србија

ФОРУМ РИНОР

Врста организације: Удружење

Адреса: Миратовац бб, Прешево 17523, Србија

Телефон: +381 (0) 62 8549 373, E-mail: valtonrrustemi@hotmail.com

Website: <https://forumirnor.org/>

Мисија/основни циљеви:

1. Унапређење и развијање културно уметничког-аматерског и полупрофесионалног рада, едукација грађана, посебно деце и младих у културним делатностима, организовање активности у области културе;
2. Прикупљање и дистрибуција хуманитарне помоћи.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Културни хумани-тарни рад са младима

Циљне групе: Деца и млади

Географска област делатности: Прешево

УГ „NEXUS-ВРАЊЕ“

Врста организације: Удружење грађана

Адреса: Немањина 21, 17500 Врање, Србија

Телефон: +381 (0) 17 7481 484, Е-mail: nexusvranje@gmail.com

Website: www.nexusvranje.com

Мисија/основни циљеви: Давање доприноса стварању хуманог друштва кроз креирање, координацију и реализацију пројеката и програма усмерених ка унапређењу квалитета живота лица у стању социјалне потребе, подстицању активизма грађана, истраживачком раду и образовању.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Јачање капацитета грађанског друштва, подстицање мултикултуралне и мултиетничке сарадње, смањење сиромаштва кроз оснаживање угрожених група, сензитизација друштва у односу на положај маргинализованих група, промоција и подршка процесима доношења одлука и јавних политика и активна сарадња са свим међународним и невладиним организацијама и удружењима грађана.

Циљне групе: Социјално угрожене групе (млади, Роми, жене, деца, особе са инвалидитетом, избеглице и мигранти итд.)

Географска област делатности: Јужна Србија

ЦЕНТАР ЗА КРЕАТИВНИ РАЗВОЈ - КЊАЖЕВАЦ

Врста организације: Удружење

Адреса: Трг ослобођења 1/5, 19350 Књажевац, Србија

Телефон: +381 (0) 19 735 470, Е-mail: ckr_knjazevac@yahoo.com

Website: ckrknjazevac.org.rs

Мисија/основни циљеви:

Мисија Центра за креативни развој – Књажевац је залагање за унапређење положаја деце и младих на свим нивоима засновано на демократским вредностима и принципима партнерства између цивилног, јавног и пословног сектора.

Циљеви Удружења су:

1. развој активног учешћа деце и младих у друштву,

2. оснаживање деце и младих за укључивање у процесе доношења одлука,
3. организовање деце и младих у креативне сврхе,
4. подршка деци и младима да остваре своја права,
5. развој интеркултуралних вредности код деце и младих,
6. подршка родитељима, старатељима и институцијама које раде са децом и младима.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Основне активности удружења су: Неформално образовање и тренинзи, интеркултурално образовање, омладинске размене, информисање деце и младих, развој активног учешћа деце и младих, подршка деци и младима у остваривању својих права, подршка родитељима и институцијама које раде са децом и младима...

Циљне групе: Деца и млади, запослени у институцијама које раде са децом и младима

Географска област делатности: Општина Књажевац, Зајечарски округ

ТИМОЧКИ ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР

Врста организације: Удружење

Адреса: Зорана Радмиловића 5а/12, 19000 Зајечар, Србија

Телефон: +381 19 441091, E-mail: office@toc.rs

Website: www.toc.rs

Мисија/основни циљеви: Мисија ТОЦ-а је да смањи ризике (здравствене, економске, социјалне) и ризично понашање младих, кроз подстицање креативности, јачање активизма и партиципације младих на локалном и националном нивоу.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

- ПОМАК (јачање локалног економског развоја кроз креативне индустрије; рад на већој запошљивости младих и њиховој бољој конкурентности на тржишту рада);
- Млади у ризику (креирање институционалног оквира за бригу о младима у ризику, заговарање за решавање проблема младих и повратак њиховог поверења у институције, вршњачка едукација, превенција и заштита деце и младих од сексуалог узнемиравања и искоришћавања на Интернету, превенција ХИВ-а, АИДС-а и полнопреносиви болести код вулнерабилних група, заштита и унапређење људских права);
- Кликни зелено (промоција здравих и безбедних стилова живота и очување животне средине).

Циљне групе: Грађанско друштво у Србији, са посебним освртом на младе.
Географска област делатности: Зајечарски и борски округ

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ ГРАЂАНСКОГ ДРУШТВА ПРОТЕКТА

Врста организације: Удружење грађана

Адреса: ТПЦ Калча, први спрат, ламела Б, локал 43, Обреновићева 46, 18 000 Ниш

Телефон: +381 (0) 18 514 360, Е-mail: centar@protecta.org.rs

Website: www.protecta.org.rs

Мисија/основни циљеви: Мисија ПРОТЕКТА-е је буђење грађанске свести кроз реализацију акција у областима: демократије, евро-интеграција, културе, заштите животне средине, економског оснаживања становништва, омладинске политике и рада са избеглим и интерно расељеним лицима.

Циљеви ПРОТЕКТА-е су:

- Охрабривање и оснаживање независних грађанских и омладинских иницијатива кроз јачање капацитета и свести грађана;
- Унапређивање демократских процеса на локалном, националном и међународном нивоу и јачање улоге грађана у процесима доношења одлука;
- Јачање капацитета организација и институција од важности за развој социјалних, економских и друштвених стандарда
- Оснаживање младих у њиховом економском осамостаљивању
- Подизање свести о проблемима заштите животне средине и стварање здравог окружења у интересу данашњих и будућих генерација.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

- Промовисање демократије, демократских вредности и владавине права;
- Развој цивилног друштва и цивилног сектора у Србији;
- Промовисање стандарда и вредности европских интеграција;
- Омладинска политика, стандард, едукација, активизам и волонтеризам;
- Економско оснаживање становништва и привредних субјеката;
- Промовисање иновативних модела социјалног деловања у локалној заједници и одрживи развој;
- Култура и интеркултурална размена.

Циљне групе: Млади, грађани и грађанке, цивилно друштво

Географска област делатности: Национални и локални ниво

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА “КОКОРО” - БОР

Врста организације: удржење

Адреса: 19210 Бор, Ул. С. Ковачевића 15 Л1, Србија

Телефон: +381 (0) 30 24 96 761, E-mail: kokorom@mts.rs

Website: www.kokoro.org.rs

Мисија/основни циљеви: Мисија је да ефикасним коришћењем постојећих ресурса, подршком стручњака и активизмом младих, успостави квалитетну и свеобухватну подршку појединцу и групама у ризику, обезбеди доступност услугама, активном партиципацијом корисника, транспарентношћу и сталним унапређењем капацитета самих пружалаца услуга.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Основана 13.03.2004. године на иницијативу групе грађана, професионалаца из области социјалне, здравствене заштите и образовања, који су били ангажовани у програмима психосоцијалне подршке угрожених група, код других НГО. Непосредни повод је уочена потреба развијања подршке деци и младима из породица које немају довољно знања за развијање просоцијалног понашања и одговора на њихове потребе због чега су онемогућени да презентују очекивано понашање а неинформисаност и заблуде социјално их искључују и отежавају развијање пуних потенцијала. Недостатак сервиса и механизма подршке и оснаживања у заједници, представљали су фактор одржавања и заузимање пасивне позиције због чега је покренута иницијатива са циљем превенције, подршке и оснаживања најосетљивијих појединаца и група, пре свега деце и младих на унапређењу квалитета живота.

Циљне групе: деца и млади

Географска област делатности: територија Србије и прекоограничних суседа

КЛУБ ЗА ОСНАЖИВЊЕ МЛАДИХ 018 (КОМ 018)

Врста организације: Невладина организација, удружење грађана

Адреса: Ђуре Стругара 1, 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 63 552430, E-mail: kom018@hotmail.com

Website: www.kom018.org.rs

Мисија/основни циљеви: Клуб за оснаживање младих 018 (КОМ18) основан је 2007. и регистрован 2008. као нестраначко, невладино и непрофитно удружење грађана чији је основни циљ оснаживање капацитета младих и промоција интеркултуралности, демократичности, људских права (пре свега права младих и деце и женска права), неформалног

образовања, мобилности, ЕУ интеграција, културе, са посебним фокусом на уличну културу, инклузије младих из мањинских и маргинализованих група, здравих стилова живота економског оснаживања младих и заштита животне средине, као и волонтеризма и активне партиципације младих у свим сферама друштва. Мисија КОМ 018 је да кроз развој и реализацију разноврсних програма оснажи младе људе да активно учествују у животу заједнице и да решава њихове проблеме и потребе, и да тај начин допринесе изградњи квалитетнијег живота младих и локалне заједнице. КОМ 018 је организација снажних ресурса као стабилан члан друштва и друштво у коме сви млади људи развијају властите потенцијале и активно учествују у животу локалне заједнице и друштва у целини.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Рад са младима, активно учешће младих у свим сферама друштва, борба против говора мржње, против свих видова дискриминације, социјална инклузија, омладинско предузетништво, интеркултурални дијалог, промоција интеркултуралности, међународна сарадња младих, промоција и заштита људских права.

Циљне групе: Млади, млади из угрожених друштвених група, маргинализовани млади, млади са потешкоћама и националне мањине.

Географска област делатности: Локални, национални и међународни ниво.

ЦЕНТАР ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ДРУШТВЕНЕ СВЕСТИ – СУПЕР ГРАЂАНИН

Врста организације: удружење грађана

Адреса: Зетска 6/47, 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 18 428 75 93, Е-mail: info@supergradjanin.org.rs

Website: www.supergradjanin.org.rs

Мисија/основни циљеви: “Центар за унапређење друштвене свести - Супер грађанин” је удружење грађана из Ниша основано у новембру 2012. године на иницијативу дугогодишњих медијских радника. Убрзо након оснивања, у децембру 2012. године покренута је интернет радио станица цивилног сектора „Супер радио“ која прати циљеве и активности Удружења, али и константна медијска подршка готово свим организацијама цивилног друштва у спровођењу њихових активности на територији града Ниша, али и организацијама из земље и региона.

Често измештамо студио “Супер радија” на места у граду на којима се неким важним поводом окупљају младе Нишлијке и Нишлије. „Супер

радио“ и „Супер грађанин“ су управо најпрепознатљивији по овом виду подршке локалних иницијатива младих, које имају за циљ решавање одређених проблема у друштву или локалној заједници, културни или хумани карактер.

“Супер грађанин” је невладина, политички независна и непрофитабилна организација са следеће дефинисаним областима остваривања циљева: брига о младима и јачање капацитета младих за преузимање активне улоге у друштву, европске интеграције, поштовања људских и мањинских права, медији, активно учествовање у друштву, волонтеризам, социјална и правна заштита, заштита особа са инвалидитетом, инклузија, образовање, наука, култура, унапређење животне средине.

Наша мисија је да кроз конкретне активности, користећи вештине наших професија покренемо људе, најпре на размишљање, а затим и на конкретне акције, како бисмо допринели стварању активне друштвене заједнице.

Циљне групе: Млади људи су циљна група наших пројеката, пројеката на којима смо партнери и пројеката које подржавамо и промовишемо кроз свој програм и програм свог радија. Удружење окупља друштвено ангажоване особе, претежно млађе од 30 година.

Географска област делатности: Локални, национални, регионални и интернационални ниво.

УДРУЖЕЊЕ ЗА ЛОКАЛНИ РАЗВОЈ КАМЕНИЦА

Врста организације: Удружење

Адреса: село Каменица 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 60 6926575, E-mail: miticdej@gmail.com

Website: <http://kamenica.org.rs/>

Мисија/основни циљеви: Наша мисија је допринос одрживом развоју заједница кроз квалитетнију идентификацију и искоришћење локалних потенцијала уз истовремено унапређење степена знања, креативности и одлучивања становништва.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Омладински активизам, боравак у омладинском кампу, оснаживање младих у правцу запошљавања и samozapošljavanja.

Циљне групе: Млади из руралних области.

Географска област делатности: Нишавски округ

ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ КРЕАТИВНОСТИ

Врста организације: Удружење

Адреса: Улица Мајора Тепића бб, 18220 Алексинац, Република Србија

Телефон: +381 (0) 18 802 004, Е-mail: okdrustvo@gmail.com

Website: www.okaleks.org.rs

Мисија/основни циљеви: Мисија организације је активно учествовање у развоју локалне заједнице, јачање активизма грађана и младих подржавањем грађанских иницијатива као и сарадње свих чланова заједнице са циљем развијања потенцијала и квалитета цивилног друштва.

Циљеви: Промоција социјалне и економске стабилности, развој грађанског друштва, грађанског активизма и демократије, као и неговање мултикултуралности и очување природног и културног наслеђа.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

- Јачање цивилног друштва;
- Оснаживање и активно укључивање маргиналних група у друштвене токове;
- Залагање за родну равноправност и подршке грађанским иницијативама;
- Стварање услова за интезивније укључивање младих у јавни живот;
- Јачање постојећих капацитета учешћем у едукативним програмима;
- Пружање подршке и помоћи маргинализованим групама;

Циљне групе: Млади, деца, жене, грађани, маргиналне групе (стари, деца и особе са посебним потребама, сеоско становништво, ромска популација, избегла и расељена лица, чланови самохраних породица)

Географска област делатности: Република Србија и Балкан

УДРУЖЕЊЕ “РАЗВОЈНО-ИНОВАТИВНИ ЦЕНТАР” НИШ

Врста организације: Удружење

Адреса: Ул. Доњоврежинска 6/3, 18 000 Ниш

Телефон: +381 (0) 18 581 214; +381 (0) 63 106 33 46

Е-mail: ricnis@yahoo.com

Мисија/основни циљеви: Свеукупни друштвено-економски и привредни развој и просперитет локалних заједница, са посебним освртом на правну, здравствену и социјалну заштиту грађана, екологију, енергетску ефикасност, обновљивих извора енергије и заштиту животне средине, одрживост пољопривредне производње, рурални туризам и очување природног, историјског и културног наслеђа као и запошљавање социјално угрожених категорија грађана у циљу смањења сиромаштва.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

1. Прикупља и обрађује научну и стручну литературу у области социјалне заштите и одрживог локалног економског развоја,
2. Организује само или заједно са другим организацијама стручне скупове, саветовања, семинаре, квизове знања, трибине и друге облике едукација у области социјалне заштите и локалног економског развоја у области пољопривреде и руралног развоја, енергетике и имплементације ЕУ стандарда,
3. Објављује књиге и друге публикације о питањима која се односе на социјалну заштиту, локални економски развој, енергетске ефикасности, пољопривреде и руралног развоја и омладинског предузетништва,
4. Израђује базе података о броју угрожених лица и потребама угрожених категорија грађана за алтернативним облицима социјалне заштите,
5. Организује релевантне раднике и друге стручњаке за рад на едукацији, афирмацији, изради и имплементацији пројеката у области социјалне заштите и локалног економског развоја,
6. Организује волонтерске акције за помоћ старим и другим угроженим категоријама грађана, у области заштите животне средине (пошумљавање и озелењавање јавних и других површина),
7. Ради на социјалној инклузији угрожених група грађана,
8. Сарађује са школама, универзитетима, стручним удружењима и другим организацијама у земљи и иностранству, које се баве социјалном заштитом и локалним економским развојем у циљу стварања бољег пословног амбијента,
9. Афирмација и развој социјалне заштите са посебним освртом на иновативне услуге, управљање услугама и њихово планирање, унапређење људских права и квалитета живота и здравља грађана, јачање капацитета за израду и имплементацију пројеката уз активно укључивање младих са посебним освртом на сеоска подручја. Посебна пажња се посвећује активацији младих у сеоским срединама кроз умрежавање са другим организацијама ради остваривања заједничких циљева. Удружење је регистровано у јединствени регистар удружења младих, удружења за младе и њихових Савеза под бројем 502.

Циљне групе:

1. Социјално угрожене групе грађана (стари, млади, инвалиди и незапослени у статусу социјалне потребе),
2. Сеоско становништво са посебним освртом на жене,
3. Националне мањине,
4. Школска омладина и предузетници,

5. Деца и њихове породице.

Географска област делатности: Нишавски регион, Република Србија, Стране државе

КИЦ ПРАЛИПЕ ПИРОТ

Врста организације: удружење

Адреса: Краљевића Марка 27, 18300 Пирот, Србија

Телефон: +381 (0) 10 320 827, Е-mail: askovicr@ptt.rs

Мисија/основни циљеви: КИЦ Пралипе - Пирот је нестраначко, невладино и непрофитно удружење грађана, основано 20. Об. 2001. године. Активисти ове организације желе да својим радом допринесу оснаживању ромске популације и стварању услова за интеграцију Рома у друштвену заједницу.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

- едукација и побољшање општих услова живота Рома,
- едукација жена и деце,
- стварање услова за брже и боље савлађивање језика наставе
- стварање услова за предшколско образовање ромске деце,
- рад на бржем запошљавању Рома,
- очување културе и традиције Рома
- организовање емисија о Ромима на ТВ-у и радију
- афирмација здравог начина живота кроз спорт

Циљне групе: млади

Географска област делатности: Пирот и Србија

ДРУШТВО РОМА ПРОКУПЉЕ

Врста организације: удружење

Адреса: Милене Јовановић бб/22, 18400 Прокупље, Србија

Телефон: +381 (0) 27 32 31 64, Е-mail: drustvoromark@mts.rs

Мисија/основни циљеви: Развој и еманципација Рома

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Рад у области права детета, побољшање образовне структуре Рома и деловање на свим образовним нивоима, борба против стереотипа, предрасуда и дискриминације, повезивање ромске заједнице са већинском заједницом, посебно са релевантним државним институцијама.

Циљне групе: млади Роми

Географска област делатности: Топлички округ, југоистична Србија, Србија

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА И ПОДРШКУ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ...ИЗ КРУГА НИШ

Врста организације: Удружење грађана

Адреса: Епископска 726/3, 18106 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 63 77 96 251, Е-mail: izkruganis@gmail.com

Мисија/основни циљеви: Побољшање услова живота особа са инвалидитетом, решавање заједничких проблема и пружање помоћи као и побољшање друштвеног положаја жена са инвалидитетом у Србији и остваривање људског права на живот без насиља и дискриминације.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Правно саветовалиште за особе са инвалидитетом које се одржава једном недељно сваке среде у сарадњи са адвокатском комором Ниш; Психолошко саветовалиште; Заказивање гинеколошких прегледа.

Циљне групе: млади, студенти, девојке и жене са инвалидитетом

Географска област делатности: Територија Града Ниша и околине

САВЕТ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ГРАДА НИША

Врста организације: Неформална група у процесу регистрације

Адреса: Расадник број 7, Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 64 8839396, Е-mail: savetucenika@gmail.com

Мисија/основни циљеви: Мисија “Савета ученика” заснива се на промоцији правих вредности, које средњошколцима помажу да се на најбољи начин интегришу у процес ваннаставних активности и тиме науче пуно корисних ствари које ће им значити како у формалном тако и у неформалном образовању.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Мноштво радионица о омалдинској политици једне су од услуга. Оне пружају ученику да научи нешто ново и тиме стекне знање са којим ће директно учествовати у доношењу одлука које се тичу свих средњошколаца. Наравно, стална интеракција са институцијама града доприноси стицању искуства и нових сазнања.

Циљне групе: Средњошколци, родитељи, предмети насатавници.

Географска област делатности: Нишавски округ

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА РИМЕ

Врста организације: Удружење грађана

Адреса: Хајдук Вељкова 17/2, 19000 Зајечар, Србија

Телефон: +381 (0) 19 420 070; +381 (0) 63 484 939

E-mail: rime.zajecar@gmail.com

Мисија/основни циљеви: Побољшање квалитета живота деце и младих са инвалидитетом

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Социо-хуманитарни рад

Циљне групе: Деца и млади са инвалидитетом, чланови њиових породица, актери локалне заједнице

Географска област делатности: Зајечар

ЦЕНТАР ЗА ДЕВОЈКЕ

Врста организације: удружење

Адреса: Поштански фах Центар за девојке 34, 18108 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 18 203 033, E-mail: centarzadevojke@gmail.com

Website: <http://www.centarzadevojke.org.rs/index.php/sr/>

Мисија/основни циљеви: МИСИЈА „Центра за девојке“ је ОСНАЖИВАЊЕ ДЕВОЈАКА кроз едукацију, активизам и креативност.

ЦИЉ: Центра за девојке су: оснажене, самопоуздане, снажне, безбедне девојчице, девојке и младе жене, активне у супротстављању патријархату, које одлучују о својим животима са могућношћу за бољи положај у друштву.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

Превенција насиља над девојчицама, девојкама и женама, Превенција трговине људима и Женско здравље.

Циљне групе: Девојчице, девојке и жене од 11 до 40 година.

Географска област делатности: Србија

АСТРОНОМСКО УДРУЖЕЊЕ АНДРОМЕДА

Врста организације: удружење

Адреса: Карађорђева 16, 19350 Књажевац, Србија

Телефон: +381 (0) 65 5734000, E-mail: andromedaknj@gmail.com

Website: www.andromeda.rs ; www.auandromeda.wordpress.com

Мисија/основни циљеви: Популаризација астрономије код младих, практична посматрања небеских тела помоћу телескопа, одржавање креативних предавања професора са факултета из Србије и иностранства, посете обсерваторијама у Србији и иностранству.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Едукација у тео-

ријском и практичном смислу кроз рад са телескопима.

Циљне групе: Ученици основних и средњих школа и грађанство.

Географска област делатности: Књажевац

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР ЕУНИ

Врста организације: удружење грађана

Адреса: ТПЦ Калча, други спрат, локал Д 96-1, Обреновићева бб, 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 61 2384252, E-mail: omladinskicenatreuni@gmail.com

Website: www.oc-euni.org.rs

Мисија/основни циљеви: Омладински центар - ЕУНИ је невладино и непрофитно удружење, основано на неодредјено време ради остваривања циљева у области : науке, културе, информисања, екологије, спорта, безбедности, економије, омладинске политике, неформалног образовања, промовисање демократских вредности и вредности европске интеграције, активизма и волонтеризма, промовисања иновативних модела социјалног деловања у локалној заједници и одрживи развој.

Чланови удружења су активисти Кампање за борбу против говора мржње на интернету Републике Србије. Удружење успешно спроводи активности Кампање у југоистоцном региону.

Овлашћени дистрибутери Европских омладинских картица.

Циљ удружења је да својим активностима допринесе развоју заједнице путем :

- унапређења стандарда;
- едукације и активног укључивања јавности, а посебно деце и младих у све токове заједнице, како би се решавали локални, регионални и републички проблеми;
- јавног залагања за примену и развој нових навика у свим областима деловања;

а све то путем јачања разумевања, међусобног познавања и сарадње људи, заједница и држава, као и подстицањем свестране слободе и комуникације између свих.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Едукације, хуманитарне активности, јавне акције, организовање спортских и културних манифестација...

Циљне групе: Деца и млади

Географска област делатности: Национална - Србија

МЛАДИ АМБАСАДОРИ

Врста организације: Удружење грађана

Адреса: Балканска 2, 18000 Ниш, Србија, Телефон: +381 (0) 64 644 6 158,
E-mail: mladiambasadori@gmail.com, Website: www.ambasador.rs

Мисија/основни циљеви: Мисија Младих амбасадора се огледа у доприносу јачања капацитета младих људи кроз акције усмерене на међусекторску сарадњу и усавршавање сваког појединца са идејом даљег доприноса развоју заједнице и регионалне сарадње.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Култура, спорт, предузетништво.

Циљне групе: Млади у образовном систему – од 7 до 30 година.

Географска област делатности: Нишавски, Расински и Рашки округ.

ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР ЗА ДЕМОКРАТИЈУ

Форма организације: удружење грађана

Адреса: Обреновићева 28, 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 64 2036045, E-mail: omladinski.centar.lda@gmail.com

Website: <http://omladinskicentar.weebly.com/>

Мисија/основни циљеви: ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР за демократију (ОЦД) је невладино и непрофитно удружење, засновано на неодређено вријеме ради остваривања циљева у области развоја и унапређења омладинске политике.

Циљеви: Развој демократског окружења у коме су млади носиоци процеса развоја кроз подршку омладинским иницијативама и кампањама, развој волонтеризма и омладинског активизма, развој разноврсних вештина код младих, развој локалних културних потенцијала и интеркултуралних размена, укључивање у европске токове, едукација у области толеранције, недискриминације, равноправности, рад на уједињењу и развоју креативних потенцијала младих и повећању нивоа укључености омладине у кључне процесе у локалној заједници.

Мисија: ми смо група активиста који уз активно укључивање циљне групе, користећи све расположиве ресурсе, ради на уједињењу и развоју креативних потенцијала младих и повећању нивоа укључености омладине у кључне процесе у локалној заједници.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Развој и унапређење омладинске политике.

Циљне групе: млади 15-30 година

Географска област делатности: Србија

МАРКЕР

Врста организације: Удружење

Адреса: Борска 45, 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 60 754 5 457, E-mail: info@markernis.com

Website: www.markernis.com

Мисија/основни циљеви: Циљеви Удружења су:

- унапређење јавног информисања и промоција вредности отвореног демократског друштва;
- развој грађанског активизма и јачање локалне заједнице и цивилног друштва,
- промоција дијалога и толерантног друштва, у коме се поштују мањине;
- унапређење европских интеграција Србије и веће разумевање и укљученост грађана у том процесу;
- промоција и боље разумевање значаја културе и уметности за развој друштва;
- боље информисање младих и подстицање омладинског активизма;
- унапређење заштите животне средине и промоција одрживог развоја.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Ради остваривања својих циљева Удружење:

- продуцира и пласира медијске садржаје од јавног интереса путем мултимедијалне продукције;
- објављује и промовише истраживачке новинарске текстове, видео прилоге и фоторепортаже на Интернет презентацији Удружења као и у медијима са којима сарађује;
- реализује културне, уметничке и комерцијалне догађаје;
- организује радионице, конференције, семинаре, тренинге, интерактивне и иновативне образовне програме из области информисања, медијске писмености, европских интеграција, одрживог развоја и других области у складу са циљевима;
- реализује промоције, кампање, истраживања релевантна за јавни интерес и пружа услуге саветовања;
- омогућава пренос и размену знања, вештина и информација;
- осмишљава и реализује интерактивне веб портале
- објављује публикације (штампана и мултимедијална издања);

Циљне групе: Грађани југоисточне Србије

Географска област делатности: Југоисточна Србија

УДРУЖЕЊЕ РОДИТЕЉА, СТАРАТЕЉА И ПРИЈАТЕЉА ДЕЦЕ И МЛАДИХ ОБОЛЕЛИХ ОД МАЛИГНИХ БОЛЕСТИ - ЕПИГЕНИЈА

Врста организације: Удружење

Адреса: Ратка Павловића Ћићка 293/1, 18400 Прокупље, Република Србија, Телефон: +381 (0) 69 2607199, E-mail: udruzenjeepigenija@gmail.com

Мисија/основни циљеви: Основни циљ удружења ЕПИГЕНИЈА јесте пружање материјалне и моралне подршке младима, деци и родитељима деце која болују или су боловала од малигнух болести, као и информисање шире јавности о овом проблему. Неки од значајнијих циљева ове организације јесу: Пружање помоћи породицама деце и младих у коришћењу законских права на заштиту, едукацију и интеграцију; Пружање материјалне и нематеријалне помоћи породицама оболеле деце и младих; Иницирање, организовање и спровођење рехабилитационих кампова за родитеље, старатеље и децу лечену од малигнух болести; Сарадња, иницирање и помоћ у раду надлежних органа, служби, установа и организација у земљи и иностранству ради стварања услова за унапређење и спровођење превенције, ране дијагностике, рехабилитације и интеграције деце и младих; Сарадња са медицинским особљем задуженим за лечење деце оболеле од малигнух болести; Сарадња са локалним, регионалним и међународним удружењима родитеља деце оболеле од малигнух болести.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Прикупљање и обрађивање научне и стручне литературе у области борбе против малигнух обољења код деце; Организовање акција, културних и уметничких програма; Организовање стручних скупова, саветовања, семинара и других облика едукације; Објављивање књига и других публикација на тему борбе против ових болести; Укључивање здравствених радника, просветних радника и других стручњака за рад на едукацији деце и младих; Организовање волонтерских акција; Сарадња са универзитетима, школама и другим организацијама са истим или сличним циљевима.

Циљне групе: Деца и млади до 30 година; родитељи и старатељи; Учитељи и професори; Грађани.

Географска област делатности: Локална, регионална, национална.

ПИРГОС

Врста организације: Удружење

Адреса: Добрице Милутиновића 15, 18300 Пирот, Србија

Телефон: +381 (0) 10 310901, E-mail: office@pigos.rs

Website: <http://www.pigos.rs>

Мисија/основни циљеви: Визија Удружења Пиргос:Пиргос Србију види као модерну демократску, европско орјентисану државу активну у решавању проблема и спремну да унапреди своје окружење.

Мисија Удружења Пиргос: Удружење Пиргос стимулише и подржава директно грађанско учешће на локалном и регионалном нивоу кроз имплементацију пројеката и иницијатива у партнерству са заједницом,организацијама и институцијама. Стратешки циљеви:

I – Пиргос – спона између власти и грађана односно обезбедити равноправно учешће у доношењу одлука на Локалном нивоу.

II – Велики број мотивисаних грађана и грађанки, уопште јавности, која учествује у локалним друштвено економским процесима.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Удружење Пиргос је невладина организација која реализује пројекте у области:

- Владавине права
- Прекограничне сарадње
- Пројекти за младе
- Европске интеграције
- Животна средина

Циљне групе:

- Локална и регионална власт
- Институције и јавна предузећа
- Бизнис сектор
- ОЦД
- Млади
- Грађани
- Маргинализоване групе

Географска област делатности: Град Пирот, Пиротски округ, регион (Земље западног Балкана), југоисточна Србија и прекогранична сарадња са Бугарском

ЦЕНТАР Е8 ВРАЊЕ

Форма организације: удружење

Адреса: Сремска 7/18, 17500 Врање, Србија

Телефон: +381 (0) 60 4088862, E-mail: bojana.stojkovic@e8.org.rs

Website: www.e8.org.rs

Мисија/основни циљеви: Ми смо млади који раде са младима и за младе. Оснажујемо младе људе да открију супер моћи и постану супер хероји и хероине свог живота и нашег друштва.

Циљне групе: млади од 13-30 година и људи који раде са младима

Географска област делатности: национално/интернационално

ОМЛАДИНСКО ПЛАНИНАРСКО СМУЧАРСКО ДРУШТВО „ДРАГАН РАДОСАВЉЕВИЋ“ ЗАЈЕЧАР

Врста организације: Планинарско друштво-спортско удружење

Адреса: Саве Ковачевића 37ц, 19000 Зајечар, Србија

Телефон: +381 (0) 63 457536, E-mail: draganradosavljevic.za@gmail.com

Website: www.facebook.com/opsd.dr.za

Мисија/основни циљеви: Окупљање чланова свих узраста и других грађана, који желе да у природи остварују своја интересовања за спорт, рекреацију, обуку у планинарским вештинама и знању, дружењу, социјализацији и друго. Неговање и развој планинарске етике и исправан однос према природи и потреби њеног очувања. Ширење знања и подизање свести о вредности планина и природе уопште.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Спортска- планинарство, заштита животне средине, развијање здравих стилова живота

Циљне групе: Деца, омладина и старији грађани од 7-80 година

Географска област делатности: У зависности од активности територија Србије и ван земље

ЕНЕСА

Врста организације: Удружење

Адреса: Пријездина 6/2, 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 18 528228, E-mail: office@eneca.org.rs

Website: <http://eneca.org.rs/index.php/sr/>

Мисија/основни циљеви: ЕНЕСА је локална невладина организација са седиштем у Нишу регистрована 2005. године. Наша мисија је локални одрживи развој у региону југоисточне Европе. Настојимо да континуирано и доследно пратимо и одговоримо на потребе наших клијената и партнера, обезбедимо окружење у коме ће они унапредити своје пословање, знања и способности. Ми смо организација посвећена друштвено одговорном пословању подједнако водећи рачуна и о човековим потребама и очувању природних ресурса.

Главни циљеви су:

- Промоција локалног одрживог развоја
- Унапређење конкурентности у Јужној Србији на нивоу државе и у

- југоисточној Европи
- Умрежавање локалних институција, организација, предузетника и компанија у југоисточној Европи у циљу економског раста и развоја
 - Развој људског капитала кроз одговарајуће обуке
 - Допринос остваривању стратегија локалног одрживог развоја
 - Подизање животног стандарда угрожених група и охрабривање њиховог даљег пословног раста и одрживог развоја
 - Промоција родне равноправности и једнаких могућности за све
 - Заштита и побољшање животне средине и здравља кроз едукацију и пропагирање

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

- Запошљавање и самозапошљавање кроз подршку оснивању малих бизниса
- Организација пословних и стручних обука
- Умрежавање подржаних клијената и њихово повезивање са пословним партнерима
- Пружање пословних услуга малим и средњим предузећима (МСП)
- Студијска путовања и сајмови
- Анализирање МСП сектора
- Јачање повезаности са сличним организацијама и удружењима у региону југоисточне Европе обезбеђивањем стабилне основе за сарадњу и размену информација

Циљне групе: Предузетници, особе које су остале без посла, млади, жене, сеоско становништво, особе са инвалидитетом, Роми, мањинске етничке групе, избеглице, интерно расељена лица.

Географска област делатности: Република Србија

УДРУЖЕЊЕ ЗА РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА

Врста организације: Удружење

Адреса: Пријездина 6/2, 18000 Ниш, Србија

Телефон: +381 (0) 18 240306, E-mail: office@urp.rs

Website: <http://urp.rs/>

Мисија/основни циљеви: Мисија Удружења за развој предузетништва је креирање бољег пословног окружења, развој предузетништва и предузетничког духа са посебним освртом на почетнике у бизису и мала и породична предузећа. Удружење промовише предузетнички дух, предузетничку идеју, и оријентисано је ка стварању бољег пословног окружења. Основни циљеви удружења су:

- Едукација постојећих и будућих предузетника о условима пословања,

пословним могућностима и условима за унапређење пословног амбијента,

- Јачање веза између постојећих и будућих предузетника на локалном, регионалном и међународном нивоу, кроз размену искустава и идеја у циљу развоја пословања,
- Заступање и заштита пословних интереса младих, предузетника и привредних друштава,
- Разматра положај предузетника и привредних друштава и предлаже мере за унапређење пословања.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Удружење за развој предузетништва основано је 18.11.2013. године као резултат пројекта “Подршка развоју предузетништву међу младима у нишавском управном округу” коју је финансијски подржало Министарство привреде републике Србије. Специфичност Удружења огледа се у томе што је удружење по свом чланству јединствено у Србији. Чланови Удружења су већ постојећи предузетници али и студенти и сви млади људи који имају идеју за покретање сопственог бизниса. Специфичност Удружења произилази из самог чланства и оно је оријентисано не само на развој и помоћ постојећим предузетницима већ и ка промовисању предузетништва као једног од најефикаснијих начина смањења незапослености.

Циљне групе: млади, студенти, предузетници, жене, незапослене особе.

Географска област делатности: Република Србија

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА “ДЕЧЈА РАДОСТ”

Врста организације: Удружење грађана

Адреса: Ивана Милутиновића 25, 19000 Зајечар, Србија

Телефон: +381 (0) 64 122 73 84, E-mail: dradost.za@gmail.com

Website: www.decjaradost.org.rs

Мисија/основни циљеви:

1. Унапређење положаја детета у друштву у складу са принципима и правима дефинисаним Конвенцијом о правима детета;
2. Унапређење процеса образовања и остваривања права детета у образовању;
3. Унапређење система социјалне заштите и остваривања права детета из домена социјалне политике;
4. Промоција принципа недискриминације, толеранције, ненасиља, мултикултуралног друштва и интеркултуралног образовања;
5. Развој и подршка остваривању права на партиципацију деце и младих у процесу доношења одлука;

6. Превенција злостављања и занемаривања деце;
7. Промоција и заступање грађанских права и слобода деце;
8. Заштита и унапређење животне средине и принципа одрживог развоја као фактора за остваривање права детета;
9. Успостављање ефикасних механизма повезивања и сарадње свих актера значајних за остваривање права детета.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

1. промоција Конвенције о правима детета, опционих протокола уз Конвенцију о правима детета као и друге међународних уговора који се баве питањима права детета и људских права;
2. прикупљање и обрада научне и стручне литературе у области права детета, образовања, социјалне заштите и других области везаних за остваривање права детета;
3. организација, само или у заједници са другим организацијама, стручних скупова, саветовања, тренинга, радионица, семинара, презентација, округлих столова, трибина и других облика едукација у области заштите права детета, образовања, социјалне заштите и других области везаних за остваривање права детета;
4. организација едукативних и других програма са децом у циљу остваривања њихових права;
5. објављивање књига и других публикација о питањима која се односе на заштиту права детета и других сродних тема које утичу на остваривање права детета, у складу са законом;
6. организација просветних радника, родитеља, других професионалаца који раде са децом и деце за рад на едукацији деце и омладине у области права детета и за спровођење активности на заштити, унапређењу, заступању и остваривању права детета;
7. организација волонтерских акција у циљу заштите, уређења и остваривања права детета;
8. организација активности везаних за праћење и примену права детета;
9. сарадња са универзитетима, школама, вртићима, уставноама социјалне и здравствене заштите, стручним удружењима и другим организацијама у земљи и иностранству које се баве заштитом права детета;
10. пружање саветодавне, правне и друге помоћи деци којима су угрожена права.

Циљне групе: Деца и млади од 0 до 18 год.

Географска област делатности: Република Србија

ЕДУКАЦИОНИ ЦЕНТАР ЛЕСКОВАЦ

Врста организације: Удружење

Адреса: Масариков трг 32, 16000 Лесковац, Србија

Телефон: +381 (0) 16 215 413, Е-mail: edcentar@gmail.com

Website: www.nvo.org.rs

Мисија/основни циљеви: Организација је основана Октобра 2000-е а мисија Едукационог центра је да подржи и промовише развој демократског друштва у Србији, кроз развој цивилног сектора, подстицање и промоција активног учешћа младих у друштвене процесе, побољшање социјалног и економског положаја маргинализованих група и одрживи развој заједнице.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Постоје три главна стратешка програма организације: Подршка одрживом развоју заједнице, Учесће грађана и отворени подаци и Програм за младе.

Циљне групе: Особе са инвалидитетом, Избеглице и расељена лица, Мигранти, Организације цивилног друштва, Млади, Тешко запошљиве категорије становништва.

Географска област делатности: Србија

ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИЗ БУГАРСКЕ

УДРУЖЕЊЕ СЛОБОДАН ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР

Врста организације: удружење, невладина организација

Адреса: Видин 3700, Бугарска, ул. Академик Стефан Младенов 11, Бугарска

Телефон: +359 94601983, Е-mail: info@fyc-vidin.org

Website: fyc-vidin.org

Мисија/основни циљеви: Помоћ личном развоју младих у слободне грађане демократског друштва кроз њихово укључивање у образовне програме и друштвено корисне активности.

Област(и) активности и/или видови понуђених услуга: Омладинско лидерство и волонтеризам, омладинске политике, друштвене активности за децу и младе, образовање, антидискриминација, обука о заштити од сиромаштва и болести.

Циљне групе: деца и млади, родитељи, наставници, власти.

Географска област: Еврорегион укључујући СЗ Бугарску, Југозападну Олте нију (Румунија) и Источну Србију.

УДРУЖЕЊЕ “МОДЕРНА ВРАЦА”

Врста организације: Удружење од јавног значаја
Адреса: 3000 Враца, ул. Христо Ботев, бр. 1, Бугарска
Телефон: 0893505466, E-mail: modernavratza@abv.bg

Мисија/основни циљеви: Промоција иницијатива омладинског волонтеризма, подршка социјалним услугама (укључујући оне за децу и младе), активно укључивање младих у друштвени, културолошки и спортски живот

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Обуке, семинари, организовање волонтерских кампања

Циљне групе: Млади од 17 до 19 година, као и људи који се баве омладином

Географска област делатности: Област Враца

ОМЛАДИНСКИ ДОМ - ВРАЦА

Врста организације: Омладински дом – структура локалне власти
Адреса: 3000 Враца, бул. Други јуни, бр. 10, Бугарска
Телефон: 092/626503, 0879837764, E-mail: youth_house@abv.bg

Мисија/основни циљеви: Одговарајућа средина, која доприноси социјалном укључивању младих и њиховом развоју; промовисање грађанског образовања и обуке;

- ефикасна превенција извршитеља противправних активности код деце и младих и њихово социјално укључивање;
- изградња нових партнерстава у друштву са јасним и видљивим користима за кориснике; савремена сцена за развој талената, стваралачких умећа и културолошко изражавање младих.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Пружање квалитетних информационих услуга, нудећи актуелне, систематичне и доступне информације.

- Коришћење разноразних форми за упознавање младих са јавним институцијама у Р. Бугарској и Европској унији. Иницијативе које популаризују права деце, људи са посебним потребама, равноправност полова и друге облике дикриминације.
- Обучавање омладинских лидера са циљем да млади учествују у локалном и регионалном животу. Подршка раду УОБСа са циљем промоције његовог значаја.
- Популаризација неформалног образовања и изградња услова за ства-

ралашка умећа и културолошки дијалог код младих.

- Размена искустава и добрих пракси код омладинских организација ради стварања дуготрајних партнерстава.
- Изградња система савремених модела и интерактивних метода приликом спровођења активности у складу са:
- превенцијом код различитих видова зависности, агресије, асоцијалног понашања;
- повећањем самопоштовања и самопоуздања, формирањем знања за супростављање негативним утицајима околине;
- истраживањем специфичних потреба и бригом за учеснике;
- подстицањем учешћа младих у демократском животу на локалном, регионалном, националном и међународном нивоу;
- постизањем сарадње са културолошким одељењима амбасада и културних центара у другим земљама;
- побољшањем и оптимизацијом са побратимљеним градовима, оснивањем заједничких пројеката;
- имплементацијом заједничких културолошких пројеката између институција култура и образовања и удружења грађана;
- изградњом система вредности кроз активности, уметности, културу, истраживања и очување историјског наслеђа;
- ажурирањем и обогаћивањем репертоара уметничких и спортских манифестација у Дому. Шира потрага за талентима кроз учешће у домаћим и међународним фестивалима и форумима.

Циљне групе: деца и млади, неформална омладинска удружења, НВО, образовне, културне институције и удружења грађана у граду.

Географска област делатности: национални и међународни.

ДИРЕКЦИЈА ПРИРОДНОГ ПАРКА „ВРАЧАНСКИ БАЛКАН“

Врста организације: државна структура – јавна институција

Адреса: гр. Враца 3000, место Копана могила, Бугарска

Телефон: 09189 22 66, E-mail: vratchanskybalkan@abv.bg

Website: www.vr-balkan.net

Мисија/основни циљеви: Очување биолошких култура, конзервационе активности, изградња туристичких инфраструктура, подршка одрживом туризму, образовне активности са младима и ученицима, волонтерске иницијативе.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

- Еко образовне активности, обуке, семинари;
- Волонтерске иницијативе;

- Прикупљање података о заштити природе;
- Научна и конзервациона активност.

Циљне групе: Млади, ученици, одрасли.

Географска област делатности: Област Враца, Монтана, Софија.

ЈА ВОЛИМ ВРАЦУ

Врста организације: Непрофитно удружење за спровођење активности од општег значаја

Адреса: гр. Враца 3000, опш. Враца, ул. „Генерал Леонов“ бр. 17. Бугарска
Телефон: 0898 592827, Е-mail: sn.kamenova@abv.bg

Мисија/основни циљеви:

1. Да развија и утврђује науку, образовање, културу и уметност у Бугарској;
2. Да подиже квалитет образовања код различитих узраста;
3. Да утврђује европске стандарде у областима науке, образовања и уметности;
4. Да партиципира у очувању фолклорних традиција и у васпитањау националног индетитета код младих поколења;
5. Да открива и развија децу и младе са талентима;
6. Да помаже личном развоју, повећању квалитета живота код житеља и младих из Враце;
7. Да доноси одржива решења за укључивање деце и младих у јавни живот у складу са њиховим могућностима;
8. Да одређује активности за постизање других циљева, које је донела Скупштина, а који нису у сукобу са циљевима Удружења наведених изнад;
9. Да реализује пројекте и иницијативе у подршци младима и у њиховим реализацијама.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

1. Организује и спроводи образовно – квалификационе семинаре и квалификационе обуке, симпозијуме, семинаре, округле столове, конференције и друге националне и међународне форуме, који се тичу циљева;
2. Нуди консултативне и образовне услуге, социјалне услуге за рад са децом са здравственим проблемима, за рад са децом из домова и са сличним људима;
3. Разрађује и спроводи програме за развој способне деце и младих у неравноправном положају;
4. Сарађује и учествује у израду нових технологија за образовање и умет-

- ност које су усмерене различитим нараштајима;
5. Организује иницијативе за децу и одрасле, у сарадњи са другом НВО организацијама и домаћим и страним предавачима;
 6. Сарађује са локалним и државним органима доносиоцима одлука, структурама цивилног друштва, националним и међународним организацијама;
 7. Изграђује партнерства, учествује у консултативним саветима, коалицијама, конзорцијумима, мрежама за спровођење активности који су у складу са сличним циљевима и значајним социјалним проблемима;
 8. Израђује активности за развој и популаризацију физчког образовања и спорта;
 9. Учествује у локалним, националним, европским и међународним програмима и пројектима и организује медијска обавештења у складу са циљевима Удружења;
 10. Открива спонзоре и донаторе за подршку активностима Удружења;
 11. Спроводи и друге активности које су у складу са законом.

Циљне групе: млади у узрасту од 15 до 35 година, (са приоритетом од 15 до 29 година).

Географска област делатности: општина Враца.

БОКАЈА

Врста организације: удружење

Адреса: ул. Цар Симеон Велики, 28, 3700 Видин, Бугарска

Телефон: +359 878 888 862, E-mail: bokaya@abv.bg

Website: www.bokaya.eu

Мисија/основни циљеви: Удружење БОКАЈА је независна организација чија се мисија заснива на разумевању развијања јаког грађанског друштва што се постиже активним укључивањем овлашћених и информисаних грађана у друштвене процесе. У својим иницијативама удружење поставља темеље омладинским демократским вредностима и механизмима који стимулишу индивидуалну партиципацију и грађанску одговорност. Постизање одрживих резултата и заједничких вредности и изградњу трајних веза међу самих субјеката грађанског друштва и представника трећег сектора, државних институција и бизниса са делом активности удружења.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Омладинска организација која ради у сфери спорта, неформалног образовања и волонтеризма.

Циљне групе: Од 13 до 35 година.

Географска област делатности: Област Видин.

АКТИВНО ДРУШТВО

Врста организације: удружење

Адреса: 3700 Видин, к-с „Сједињење“, блок 3, сп. 5, ст. 14, канцеларија
3700 Видин, трг Бдинци бр. 2, Бугарска

Телефон: +359 894 23 22 54, E-mail: aktivnoobshtestvo@gmail.com

Website: aktivnoobshtestvo.org

Мисија/основни циљеви:

- Учешће у утврђивању Европских вредности: Људско достојанство, Слобода, Демократија, Једнакост, Владавина права и Поштовање људских права.

1. Да помаже јавним дискусијама за потпуно спровођење европског законодавства и стандарда у Републици Бугарској;
2. Да помаже развоју грађанске, еколошке и политичке културе и подизању грађанске информисаности о њиховим правима, слободи и механизмима за постизање тих права и слобода.
 - Изградња могућности за развој, социјално укључивање и радну упошљеност грађана, са посебним акцентом на омладину.
 - Промоција толерантности, солидарности и равноправности међу половима;
 - Промоција и подршка представљању услуга интеграције угрожених група младих у друштву, укључујући незапослене и студенте, етничке маниње, особе са инвалидитетом итд.
 - Да заступа, брани и развија интересе и потребе младих кроз развој иницијатива које имају за циљ: промоцију и поштовање основних људских и грађанских права; побољшање квалитета живота младих и борба против антисоцијалних појава у друштву.
 - Промоција и развој формалног и неформалног образовања, волонтирање, грађанског активизма и грађанске одговорности код младих, формирање активне грађанске позиције и развој активности и иницијатива усмерених ка социјалном укључивању младих у друштву и њиховом активном учешћу у процесима доношења решења у држави.
 - Спровођење активног и ефикасног дијалога у сфери грађанског активизма и изградња одрживог механизма за дијалог са државном администрацијом за складиштење, развој и инвестиције у грађанском сектору.
 - Рад на повећању квалификација чланова удружења и изградња, развој и координација мреже представника (координатори) на регионалном и секторском нивоу.
 - Креирање и одржавање лојалних партнерских односа са сличним

организацијама на националном, европском и међународном нивоу.

- Учешће у креирању политика, стратегија и пракси за животну средину на свим нивоима и промоција учешћа јавног сектора у управљању животном средином, укључујући:
 1. дистрибуцију еколошких знања и примену искустава Европске уније и других страних ефективних искустава из области заштите животне средине и приступ информацијама;
 2. подизање нивоа информисаности друштва о животној средини;
 3. пружање помоћи компанијама, удружењима, локалним властима и другим корисницима система за управљање животном средином и ревизијом;
 4. заштиту интереса грађана и организација одговорном политиком о заштити животне средине и приступ информацијама јавних институција из области заштите животне средине;
 5. подршку обезбеђивању могуће децентрализације и дерегулације субјеката успешно уведених у систем за управљање животном средином;
 6. организовање програма за заштиту животне средине и грађанског образовања различитих узраста.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Омладинске активности, Волонтеризам, Образовање и обука, Израда анализа и извештаја, Израда и вођење пројеката, Информационе и консултативне услуге.

Циљне групе: Млади, локалне општине, локалне власти, НВО.

Географска област делатности: Област Видин.

БУГАРСКИ ОМЛАДИНСКИ ФОРУМ

Врста организације: Невладина организација од јавног значаја

Адреса: Врбово, општина Чупрене, 3951, ул „Трећа“, бр. 6, Бугарска

Телефон: +359886370213, Е-mail: bulgarianyf@gmail.com

Website: bulgarianyf.eu

Мисија/основни циљеви: Основни циљ БОФ су:

- Иницирање и подршка друштвено корисним активностима, које директно и индиректно утичу на остваривање омладинског потенцијала;
- Подршка младима у њиховим напорима да формулишу свеобухватну, дугорочну и одрживу визију за њихов развој у Бугарској;
- Развој непопуларних туристичких дестинација у Бугарској и популаризација бугарске историје и културне баштине међу младима.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Омладинске поли-

тике, омладинско предузетништво, неформално образовање, професионално образовање, туризам.

Циљне групе: Млади од 13 до 30 година.

Географска област делатности: Национална.

ОМЛАДИНСКИ ПОКРЕТ ЗА РУРАЛНИ РАЗВОЈ У БУГАРСКОЈ

Врста организације: НВО (удружење)

Адреса: гр. Ботевград 2140, бул. „Трећи март“, бр. 1, ул. В, сп. 2, ст.4, Бугарска

Телефон: +359 887 449163; +359 887 505544, E-mail: ymdrab@abv.bg

Website: www.ymdrab.eu

Мисија/основни циљеви:

- да стимулишемо слободну грађанску иницијативу младих у сеоским регионима;
- да генеришемо нове идеје и да реализујемо различите активности у подршци личном и друштвеном-образовном развоју младих са села;
- да поделимо и разменимо информације и искуства са другим омладинским и сличним организацијама, на различитим нивоима, код нас и у иностранству;
- да сарађујемо са националним и међународним институцијама у области неформалног омладинског образовања, културне размене, спорта, очувању средине и др.;
- да помажемо младе са села који су у неравноправном положају;
- да стимулишемо активно друштвено укључивање и успешне креативне реализације омладинске заједнице сеоских региона Бугарске и др.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

- Израда и реализација стратегија, програма и пројеката у подршци младих из сеоских региона Бугарске;
- Подршка социјалном развоју и успешној професионалној реализацији младих у селима, која се налазе у неравноправном положају у односу на своје вршњаке;
- Очување средине и културног наслеђа Бугарске;
- Сакупљање, обрада и анализа садржаја и перспективни развој на селима и сеоским регионима;
- Информационо – консултативна активност код омладине са села, односно законодавство у Бугарској и поједностављивање права и одговорности младима;
- Помоћ младим талентима и младима са потребама;
- Заступање и др.

Циљне групе: млади (укључујући и младе у неравноправном положају) и омладински радници.

Географска област делатности: активности спроводимо на локалном, националном и међународном нивоу.

ШАНСА ЗА СВАКОГА, ГР. РАДОМИР

Врста организације: Непрофитна организација, од јавног значаја
Адреса: 2400, Радомир, обл Перник, ул. Ћустендилска 27, Бугарска
Телефон: 0878854208, E-mail: ivakrumova2400@gmail.com

Мисија/основни циљеви: Популаризација вредности грађанског друштва, превенција етничке дискриминације, очување животне средине.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Култура, спорт.

Циљне групе: Млади и представници етничких мањина.

Географска област делатности: област Перник.

УДРУЖЕЊЕ ОБЈЕКТИВ

Врста организације: Невладина организација
Адреса: 2300, град Перник, тргг Кракра 1, ОбМД спрат 2, Бугарска
Телефон: 0896 22 50 52, E-mail: obectiv@abv.bg

Мисија/основни циљеви: Основни циљеви, прописани статутом / званичним документом удружења организације, су спровођење пројеката у потпуности, а посебно:

- Рад на утврђивању националних и европских вредности у образовању, праву, екологији, здравству, спорту, социјалним политикама за помоћ адаптацији, развој и професионална адаптација младих, лица у неравноправном положају, малолетни и непунлетни.
- Обједињавање знања и искуства својих чланова, државних, друштвених и општинских органа и организација, физичких и правних лица за пружање подршке развоју образовања, професионалних припрема и реализацији младих кроз различите форме обука и активности.
- Подржава процес укључивања у друштвени живот и развој личности младих.

Од покретања удружења Објектив у 2007. години, тим је стремио да младима промовише грађанску активност и лични развој. Током година континуирано смо одржавали овај циљ међу члановима организације.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: У пролеће 2007. године удружење је било координатор у иницијативи удружења Деца

и адолесценти – град Софија, кроз фотоизложбу са темом „Фото драма занемарене деце“ и кроз дискусију са пројекцијама тематских филмова.

Током исте године Објектив је био партнер на пројекту Трговачко индустријска палата у граду Перник за прекограничну сарадњу са регионом Ниш. Циљеви пројекта су били стварање контаката и размене искустава међу невладиним организацијама двеју страна на граници.

Током 2008. године удружење Објектив је спровело свој први већи пројекат „Омладинско информационо консултативни центар Перник“ за 2008. годину, реализујући све пројектно предвиђене активности. Као део свој активности, удружење је организовало специјалан форум на коме је био успостављен Консултативни савет за омладинске политике (КСМП) канцеларије градоначелника Општине Перник. У њега је укључено више од 15 невладиних организација и институција који раде са младима.

Као резултат рада КСМПа, са почетка 2009. године, Општински савет Перник је донео Стратегију за развој младих 2009 – 2011 година и Програм омладинских активности за 2009. годину. Током 2010. године, са решењем градоначелника општине Перник, је изабран први омладински медијатор. Циљ нам је да упростимо приступ информацијама и комуникацију са општинском администрацијом, омладински медијатор има мандат од 6 месеци и бира се по ротационом принципу а на основу предлога чланова савета. Током 2011. године удружење Објектив је учествовало у активностима КСМПа и у раду омладинског медијатора општине који је представник удружења.

Током лета 2009. године удружење Објектив је добило пројекат за изградњу рекреационог простора у подножју историјске тврђаве Кракра. Пројекат је био део националне кампање „За чистију средину“ коју су спроводили ПУДООС и Министарство животне средине и вода.

Током сеоптембра 2011. године удружење је било партнер на пројекту “Environment is everyone’s business”, који је финансирао Балкански фонд за демократију.

Током 2013. године удружење је успешно реализовало пројекат „Омладинска банка - Перник“ који је финансирао ФРГИ, а са циљем активног омладинског учешћа. У оквиру пројекта је био формиран тим од дванаесторо људи који су прикупљали средства кроз благотворне иницијативе, како би се финансирале омладинске идеје на пројектни начин. Пројекат је био надограђен и продужен новим активностима, током 2014. године.

Чланови удружења су активни учесници у различитим националним и регионалним форумима.

Удружење Објектив успешно реализује активности пројекта Омладински информационо консултативни центар Перник, од самог настанка Националног програма у 2007. години, па све до данас. У оквиру тога, сваке године активности се надограђују и развијају са новим темама и начинима рада.

Циљне групе: У фокусу активности организације су млади у узрасту од 14 до 29 година.

Географска област делатности: организација ради са фокусом на младе области Перник, али се укључујемо и реализујемо активности на националном и међународном нивоу.

ФОНДАЦИЈА “П.У.Л.С.” – ПОЗИТИВНЕ СПОСОБНОСТИ ПОЈЕДИНЦА У ДРУШТВУ

Врста организације: Невладина организација

Адреса: град Перник, 2300, улица Средец 2, Бугарска

Телефон: 076/60 10 10, E-mail: pulse.women@gmail.com

Website: <http://pulsfoundation.org/>

Мисија/основни циљеви: Мисија – Стварање услова за изградњу хармоничних односа код људи кроз развој њиховог емотивног и менталног потенцијала, на основу једнакости, разумевања и толеранције, што води ка успешној интеграцији и личном остваривању у друштву. Основни циљеви организације су:

1. да суделује и стимулише у интелектуалном, професионалном и духовном развоју, као и да побољшава опште стање жена;
2. да штити права жртава насиља, робља и других видова експлоатације, као и оних који су зависници од наркотика, у правцу социјалне интеграције и личног развоја;
3. да разрађује и спроводи пројекте и програме подршке за жртве насиља, робља и других видова експлоатација, као и оних који су зависници од наркотика и њихових породица;
4. да изграђује и развија стручне програме за установљавање жртава насиља и насилника;
5. да изграђује и развија програме обука за рад са људима који су жртве насиља, робља и других видова експлоатација, као и за оне који су зависници од наркотика и за њихове породице.
6. да утиче на државне и општинске институције и невладине организације који се баве решавањем проблема у приоритетним областима;
7. да даје подршку омладинским иницијативама и да гради омладинске превентивне програме.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Мултидисциплинарни приступ у раду даје могућност организацији да предлаже:

- кризни центар,
- кризне интервенције,
- психолошке консултације,
- дугорочни психотерапеутски рад,
- породично саветовање и рад у пару,
- правне услуге и вођење предмета,
- социјалну медијацију,
- социјално посредовање,
- радну терапију,
- групе за лична искуства,
- супервизију,
- обуке.

Циљне групе:

- људи жртве насиља – физичко, психичко и/или сексуално насиље, жртве или потенцијалне жртве насиља и/или белог робља или других видова експлоатације,
- деца која живе у дисфункционалним породицама, са асоцијалним понашењем, деца бескућници и адолесценти у опасном окружењу,
- ромска популација – специфична подгрупа,
- интравентно употребљавање наркотика (ИУН),
- адолесценти и млади у ризику,
- представници институција и експерти који раде на развоју деце (највише са законодавним и хранитељским системима у Југозападном региону),
- шире друштво.

Географска област делатности: регионални; Фондација учествује и у националним и међународним мрежама.

ОПШТИНСКИ ОМЛАДИНСКИ ДОМ

Врста организације: Општински омладински дом

Адреса: гр. Монтана, бул. „Трећи март“ 98, Бугарска

Телефон: 096/306 755; 096/305 103, E-mail: omd_montana@abv.bg

Website: <http://www.omid-montana.tk>

Мисија/основни циљеви: Мисија Омладинског дома са једне стране је да осигура место и могућност деци и младима да најбоље и најкорисније искористе своје слободно време, ду улажу своју енергију у нешто корисно и да се код њих изгради осећај за одговорност, иницијатива и

дисциплина; са друге стране развој и повећање нивоа образовања у различитим областима и активностима, који се реализују у Омладинском дому и могућност за изражавање и учешће у формама и клубовима са различитим догађајима.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Активности које развијају општинске институције у сферама уметности и спорта – народни плесови, спортски и модерни/хип-хоп, брејк денс плесови, народно певање, певање у дечијој вокалној групи, примењене уметности, аеробик, шах, стони тенис, кинеске борилачке вештине.

Циљне групе: У клубовима се обучавају људи различитих узраста.

Географска област делатности: град Монтана.

ОМЛАДИНСКИ ПОКРЕТ ЗА БУДУЋНОСТ

Врста организације: Непрофитна организација од јавне користи

Адреса: гр. Монтана, ж.к. „Младост“ – 2, бл. 44, ул. Б, сп. 8, ст. 24, Бугарска

Телефон: 0884 227 012, Е-mail: ml.poriv@mail.bg

Мисија/основни циљеви: Непрофитна организација „Омладински покрет за будућност“ – Монтана је непрофитна организација основана 2005 г.

1. Да развија и утврђује духовне и културне вредности у грађанском друштву;
2. Да мобилизује омладински потенцијал за његово интелектуално и духовно уздизање кроз методе и средства уметности;
3. Да представља могућности за обуку свих узрастних група за потпуну реализацију индивидуалним могућности сваког појединца;
4. Да ради и да се брине за сваког члана друштва који је у неравноправном положају, без обзира на пол, расу, религију, узраст, образовање и друго, на основу неравноправног положаја у друштву;
5. Обука чланова друштва у неравноправном положају о остваривању њихових гарантованим правима, као и обезбеђивање стручне помоћи приликом њихових остваривања;
6. Да предлаже законодавној и извршној власти идеје за примену и развој нормативних актова који се тичу заштите и права људи у неравноправном положају

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

1. спровођење курсова организованих у форми плеса и музичке школе;
2. пробе и курсеви разлитих уметности;
3. спровођење лекција писмености и семинара о историји и савременим тенденцијама и постигнућима уметности плеса;

4. организовање концерата у земљи и иностранству ради популизирања уметности и изражавања учења;
5. организовање фестивала и изложби;
6. иницирање друштвених дебата са циљем упознавања друштвених и државних институција са проблемима људи у неравноправном положају;
7. остваривање и подршка контаката са државним и локалним властима, као и са сродним профитним и непрофитним организацијама у држави и иностранству;
8. учешће у добротворним кампањама и развоју добротворних, спонзорских и самосталних активностима;
9. међународна културна и образовна размена;
10. развој волонтеризма и рада са волонтерима.

Циљне групе: деца, млади и одрасли.

Географска област делатности: национални ниво.

ЗАКРИЛНИЦИ

Врста организације: Непрофитно удружење од општег значаја

Адреса: гр. Монтана 3400, ул „Александар Батенберг“ 12, ул. А, сп. 2, ст. 3, Бугарска, Телефон: 0879 42 99 09

E-mail: zakrilnicite@abv.bg, milen_gechovski@abv.bg

Мисија/основни циљеви: Предмет: Подршка социјалној интеграцији и личном развоју деце, младих и одраслих и породицама са неравноправним положајем. Подршка за побољшање добробити свих угрожених група у друштву. Развој и јачање цивилног друштва.

Основни циљ Удружења је да ради на укључивању деце, младих, одраслих и породица у неравноправном положају у друштву. Социјална заштита чланова друштва који за то имају потребу, као и спровођење активности за побољшање добробити деце и младих. Социјална интеграција и реинтеграција, подршка деинституционализацији деце, младих, одраслих, интеграција лица у неравноправном положају.

Циљне групе: деца, млади и људи у неравноправном положају.

Географска област делатности: област Монтана и цела држава.

ГЕНЕРАЦИЈА

Врста организације: Фондација

Адреса: 3602 Лом – 2, ул. Латинка, бр. 5, Бугарска

Телефон: +359 888 135 852, E-mail: office@generation-bg.org

Website: www.generation-bg.org

Мисија/основни циљеви:

1. Изградња могућности деце и омладине да се развијају и да добију социјална, радна и професионална искуства.
2. Промоција и подршка за откривање и развој младих талената.
3. Стицање знања и искустава код младих за активно учешће на тржишту рада и у економском животу.
4. Подршка изградњи, развоју и модернизацији центара за подизање професионалног и личног капацитета код младих.
5. Повећање друштвене информисаности о односима са проблемима, потенцијалима и могућностима младих.
6. Изградња услова и могућности за сарадњу међу различитим поколењима, а ради стицања одрживих веза и преношења вредности и традиција.
7. Промоција и подршка интеграцији група која су неравноправном положају – деца и млади, људи са посебним потребама, мањине, маргиналне групе и други.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

Обуке

Знање за запошљавање

Пружање знања за припрему за конкурисање за радно место, израда аутобиографије и мотивационог писма, презентација на интервјуу за посао, промовисање радних дисциплина и навика. Бизнис планови и предузетништво.

Дигитална знања

Обуке за израду базе знања за рад са програмима за обраду текста, израду презентација, рад са социјалним мрежама и са електронском поштом.

Грађанство

Упознавање са грађанским правима и одговорностима, системом за функционисање државе, функцијама институција и организација, промоција грађанског укључивања и развоја грађанског друштва. Израда базе знања за активно учешће у процесима доношења решења.

Екологија

Промоција одговорног понашања кроз изградњу еколошке свести и пружање знања за очување животне средине.

Клубови

Промоција и подршка самоорганизовању у неформалне групе са интере-

сом за побољшање слободног времена.

Кампање и иницијативе

Организовање информационих и других кампања, промоција организовања иницијатива од стране младих и за младе људе.

Циљне групе: Млади, млади у неравноправном положају, укључујући и оне који су напустили школовање и који су неактивни, омладински радници.

Географска област делатности: град Лом и регион.

СНЦ „ЗНАЊЕ, УСПЕХ, ПРОМЕНА“

Врста организације: Удружење од јавне користи

Адреса: 2633, село Крајници, ул. Кокиче бр. 5, Бугарска

Телефон: 0895 763393, E-mail: ksc_association@abv.bg

Website: kscassoc.com

Мисија/основни циљеви: Мисија Удружења се односи на утврђивање и развој духовних вредности и грађанско друштво за ненасилно понашање и промоцију заштите људских права у односу на бугарско и међународно законодавство.

Желимо да направимо друштво осећајно на тему „Насиље“ и да развијемо нетолерантан однос према њему, као и да дамо алтернативу људима насилницима.

Удружење циља да ради активно у смеру ка:

1. изградњи услова за социјалну интеграцију и лични развој људи који су претрпели насиље у породици;
2. повећању обзира националних и локалних власти ка проблемима насиља у породици и сарадњи са њима на развоју система бриге жртава насиља у породици;
3. промоцији међународног искуства и сарадње за решавања проблема насиља у породици.
4. промоцији и подршци образовних, научних и практичних активности у области заштите од насиља у породици;
5. Увођење професионалних стандарда у раду заштите од насиља у породици;
6. изградњи механизма за одрживи развој пружања помоћи лицима породичног насиља;
7. популаризацији грађанског друштва да узме учешће у активном раду против насиља у породици;
8. стимулацији реалне и ефикасне заштите жртава породичног насиља;

9. утврђивању анализе полова и и разлога проблема породичног насиља.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Удружење имад изграђена два консултативна центра за помоћ жртвама породичног насиља, који се налазе у граду Дупница, улица Солун бр. 2, и у граду Благоевград, ул. Џејмс Баучер бр. 2. Услуге које пружамо су:

1. Психолошке консултације – клијенти добијају појединачне психолошке консултације које укључују: оцену ситуације, оцену ризика и емотивну подршку, дугорочни терапеутски рад. Кроз психолошке консултације клијенти имају могућност да раде на последицама и својим осећањима и да се баве својим унутршњим емоционалним светом. Као основни задатак се јавља стимулација потенцијала за излазак из улоге жртве насиља.
2. Социјално посредовање – клијенти имају могућност да користе услуге социјалног радника при остваривању контакта са другим институцијама. Циљ је да буде олакшан контакт међу децом и њиховим породицама и другим државним и НВО организацијама које се баве решавањем конкретних проблема – Одељење за заштиту деце, Социјалне бриге, ДПС, Прокураменти, Суд, Полиција, Општинске власти и НВО.
3. Правне консултације – клијенти могу да користе правне консултације и законско заступање на суду. Циљ је да се осигура компетентна правна моћ, добијање информација о грађанским правима и ефикасна правна заштита, вођење правних дела.
4. Збрињавање жртава у Кризни центар за жртве породичног насиља – као члан Алијансе за заштиту од насиља имамо могућност да збрињавамо наше клијенте у Кризне центре у различитим градовима. Удружење активно ради у правцу олакшавања ефикасне примене Закона за заштиту деце, обједињавајући напоре професионалних радника социјалног рада, полиције, прокуриста, суда, НВО сектора и има развијене ефикасне односе у раду са њима.

Циљне групе: Наше циљне групе су:

- лица, жртве породичног насиља – примарно жене и деца;
- представници институција који раде са жртвама породичног насиља;
- представници МУП, Суда, Прокуриста, одељења за заштиту деце, адвокати са циљем да изградње мреже и гаранције за брзо и ефикасно заступање у случајевима породичног насиља, партнери;
- представници неформалних група и млади са циљем превенције – обука и информације тј. форме породичног насиља, психолошки аспект жртава и извршитеља, где и како жртве могу да потраже помоћ, какве су последице по децу, ко су учесници у насиљу.

Географска област делатности: град Дупница и регион – Бобошево, Рила, Кочериново, Сапарева бања, Бобов дол, Град Благоевград и регион.

УДРУЖЕЊЕ „ОМЛАДИНСКИ ОПШТИНСКИ САВЕТ - ЋУСТЕНДИЛ“

Врста организације: Удружење

Адреса: 2500, Ћустендил, Бугарска

Телефон: 078/526395, E-mail: mos_kn@abv.bg

Website: <http://mdm.projectkn.com/>

Мисија/основни циљеви: Удружење ООС – Ћустендил ради се бави следећим активностима:

- Омладинске активности
- Социјалне активности
- Културне активности
- Екологија и очување животне средине
- Спортске активности и туризам
- Међународне активности
- Друштвени рад

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Удружење ООС – Ћустендил је удружење непрофитног карактера за која се бави друштвено корисним активностима ради постизања следећих циљева:

1. Стимулирање потпуне интеграције и социјалног укључивања младих у живот општине Ћустендил.
2. Побољшавање услова живота за бољу реализацију слободног времена и развој интелектуалног потенцијала младих.
3. Изградња услова за бољу искоришћеност слободног времена младих и подржавање реализације активности са социокултуролошким смером.
4. Подршка комуникацији са бугарским и међународним организацијама одговарајућег типа.
5. Иницијатива за подизање јавне свести и активности.

Циљне групе: ООС – Ћустендил је представљајући орган младих од 15 до 29 година.

Географска област делатности: територија општине Ћустендил.

НЧ „БРАТСТВО 1869“ ГР. ЋУСТЕНДИЛ

Врста организације: билиотека

Адреса: 2500 Ћустендил, улица Отац Пасиј, бр. 11, Бугарска

Телефон: 078 52 63 95, E-mail: chitalishte@bratstvokn.org
Website: <http://bratstvokn.org/>

Мисија/основни циљеви: Циљ организације је да задовољава потребе грађана које су у вези са развојем и обogaћивањем културног живота, социјалне и образовне активности у насељеним местима где спроводимо своје активности, очување обичаја и традиције бугарског народа, ширење знања грађанима и њихово укључивање у вредности и постигнућа науке, уметности и културе.

НЧ Братство спроводи социјалну политику која је усмерена на развој стваралачког потенцијала талентоване деце и младих са ограниченим финансијским могућностима, пружајући велики део обуке кроз бесплатне курсеве и школе.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Обласне активности у којима читалиште делује су образовне, културне, омладинске и социјалне активности. Услуге које нудимо су превасходно усмерене ка тим активностима.

Читалиште Братство 1896 нуди услуге грађанима као што су: курсеви, кругови, дечија музичка школа, језичка школа, радионице за децу, различити састави и формације усмерене ка очувању и популаризацији богатог културно историјског наслеђа региона и Бугарске, могућности за обучавање и преквалификацију, театрални наступ, изложбе и др. Велики део наших услуга је бесплатан.

Од 2005. године овде се налази и канцеларија Регионалног експертског консултантског и информационог центра Читалишта – Ћустендил, који представља читалиште области Ћустендил.

Од 2006. године читалиште Братство 1896 је регионална Евродеск тачка. Евродеск је информациона мрежа Европске уније изграђена са циљем да помогне и представи информације и консултације младима и стручњацима целе Европе.

Од 2009. године Представништво Европске комисије у Бугарској је одредило читалиште за Информациони центар мреже Европа Директно. Центар нуди свакакве видове информација које су у вези са Европском унијом.

Од 2011. године Министарство омладине и спорта је поставило читалиште Братство 1896 за Омладински информационо консултативни центар у оквиру Националног програма за омладину. Центар нуди квалитетне и доступне услуге у складу са потребама и интересима младих из области Ћустендил, кроз обезбеђивање информационих, образовних и

консултативних услуга и промоцију реализованог кроз различите активности и иницијативе.

Једном годишње читалиште организује: Међународни фестивал класичне гитаре „Акад. Марин Големинов“ www.guitar.bratstvokn.org, Међународни фолклорни фестивал „Пауталија“, Национални фестивал старе градске песме „Певај срце“, Национални литерарни конкурс за поезију „Бињо Иванов“, Међународну камерну музичку академију, Национални фестивал плеса „Плесна ферија под Хисарлком“, Национални турнир спортских плесова „Горуће звезде Велбжданс“, Конкурс за божићну песму „Божићно признање“ и Националну конференцију гитариста Бугарске. Читалиште је коорганизатор Међународног фестивала „Велики учитељи“ и међународног конкурса за пијанисте „Виктор Мержанов“.

У читалишту Братство 1896 су настали: Гитарски оркестар „Ћустендил“, Дечији плесни ансамбл „Струмјанче“, Дечија фолклорна формација „Славејче“, Вокална формација „Нераздвојни“, Вокална формација „Струмски звуци“, Фолклорна формација „Струмски полх“, Студио за модерне плесове „Дебјут“, Хор „Братство“, Туристички хор „Осоговски ехо“, Група за старе градске песме „Певај срце“, Група за латино плесове, Дечија музичка чкола са часовима гитаре, цигулке, клавира, флауте, клавијатуре, хармонике, народног певања, поп и класичног певања, солфеђа и елементарне теорије музике. Овде постоје још и школа за стране језике – енглески и руски језик, курсеви цртања, курсеви за моделинг, курсеви јоге, кржок „Етника“, театар „Авансцена“, дечија театарна студија, театар „Ћустендил“, клубови спортског плеса „Екологија“, „Родни крај“, „Пријатељи“, „Ја сам Бугарче“, Краеведско удружење „Ћустендилски крај“, круг хумориста „Зелени коњ“ и др.

У читалишту се спроводе филмске пројекције, представе, изложбе, концерти, фестивали и друга културна дешавња као и многа друга дешавања, конференције и семинари, које организује општина Ћустендил, школе, предшколске установе, унутрашње организације, структуре и др.

Циљне групе:

- деца
- млади области Ћустендил, узраста од 15 до 29 година
- млади у неравномерном положају који немају исте могућности као њихови вршњаци, у смислу социјалних и економских услова, са културолошким разликама, чланови ромске популације као и млади из удаљених и сеоских места
- омладинске групе и удружења, грађанске организације и НВО, који развијају своје активности на теторији Ћустендила и који раде на решавању проблема омладинског развоја

- радници и људи у пензији
- шире друштво

Географска област делатности: Југозападна Бугарска

ПАРТНЕРИ - ДУПНИЦА

Врста организације: Удружење од јавног значаја

Адреса: 2600 град Дупница, улица Наиколаевска, бр. 26. Бугарска

Телефон: +35970152127, E-mail: partners.dupnitsa.ngo@gmail.com

Website: www.1oflads.com

Мисија/основни циљеви: Изградња оптималних услова за одржив и балансиран развој социјално угрожене деце, младих, инвалида, ромске популације у региону, економског развоја, инфраструктуре, образовања, културе, спорта и интеграције у друштво.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Омладинске иницијативе и образовне активности.

Циљне групе: деца и млади у ризику.

Географска област делатности: без ограничења.

НЧ „ПРОБУДА 1961“, ГРАД ЋУСТЕНДИЛ

Врста организације: библиотека

Адреса: 2500 Ћустендил, улица Тинтјава, бр. 12, Бугарска

Телефон: 0892 459093, E-mail: probuda_kn@abv.bg

Website: <http://probudakn.org/>

Мисија/основни циљеви: Циљ организације је да задовољава потребе грађана које су у вези са развојем и обогаћивањем културног живота, социјалне и образовне активности у насељеним местима где спроводимо своје активности, очување обичаја и традиција бугарског народа, ширење знања грађанима и њихово укључивање у вредности и постигнућа науке, уметности и културе.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Област активности у којима читалиште делује су образовање, култура, омладинске и социјалне активности. Понуђене услуге су усмерене на те активности.

Основне активности читалишта су – спровођење курсева примењене и ликовне уметности, народни плесови, курсеви језика, обуке класичне гитаре, клавира, виолине, хармонике, народног певања, солфеђа и елементарне теорије музике, спровођење информационалних кампања различитих видова – 12 август – Међународни дан младих, 9 мај – Дан Европе и др. Читалиште Пробуда 1961 једном годишње организује конкурс за нај-

боље домаће вино Трифун Зарезан. Читалиште је коорганизатор Међународног конкурса класичне гитаре Акад. Марин Големинов - www.guitar.bratstvokn.org, Међународни фолклорни конкурс Пауталија, Национални фестивал старе градске песме Певај срце, Међународни фестивал клавира Велики учитељ и Међународни конкурс пијаниста Виктор Мержанов.

Читалиште учествује у организовању и спровођењу концерата, фестивала, омладинских образовних изложба и др., заједно са општинама Р. Македоније и Р. Србије.

Од 2009. године у читалишту ради и Омладински волонтерски клуб. Клуб је место где се срећу млади из Ћустендила и региона са циљем реализације различитих активности, иницијатива, израде и ширења информационог материјала, подржавањем и организовањем различитих информационих кампања за упознавање грађана са њиховим правима као део локалне власти.

Од 2011. године читалиште је информациони центар програма Глобалне библиотеке – Бугарска 2011.

Читалиште располаже са највећом библиотеком у општини Ћустендил. Посетиоци библиотеке имају могућност да се упознају са радом великог броја бугарских и страних аутора. Библиотека нуди читаоцима материјал за кући и за читаоницу. Располаже са специјализираним делом за рад са младим аудиторијумом. Оријентише и обезбеђује приступ огромном броју информацијама које интересује њене кориснике. Библиотека нуди и лакши приступ читању делима бугарских и светских класика који се изучавају у бугарским школама и универзитетима. Располаже са дечијим одељењем и са одељењем уметности – литература из области теорије и историји уметности. У одељењу Уметности се чувају искључиво ретка издања из личних библиотека различитих композитора и музичара, Марина Големинова (рођен у Ћустендилу), Николе Атанасова (рођен у Ћустендилу), Веселинова Стојанов, Петра Љондева, академика Атанаса Куртева и многих других. Велики део тих издања су у малом броју примерака и налазе се једино библиотеци Пробуда 1961. Библиотека нуди богат фонд речника, енциклопедија и других издања. Током 2009. године је био урађен електронски каталог библиотеке који је објављен и редовно се допуњује на сајту читалишта - <http://probudakn.org/>.

Циљне групе: деца, млади, запослени и пензионери. У том смислу: млади у неравномерном положају који немају исте могућности као и њихови вршњаци због социјалних и економских проблема, културолошких разлика – припадници ромске популације, као и млади из удаљених и сеоских региона.

Групе младих и удружења, грађанске организације и НВО које делују на територији општине Ћустендил и они који се баве проблемима омладинског развоја.

Географска област делатности: Општина Ћустендил

РАЗВОЈ ДЕЦЕ И МЛАДИХ У ДУПНИЦИ

Врста организације: Невладина организација са друштвеним циљем

Адреса: град Дупница, 2600, област Ћустендилска, трг Слобода бр.1, ПК 20, Бугарска

Телефон: +359 701/51800; +359 895006014, E-mail: sdr.razvitie@abv.bg

Мисија/основни циљеви:

- стимулација развоја деце, младих и других социјалних група у граду Дупница и региону;
- установљвање и популаризација вредности Европске уније;
- организовање и спровођење локалних, регионалних, националних и европских иницијатива у сферама образовања, здравства, туризма и културе у сарадњи са другим организацијама и институцијама у Бугарској и иностранству који имају сличне циљеве;
- успостављање контаката са организацијама у Бугарској и иностранству;
- учешће у националним и међународним дешавањима, а у вези са циљевима.

Области деловања и/или видови понуђених услуга: Развој и утврђивање духовних вредности, грађанског друштва, здравства, образовања, науке, културе, технологије, физичке културе (спорт, туризам) итд.

Циљне групе: Деца, млади, особе са посебним потребама и други.

Географска област: Локална, национална, регионална и међународна област.

ОМЛАДИНСКИ ОПШТИНСКИ САВЕТ ЗА НАРКОТИКЕ

Врста организације: добровољна омладинска организација за наркотице при општинском савету - Видин

Адреса: гр. Видин – 3700, трг „Бдинци“ 2, сп. 13, ст. 4, 9, 11, Бугарска

Телефон: 094/600 775; 094/600 930, E-mail: osnv.vd@gmail.com

Website: <http://www.pic-vidin.hit.bg/>

Мисија/основни циљеви: Рука руци против наркотика. Циљеви–повећање информисаности адолесцената на тему наркотика.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Превенција зависности

Циљне групе: Ученици и грађани града Видина

Географска област делатности: Град Видин и област Видин

ДУНАВСКИ ЕВРОРЕГИОНАЛНИ ГРАЂАНСКИ ФОРУМ

Врста организације: Удружење

Адреса: Видин 3700, Бугарска, жк. Сједињење, бл. 8, Бугарска

Телефон: +359 879315160, E-mail: office@decf.org

Website: decf.org

Мисија/основни циљеви: Да помаже и промовише прекограничну сарадњу између невладиних организација које делују на територији северозападне Бугарске, региона Оптенија, Румунија и Тимочког региона, Србија.

Области(и) деловања и/или видови понуђених услуга: Дунавски Еврорегионални Грађански Форум је коалиција невладиних организација која делује на територији северозападне Бугарске, регион Олтенија, Румунија и Тимочки регион, Србија.

Географска област: северозападна Бугарска, регион Олтенија, Румунија и Тимочки регион, Србија.

УДРУЖЕЊЕ РАЈС

Врста организације: Невладина организација

Адреса: 3700 Видин, улица Акад. Ст. Младенов 11, спрат 2, Бугарска

Телефон: +359 878775805, E-mail: katyaraicheva@abv.bg

Мисија/основни циљеви: Циљеви Удружења су:

1. Промоција прекограничне сарадње између Бугарске и Србије за решавање социјалних проблема у пограничном региону.
2. Подршка развоју хуманитарног сектора и професионалног развоја стручњака који раде на територији истог региона.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга:

1. Израда, реализација и координација развојних пројеката.
2. Рад на унапређењу и развоју нових социјалних услуга за грађане, са њиховим активним учешћем и поштовањем њихових права.
3. Стимулисање предузетништва у сфери социјалне економије.
4. Подршка ангажовању грађанског друштва и његовом активном учешћу у социјалном развоју.
5. Рад на социјалном укључивању и социјалној интеграцији рањивих друштвених група.
6. Заступање социјалних права грађана пред локалним властима.

7. Посредовање код других одговарајућих институција на локалном, националном, регионалном и Европском нивоу, приликом спровођења циљева.

Циљне групе: организације и институције које су активне у социјалним сферама, корисници социјалних услуга – деца и одрасли.

Географска област делатности: Бугарска и Србија

РЕГИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ИНОВАТИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Врста организације: Невладина организација

Адреса: Видин 3700, Бугарска, ул. Акад. Ст. Младенов 11, спрат 2, Бугарска

Телефон: +359 888978650, E-mail: rnie_vidin@abv.bg

Мисија/основни циљеви: Удружење спроводи активности од друштвене користи, кроз мобилизацију и развој ресурса за модернизацију образовања, квалификацију омладинског развоја у пограничном региону између Бугарске, Србије и Румуније.

Области(и) деловања и/или видови понуђених услуга:

1. Промоција прекограничне сарадње за повећавање квалитета и релевантности понуђених активности у сферама образовања, квалификација и омладинског развоја, посредством израде иновативних приступа и ширењем добрих пракси.
2. Повећање професионалном развоју оних који раде или су укључени у области образовања, квалификације и омладинског развоја.
3. Побољшање капацитета организација које раде у областима образовања, квалификације и омладинског развоја.

Циљна група: образовне структуре и НВО који раде са децом и младима, деца и млади, професори и омладински радници.

Географска област: Погранични региони Бугарске, Румуније и Србије.

РЕГИОНАЛНА ПАРТНЕРСТВА ЗА ОДРЖИВ РАЗВОЈ (РПОР)

Врста организације: Непрофитна организација, НВО

Адреса: 3700 Видин, ул. Рајна Књегиња 8, стан 7. Бугарска

Телефон: +359 887 222 883; +359 94 600 017, E-mail: vidin_rpur@abv.bg

Мисија/основни циљеви: Удружење РПОР – Видин има више од 10 година искуства у изради и спровођењу пројеката финансираних из фондова и програма, почевши од програма ФАР, Прекогранична сарадња Румунија – Бугарска 2007 – 2013 година и друге донаторске институције, када је удружење било водећа или партнерска организација.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Туризам, културна размена, заштита животне средине, омладинске активности

Циљне групе: Јавне власти и НВО, млади

Географска област делатности: Погранични региони у Бугарској, Румунији, Србији

НОВ ПУТ

Врста организације: удружење

Адреса: село Хајредин, област Враца, ул. Дафинка Чергарска, бр. 9, Бугарска

Телефон: +359 898329910, E-mail: new_road@abv.bg

Website: <http://newroad-hajredin.org/>

Мисија/основни циљеви: Мисија је да се развијају и утврђују духовне вредности и грађанска јавност, помагање здравственој заштити, образовању, науци и култури, подршка социјално угроженим, инвалидима и лицима која имају потребу за збрињавањем, подршка социјалној интеграцији и личном развојку група која су у неравноправном положају, развој и утврђивање невладиног сектора у јавном животу државе.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Етничка питања, Здравствена заштита, права пацијената, социјалне услуге.

Циљне групе: Млади, етничке мањине

Географска област делатности: регионална

РАЗВОЈ И ПОДРШКА РОМСКИМ ЖЕНАМА И ДЕЦИ

Врста организације: удружење

Адреса: град Лом, област Монтана, ул. Стара планина 31, Бугарска

Телефон: +359 0971/60451, 0888822553

E-mail: natalia.lom@abv.bg

Мисија/основни циљеви: Мисија организације је да ради на побољшању живота ромске деце и жена, да подржава развој и интеграцију мањинских и маргинализованих група и да стимулише иницијативе за њихово социјално укључивање, са циљем да помогне у борби против расизма и дискриминације.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Питања младих, политике и истраживања

Циљне групе: Деца, млади, жене

Географска област делатности: локални – град Лом

ЦЕНТАР ЗА ОМЛАДИНСКЕ ИНЦИЈАТИВЕ ЛОМ

Врста организације: удружење

Адреса: град Лом, ул. Александар Стамболијски 33, Бугарска

Телефон: +359 0888867913, E-mail: mladej@mail.bg

Мисија/основни циљеви: Подршка промоцији запошљавања, смањења незапослености и промоција младих људи који намеравају да започну мали бизнис, подршка спровођењу програма за образовање, обуку и преквалификацију за младе са циљем да се брзо прилагоде динамичким променама улсова на тржишту рада, одржавање комуникације између локалне, регионалне и међународне сарадње организација са управљачким структурама за учешће у дијалозима решавања проблема младих, подстицање развоја и имплементације омладинских пројеката који спадају у динамику локалног живота за реализацију различитих омладинских иницијатива усмерених ка укључивању младих у друштвене активности, подршка и развој активности физичког развоја, спорта и туризма код младих да превазиђу штетне појаве у друштву, подршка и реализација активности заштите животне средине и едукација о еколошком понашању, социјална подршка деци и младима у ризику, подршка деци и омладини са сметњама у развоју и хроничним болестима.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Питања младих, политике и истраживања

Циљне групе: Млади

Географска област делатности: локални

КОНСУЛТАТИВНИ САВЕТ ЗА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ - ПЕРНИК

Врста организације: Невладина организација

Адреса: град Перник, трг Кракра 1, Омладински дом, спрат 2, Бугарска

Телефон: +359 076/684 231, E-mail: ksmp.bernik@gmail.com

Website: www.ksmp-bernik.com/

Мисија/основни циљеви: Консултативни савет за омладинске политике (КСОП) је јавни консултативни орган који је поставио Председник општине Перник и који се бави питањима омладинских политика. У састав КСОП-а су представници невладиних организација са једнаким правима и могућностима за учешће.

Области(и) делатности и/или врсте понуђених услуга: Омладинске политике

Циљне групе: Млади и омладински радници, организације и институције општине Перник

Географска област делатности: Општина Перник